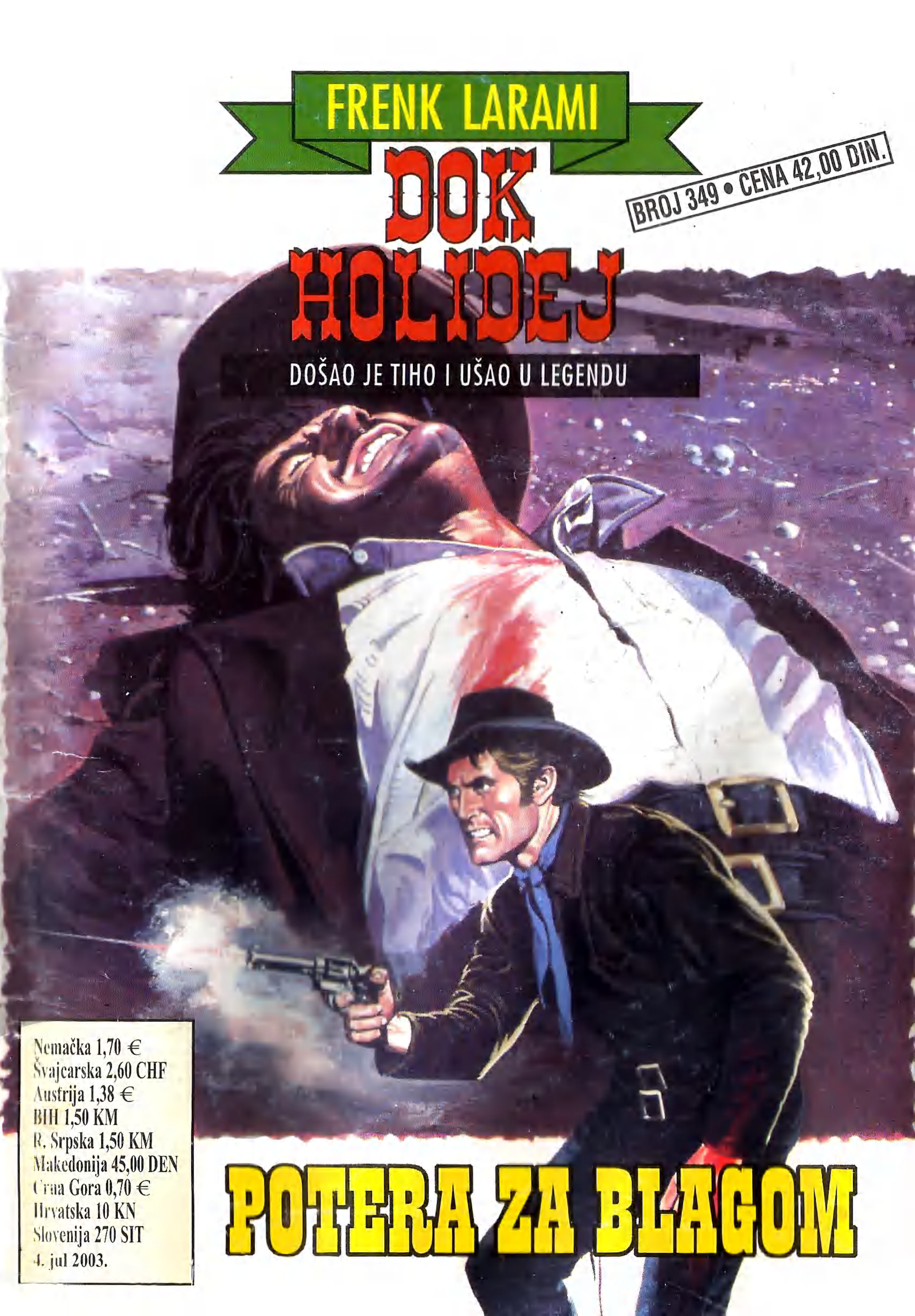

FRENK LARAMI

DOŠ HOLIDEJ

BROJ 349 • CENA 42,00 DIN.

DOŠAO JE TIHO I UŠAO U LEGENDU

POTERA ZA BLAGOM

Nemačka 1,70 €

Švajcarska 2,60 CHF

Austrija 1,38 €

BIH 1,50 KM

R. Srpska 1,50 KM

Makedonija 45,00 DEN

Crna Gora 0,70 €

Hrvatska 10 KN

Slovenija 270 SIT

4. jul 2003.

★ **DOK HOLIDEJ** ★

349

Frenk Larami

POTERA ZA BLAGOM

MARKETPRINT

EDICIJA VESTERN ROMANA

Dok Holidej

Broj 349

Glavni i odgovorni urednik

Slavko DRAGINČIĆ

Urednik

Svetlana ŠIMUNOVIĆ

Naslov originala

Frank Laramy

BORDER SHIFT

Recenzija i adaptacija

Tomislav KETIG

Lektor

Svetlana ŠIMUNOVIĆ

Tehnički urednik

Franjo VARGA

Korektor

Vilma BEKER-GAČEŠA

Štampa: 26. VI 2003.

Tržište: 4. VII 2003.

Izdaje: MARKETPRINT, 21102 Novi Sad, p. fah 20

Štampa: JP MAGYAR SZÓ – OJ Štamparija FORUM, Novi Sad, Vojvode Mišića 1

Glavni i odgovorni urednik: Slavko DRAGINČIĆ. Urednik: Svetlana ŠIMUNOVIĆ

Naslov originala: Frank Laramy – BORDER SHIFT

Copyright: MAP. Recenzija i adaptacija: Tomislav KETIG

Sva prava se zadržavaju, uključujući pravo na reprodukovanje ove knjige u celini ili delimično ili na bilo koji drugi način.

Obreo se među njima pre nego što je shvatio šta se događa. Tri nejasne siluete izronile su iz tame presahlog rečnog korita i svaka je držala u ruci uperen revolver.

– Samo polako, džentlmeni – rekao im je. – Ne želim neprilike.

– Već si upao u nepriliku – progundao je jedan od trojice. – Sjaši i drži ruke podalje od revolvera ako znaš šta ti je dobro za zdravlje.

– Nisam ni imao nameru da se mašim oružja.

– Tim bolje – primetio je drugi. – A sada budi miran.

Pridošlica je ostao nepomičan u sedlu.

– Ko si ti?

– Zovem se Džon Holidej.

– Lepo ime – reče jedan od bandita.

– Fino će izgledati ugravirano na nadgrobnom spomeniku... Ukoliko uopšte i budeš imao nadgrobni spomenik.

Cev njegovog revolvera malo se podigla.

– Počni da se moliš Gospodu! – dodao je.

Po prvi put posle nekoliko dana Dok Holidej je zažalio za Elom Lu. U mislima se vratio unazad...

*

U gradiću Goušnu, gde je zapadnjak proveo poslednjih nekoliko sedmica, svi su smatrali da je bankareva kći Ela Lu Mejbs najlepša žena u celoj pokrajini i da će onaj ko je upeca osvojiti glavni zgoditak u lutriji koja se zove „život“. To su smatrali svi sem Holideja, koji se s tim mišljenjem slagao samo delimično, odnosno utoliko što je i on mislio kako Ela Lu nema takmaca u lepoti, ali da može usrećiti samo nekoga ko je navikao da sluša kao pokorno kuće, da uživa u tome što je zakoniti vlasnik umetničkog dela prirode od velike vrednosti i da čeka da jednog dana postane vlasnik velikog Mejbsovog bogatstva. Ali za čoveka koji život gradi po svojoj želji i ukusu, a u tu kategoriju ljudi spadao je i Dok Holidej, Ela Lu je bila suviše gorda i samouverena. Ona se držala tako kao da ceo svet postoji samo radi toga da ugodí njenim ćefovima, što je odudaralo od zapadnjakovih pojmova o pravim vrednostima čoveka.

To mu, istina, nije smetalo da na njene vatrene poglede odgovori ravnom merom, mada je to više činio iz navike da ne ustukne pred izazovima, nego iz želje da tu lepoticu stvarno

osvoji. I kao što u životu često biva, kada događaji krenu neočekivanim tokom, u zaborav padnu motivi i razlozi koji su ih pokrenuli, a na površini ostaju vidljive samo ogoljene činjenice.

Prihvativši u početku Eline nedvosmislene poglede kao rutinsku igru, Dok je ubrzo uvideo kako Ela Lu iz nekih razloga više ne kontroliše svoj osećanja i to mu se nije dopalo. Od emancipovane žene, školovane na Istoku, očekivao je više istančane igre, a manje melodrame, zaboravljajući na to da sve žene, kada se zaljube, postaju veoma slične: žele da njihov dragi bude samo njihov i to zauvek! Kako besmislen ishod za odnos koji je, uz žarke poglede, počeo kao flert!

– Izgleda da je bacila oko na tebe, mladi čoveče – rekao je, pola u šali pola u zbilji, Džoša Vinters, kod koga je Dok svraćao na razgovor u pro hladna večerja. Džoša je bio časovničar, ali isto tako i izvanredan puškar, koji se uz to bavio još i prodajom duvana i drugih stvarčica potrebnih muškarcima na Zapadu. Uz sve to bavio se i kupovinom i prodajom još nečega što se nije nalazilo u njegovom izlogu, ali se vrlo rado kupovalo i prodavalo. Džoša je trgovao gradskim novostima i to onima neštampanima, koje nisu bile za široku javnost.

– Video sam kako te je pre dva dana u prolazu pogledala – zavrteo je glavom i šeretski se nasmejao Džoša. – Sumnjam da ćeš se izvući,

momče. Kad žene sebi nešto uvrte u glavu onda im i nebo pomaže.

Holidej se prisećao tih njegovih reči dok je ležao na obali potoka koji je na tom mestu pravio dosta širok ali ne i predubok vir, i držao u naručju nagu Elu Lu, pokrivenu samo rosom vodenih kapljica. Džoša je bio u pravu: nebo kao da je namerno pripomoglo da se munjevito odigra ono što je on predviđao.

Dva dana je, naime, harala neizdrživa vrućina i kupanje u viru izgledalo je Doku kao spas iz pakla. Ali želju da se okupa i rashladi nije imao samo on. Kada je pred podne došao do vira i počeo da se svlači, primetio je da nije sam. Pljuskanje vode navelo ga je da pogleda prema sredini vira, gde se, zaronjena do grla, brčkala Ela Lu.

Zaneta uživanjem, lokalna lepotica nije ga ni primetila i Dok je već hteo da se okrene i pođe, ali se onda predomislio i prišao do obale. Vir nije pripadao samo bankarevoj kćeri, zaključio je. Kasnije, kada je razmišljao o tome, shvatio je da razlog što je hteo da ostane nije bio samo prkos prema bankarevoj kćeri, već i nešto drugo što u tom trenutku nije hteo sebi da prizna.

U tom trenutku ona ga je spazila i kratak, prigušen krik razbio je podnevnu tišinu.

– Oh, uplašili ste me, mister!

Dok je žmirio i diskretno se osmehnuo:

– Zaista? Žao mi je, ali niste imali razloga za strah.

– Mislite? Zar treba da vam kažem kako nije pristojno da se ovuda šunjate dok se ja kupam.

– Nije mi bila namera da se šunjam, mis Mejbs. Došao sam ovamo iz istog razloga iz kojeg i vi: da se rashladim.

– Ali to je nemoguće. Sada sam ja tu! – Mlada žena se uzvrpoljila. – Molim vas da se udaljite! – rekla je tonom koji nimalo nije ličio na molbu.

...Vrhovima prstiju pomilovao je zaobljene Eline grudi koje su se ravnomerno dizale i spuštale. Osmehnuo se kada se setio šta se posle toga zbio. Razume se, nije poslušao njen zahtev i kao što je i očekivao, njena reakcija bila je žestoka. Najpre se ljutila, zatim je postala zajedljiva i uvredljiva, tvrdeći da pravom džentlmenu ne priliči da jednu damu dovede u nepriliku. Na kraju, pošto nije imala kud, izašla je iz vode glumeći ravnodušnost i drskost, da bi na kraju pustila da njom ovladaju podsvesna priželjkivanja i predala mu se strasno i bez rezerve...

Ležeći pokraj nje i gledajući je kako sklopljenih očiju tone u prijatan podnevni dremež, Holidej je zaključio kako je susret s Elom Lu bio zaista vredan dugog čekanja.

Na nesreću, život pored radosti uvek donosi i gorčinu. Još iste večeri u zapadnjakovu sobu neočekivano je uleteo Džoša Vinters i, sav usplahiren, zalupio vrata za sobom. Dok ga je iznenađeno gledao dok se ovaj borio da povрати dah.

– Šta je? U čemu je stvar? – upita ga.

– Beži iz ovih stopa! Sprema se zlo!

– Kakvo zlo? O čemu to govoriš? – Dok ustade s postelje.

– Ne znam šta se danas desilo između tebe i Ele Lu, ali njen otac je besan. Najmio je ljude da te ubiju... ukoliko je ne venčaš, što tebi, naravno, ne pada na um.

Dok se mirno ponovo spustio na ležaj.

– Nezgodno je, priznajem, ali neće biti prvi put da mi neko poželi smrt.

– Ali ovo je nešto drugo! Znam da umeš da barataš revolverom, ali ta ti veština u mraku neće vredeti. Protiv udarca tojagom ili metka u leđa nema odbrane, dragi moj! A to ti se može desiti još noćas... možda kad budeš izlazio iz ove sobe.

Zapadnjak je nabrao obrve i pogledao prijatelja:

– U redu, stari moj, kad ti kažeš. Možda je bolje pobeći nego ostaviti za sobom nekoliko svežih humki.

Dva časa kasnije Holidej je jahao kroz noć. Nije znao kuda ga vodi put, ali to mu i nije bilo važno.

Severno od reke Sitko, po odlasku iz Elinora, voz je izleteo iz šina. Šine su bile dinamitom dignute u vazduh.

U bandi ih je bilo četvoro, a vođa je bio Ejb Sentor. Sentor je bio učenjen kao notorni zločinac, ali od sve četvorice najgori i najopasniji bio je Šajlo Klajn. On je bio u bekstvu posle ubistva pratioca diližanse na putu u blizini Dodža. Posle pljačke banke u Motvilu, Sentor i Klajn udružili su se

sa Otisom Morisom i njegovim ortakom Mejdžijem, malim i okretnim cirkusantom koji se bavio bacanjem noževa i otud dobio nadimak „Nož“. Njegova je specijalnost bila pelješenje kockara.

A Sentorov specijalitet bio je dinamit. Bio je pravi stručnjak za njegovu primenu. Po prirodi tih i smiren čovek, odao se razbojništvu zato što nije voleo da radi za platu, a u baratanju dinamitom nalazio je i uživanje kad je bilo u pitanju razbijanje kasa ili kidanje šina na pruzi, kao te noći, kada je trebalo da prođe velika pošiljka novca kompanije Vels Fargo.

U vozu koji je napustio Elinor nalazila se jaka čelična kasa sa skoro šezdeset hiljada dolara gotovine. Novac je bio namenjen za plate rudarima u rudnicima u Maunt Hagardu. S jednim konduktinom železničke kompanije uz novac je putovao i jedan čuvar Vels Fargoa. Zvao se Lind i imao je ženu i šestoro dece, koji su živeli u Elinoru. Slučajno se desilo da je on u Elinoru preuzeo čuvanje novčane pošiljke od drugog čuvara koji se zvao Čet Blant.

Sentor je planirao da digne u vazduh železničke šine otprilike pola časa pre prolaska voza. On je bio veoma oprezan čovek i dosta se pomučio pre nego što je saznao detalje ne samo o visini novčane pošiljke, nego i o vremenu prolaska voza, broju čuvara koji će se u vagonu nalaziti i svemu ostalom što je bilo važno za uspeh poduhvata. Dok su Moris i Mejdži čuvali stražu, svaki na po jednoj strani pruge, na visokoj padini između dva

klanca, Klajn je pomagao Sentoru da postavi dinamit.

Iako smiren i metodičan, Sentor je po mišljenju nestrpljivog Klajna bio suviše spor i on ga je nekoliko puta opomenuo da požuri. No Sentor nije bio čovek koji se dao požurivati i sve dok nije bio potpuno zadovoljan načinom kako je eksploziv postavljen, on nije rekao Klajnu da se udalji.

Klajn je legao u zaklon nedaleko od pruge, a Sentor je zapalio fitilj i žurno sišao niz drugu stranu nasipa. Šćućurio se između stena i stao odatle da motri plamičak koji je velikom brzinom hitao ka postavljenom eksplozivu. Sve je bilo vrlo tiho. Na padini su se izdizala ogromna stabla koja su dosezala skoro do same pruge. Nije bilo mesečine i pri bleđoj svetlosti zvezda šine su se sablasno svetlucale. Nešto dalje niz padinu bandite su čekali konji.

U suženom prostoru između dve litice eksplozija je gromoglasno odjeknula i prošlo je dosta vremena pre nego što je mnogostruki odjek zamro u daljini. Klajn je glasno opsovao i uplašeno razrogačio oči, strahujući od sitnih komada stena i ivera drvenih pragova koji su počeli padati oko njega. No Sentor je bio srećan i zadovoljan kao đaćić i s osmehom na licu izašao iz zaklona da osmotri efekat eksplozije.

– Ne može biti bolje – uzviknuo je kada je video veliku rupu u nasipu i šine koje kao da ih je iskrivila neka džinovska ruka. – Kada voz naiđe iza one krivine mašinovođa će dobiti srčani udar. Tačnije, pašće u nesvest

kad spozna da točkovi lebde u vazduhu!

Kada su se i ostala dvojica četvoronoške uzverala uz padinu i došla do njih, Mejdži je oduševljeno rekao:

– Ala je puklo kao cela baterija topova!

– Imao sam utisak kao da me je nešto odiglo od zemlje – procedi Moris.

– U redu, momci – stiša ih Sentor.

– Znaate šta treba da radite?

– Dabome da znamo!

Nastupilo je dugo čekanje jer je voz zadržan u Elinoru zbog opravke pokvarenog ventila i prošlo je više od jednog časa pre nego što su četvorica bandita na vrhu uspona, šćućureni u zaklonu i krajnje nervozni, čuli udaljeni zvižduk lokomotive. Na taj željno očekivani zvuk čvrsto su stisnuli drške revolvera i ustali.

Kod Big Horna pruga se uspinjala dosta strmo i vijugala između brojnih brežuljaka. Trebalo je da prođe kroz jedan tunel, jednu krivinu, pa još jednim usponom i još jednom krivinom da bi se konačno počela spuštati prema Hagaru.

Svetlosti lokomotive naglo su blesnule iza krivine, toliko naglo da je Mejdži poskočio. Lokomotiva je, brekćući i ispuštajući paru, naletela na prekid, produžila za delić sekunde istim pravcem, a onda naglo skrenula, prevrnula se u stranu i ostala tako prevrnuta da leži dok su se točkovi mahnito okretali uz šištanje ispuštene pare. Ostatak kompozicije stao je kao ukopan.

Četvorica bandita izjurila su iz zasede i Mejdži je odmah savladao po-

sadu lokomotive. Mašinovođa je bio suviše ošamućen da bi pružio otpor i Mejdži ga je udarcem drškom revolvera onesvestio i bacio s platforme. Ložać je pri prevrtanju pao na ložište i sada je ležao tamo priklješten, urlajući od opekotina. Mejdži je i njega izvukao i bacio s platforme, onda je potrčao dalje pored voza, uskočio u vagon s putnicima i zapretio im da budu mirni.

Do tog trenutka napad se odvijao bez ikakvih komplikacija. Ostala trojica su u međuvremenu uskočila u teretni vagon. Kondukter je pao pod udarcem Sentorovog revolvera, ali Čarli Lind, naoružani čuvar kompanije nije nameravao tako lako da se preda. U istom trenutku kad je kondukter pritisnuo kočnicu za slučaj opasnosti, on je zgrabio revolver i skočio u ugao vagona. Kada su trojica bandita pohrlila unutra, Lind je digao pištolj i opalio. Metak je pogodio Sentora u grudi i odbacio ga na zid vagona. Šajlo Klajn je uzvratio vatrom i Čarli Lind je grunuo leđima o kasu koju je čuvao. Klajn se bacio napred i u padu ispalio još jedan hitac. Pre nego što je umirući Lind uspeo da opet pritisne okidač pogodio ga je i treći Klajnov metak. On se trgao i mrtav pao na pod.

– Kasa – procedio je Klajn. Okrenuo je glavu i očima koje su crvenkasto svetlucale pri upaljenoj petrolejci, koja se još uvek ljuljala od potresa, pogledao ostale. – Kasa – ponovio je.

Sentor se, stenjući, uspravio uz zid vagona.

– Dinamit – promrmljao je slabim glasom.

– Dođavola s tim! S tobom je svršeno, Sentore! Pomozi, Otise! Iznećemo kasu takvu kakva je.

Kada je Moris priskočio da mu pomogne, Sentor je promrmljao:

– Vi ste poludeli... Kasa je suviše teška. Upotrebite dinamit.

– Od pre dva minuta ti više ne izdaješ naređenja – brecnuo se Klajn i prišao metalnoj kasi u uglu.

Sentor je kratko vreme posmatrao njihove napore, a onda se ukrutio i pridržavajući se rukom za zid vagona, kao da je slep, teturajući pošao k njima. Zavukao je ruku pod otkopčan sako i otuda izvadio dinamičku patronu.

– Evo... evo... – pružio im je dinamit. – Tu... kod ključaonice. Ne... pustite mene, smetenjaci.

Klajn se gnevno okrenuo:

– Po tolikoj izgubljenoj krvi trebalo bi već da si mrtav!

– Još ne – odvrati Sentor. Dok se mučio da namesti dinamit znoj mu je curio niz lice. – Pre nego što odem na onaj svet dočepaću se novca.

Otis Moris ga je s divljenjem pogledao.

– Mora mu se priznati da je žilav, Šajlo – reče Klajnu.

– Kresni palidrvce – reče Sentor. – Fitolj je kratak i patrona će brzo eksplodirati – naredi Klajnu, pa se obrati Morisu: – Daj ovamo onu vreću i prebaci je preko dinamita.

Zatim su se brzo povukli u drugi deo kola. Fitolj je zapucketao, odjek-

nuo je prigušen tutanj i vrata kase su se uz tresak otvorila.

– Daj novac – izustio je Sentor zadihano i klonulo se naslonio na zid vagona dok su banditi pobednički kliknuli i iz kase izvukli dve vrećice zaključane katancima i blombirane crvenim voskom u koji je bio utisnut žig kompanije.

– Dve vrećice, tačno to – rekao je Sentor. – Pomozite mi da izađem odavde. – Sagnuo se, uzeo revolver mrtvog čuvara i zadenuo ga za pojas. Šajlo Klajn mu je okrenuo leđa, kao da nije čuo Sentorove reči i uputio se ka izlazu iz vagona.

Otis Moris je s nevericom pogledao Klajna:

– A šta je s njim? – upita.

Klajn se okrenu i letimice pogleda ranjenika.

– Vrlo je loše – rekao je ravnodušno i iskočio na nasip.

Otis Moris je pogledao Sentora u oči. Kolebao se šta da čini. Sentor mu je olakšao donošenje odluke:

– Izvući ću se ja. Pomozi mi samo da siđem odavde.

– Hoću, Ejbe.

Uzeo je Sentora za ruku i prebacio ga sebi preko ramena, a onda zajedno sa svojim teretom prišao vratima i skočivši na zemlju, pridržao Sentora. Ovaj je muklo zastenjaio i zamalo se nije onesvestio. Ali brzo se pribrao i sve misli usmerio na plen.

– Klajne... uzmi vrećice...

– Već ih je uzeo! – reče Moris.

– Onda dozovi Mejdžija. Vas dvojica mi... možete pomoći...

Moris je potrčao duž kompozicije dozivajući Mejdžija, koji je proturio glavu kroz prozor putničkog vagona i odmah zatim iskočio.

– Nisam imao nikakve muke – rekao je, pokazujući glavom prema vagonu s putnicima. – Kako je bilo s čuvarem pošiljke?

– Klajn ga je sredio. Konduktera smo onesvestili udarcem po glavi, ali je Ejb zaradio metak.

– To ne valja! – promumla Mejdži.

Prišli su Sentoru, koji se jedva držao na nogama. Moris i Mejdži ga uhvatiše svaki pod jednu ruku i skoro ga noseći, prošli su kroz šumarak do mesta gde ih je Klajn nestrpljivo čekao s konjima. Kad su izbili na čistinu, on im doviknu:

– Šta je s vama? Zar mislite da imamo celu noć na raspolaganju? Zar ne vidite da dole u vozu ima pedesetak ljudi i ako oni krenu za nama...

– Znamo ko je dole i znamo šta može biti – odvrati Moris. – Ali nismo mogli ostaviti Ejba.

Klajn je stisnuo zube i uzdržao se od gnevnog odgovora koji mu je bio na vrh jezika.

– Uzjašimo pa da krećemo – progundao je samo. – Ja ću jahati na čelu. Znam kuda treba ići.

Mejdži i Moris su popeli Sentora u sedlo i pojahavši svoje konje približili se svaki s jedne strane uz njega.

– Izdržaću – umirivao ih je on, ali je klonuo i prihvatio se rukama za jabuku sedla.

Sa Šajlom Klajnom na čelu, banditi su odjahali, ostavljajući za sobom

jednog mrtvog čoveka i razbijenu kasu.

Jahali su dugo bez reči i stigli do skrovišta koje su koristili pre ove akcije. Tu je, u padini bila jedna jaruga u zemlji, glatkih zidova, kao da su je iskopale ljudske ruke. Od jaruge nadalje tle se blago spuštalo do jednog potoka koji se ulivao u reku Sitko. Između jaruge i potoka pružao se stari put, mestimično obrastao travom, jer ga više niko nije koristio. Taj put je nekada služio za snabdevanje rudnika u Džermenstaunu, ali kako je rudnik bio već davno iscrpen, naselje Džermenstaun je opustelo. Od tada su put od Džermenstauna do reke Sitko i dalje do Elinora koristili samo pojedini zalutali lovci na krzna ili čaknuti kopači zlata.

Plan bandita bio je da se zaustave u tom skrovištu, da podele plen i zakopaju vrećice s oznakama kompanije. Nameravali su da potom krenu na sever i da, koristeći sjaj zvezda, obidu u širokom luku brežuljke i brda koja su se pružala odatle sve do granice Vajominga i Montane, pa da pređu državnu granicu. Tako je mislio Sentor i taj plan je, kao i većina njegovih dosadašnjih poduhvata, bio dobro zamišljen.

– Do granice ćemo stići pre zore – rekao je Sentor. – Preći ćemo na teritoriju Montane i ostaćemo sledećeg dana i noći u skrovištu kod Bordena. On će nam nabaviti konje, ako nam to zatreba i posle toga proći ćemo kroz Montanu, razdvojićemo se i otići svaki na svoju stranu.

To je bio prvobitno zamišljeni plan i Šajlo Klajn nije video razloga zašto bi ga menjao, bez obzira na stanje Ejba Sentora. Zabivši vrh noža u vrećicu od nepromoćivog platna sa oznakom kompanije Vels Fargo, on reče:

– Izdržao si dovde, Sentore. Verujem da ćeš izdržati i do granice.

– Sumnjam – reče Moris sumnjičavo. – U lošem je stanju.

Pljunuvši na tle, Klajn se okrete prema njemu:

– Zar on ne može da govori sam za sebe?

Ejb Sentor je klonulo sedeo, naslonjen na gladak zid jaruge, ali je digao glavu kada je začuo Klajnove psovke i proklinjanja. Klajn se mučio da raseče kese u kojima se nalazio novac.

Razgovetnim glasom rekao je:

– Daj mi ovamo tu vreću!

Ostala dvojica su se iznenađeno okrenuli.

– Daj mi je – ponovi Sentor. – Na tvoj način neće ići brzo, Klajne.

– Rekao sam ti već da ti više ne izdaješ naređenja! Šteta je što si ranjen, ali...

– Ne želim nikakve odgovore – Sentorov glas delovao je iznenađujuće čvrsto. – Daj mi ovamo tu vreću!

Klajn je, kolebajući se, bacio vreću do Sentora. Ovaj je prihvatio vreću levom rukom, a desnom se munjevitom mašio revolvera. Odjeknuo je pucanj, a onda je nastala tišina.

– Otkinuo je bravicu kuršumom! – uzviknuli su u glas Moris i Mejdži.

– Zašto kvariti dobar nož – reče Sentor. – Daj mi ovamo i drugu vreću!

Klajn mu je donese. Bio je namršten ali nije ništa rekao.

Sentor je pažljivo nanišanio i hicem otkinuo metalni kaišić s bravom koji je zatvarao drugu vreću. Izvesno vreme je vladala tišina, a onda je Sentor rekao Klajnu:

– Nisi bio u pravu kada si rekao kako moramo strepeti od putnika u vozu. Smeo bih da se kladim da nijedan od njih neće napustiti voz!

– U pravu je – uzviknuo je Mejdži, slažući se s Ejgom Sentorom. – Ti varošani u putničkom vagonu bili su toliko uplašeni da nisu smeli ni da me gledaju!

– A osoblje voza nije u stanju da nas goni – promrmlja Moris.

Klajn je napravio ljutitu grimasu i otkrio zube:

– Dobro, pa šta?

– Samo razmišljam – objasni Sentor. Obema šakama pritiskao je ranu na grudima. – Može biti da je neko čuo eksploziju i da je bio dovoljno radoznao da pođe da vidi šta se dogodilo. Ali ako bi taj išao i najvećom brzinom, trebalo bi mu bar dva do tri časa da se vrati nazad u Elinor. Posle toga bilo bi potrebno neko vreme da šerif uzbuni građane i, kako računam, potera ne bi mogla krenuti pre jutra.

– Za to vreme mi ćemo biti s druge strane granice – dočeka Klajn spremno.

– Razumljivo je da će šerif prvo poći do kompozicije voza – produžio je Sentor kao da Klajn ništa nije rekao. – Posle toga počće potraga po okolini. Tek možda oko podne naići će na ovo skrovište...

– Hoće – potvrdi Klajn – jer smo ipak ostavili tragove.

– Naravno da će po danu ići za tragom – klimnu glavom Sentor. – Ali posle prelaska brdskog prevoja teren je postao tvrd i kamenit, kao što ste i sami zapazili. Za nalaženje tragova na takvom terenu biće potreban dobar tragač.

– Pa šta s tim? Na šta ciljaš, Sentore?

Sentor nastavi umornim glasom:

– Bilo bi bolje za vas da razmislite. Možete uzeti svoj deo i odmah odjahati, a mene ostaviti ovde.

– To ne bismo učinili – usprotivio se Moris. – Dodavola, ti si njegov stari ortak, Klajne. Ne bi ga ovde ostavio, je li tako?

Klajn je ostao nem i Sentor je nastavio s tragom gorčine u glasu:

– Ne molim ja za milost. Samo vam izlažem jednostavne činjenice, momci. Ili ćete odjahati odavde ili ćete izgubiti malo vremena da mi previjete ranu i da pokušate da mi zaustavite krvarenje. Dajte mi dva časa odmora i sigurno ću biti u stanju da jašem s vama. U tom slučaju preći ćemo granicu po danu, ali ni tako ne bi trebalo da bude rizika. Mogli bismo do Bordenovog ranča stići još tokom sutrašnjeg dana.

– To je sulud plan! – prasnuo je Klajn, podbočivši se rukama i iskočivši oči na ranjenika. – Zar ti nikada ne misliš ni na koga drugog sem na sebe? Zašto bismo mi ostali ovde da čekamo i strepimo da nas potera uhvati kad možemo biti miljama daleko, u sigurnosti?

– Pa, ja ti samo predlažem, Klajne. Kao što sam već rekao, ni od koga ne tražim milost, nego jednostavno otkrivam karte. – S naporom se malo izdigao da bi zauzeo uspravniji položaj. – Ali morate brzo da donesete odluku, momci. Ja krvarim.

– Što se mene tiče – odvrati Klajn – slobodno možeš iskrvariti do smrti, mister! Dobio si svoj deo novca – pokazao je nogom na Sentorovu gomilu novčanica. – Mi ćemo uzeti ono što je naše i odjahaćemo.

– Govori samo za sebe – umešao se Moris žustro i iste sekunde Klajnova ruka poletela je do drške revolvera. – Hej, to nije nikakav izazov, Klajne! Smatram da sada, kada smo završili posao i podelili plen, možemo da činimo ono što nam se sviđa!

– Pa lepo. Ja onda idem do Bordena!

– I ja takođe – reče Mejdži. – Samo... žao mi je, Ejbe... – glas malog cirkusanta zvučao je tako neiskreno da se Sentor morao osmehnuti u mraku. – Ima samo jedna stvar, Klajne.

– Koja?

– Tiče se Bordena...

– Da – javio se i Moris. – Šta ćemo s Bordenom? On je Sentorov prijatelj. Kako će nas dočekati kad se pred njim pojavimo bez Sentora?

– Preguraćemo i to – odvrati Klajn, ali je njegov glas po prvi put nesigurno zazvučao.

Moris se brzo umeša:

– Čujte, morali bismo pogledati šta možemo učiniti za Ejba. To će nam odneti možda jedan čas...

– Jedan čas je suviše – razbesneo se Klajn. – Možda već u ovom trenut-

ku planine vrve od lovaca na ucenje! Do svanuća moglo bi se desiti da se ljuljamo na konopcima.

– Krenite – presekao ih je Sentor oštro. – Uzmite svaki svoj deo i odlazite. Gubite mi se s očiju!

Klajn se nije ni pomerio. Mejdži se neodlučno premestio s noge na nogu, a Moris je rukavom košulje otro oznojeno čelo.

I baš u tom trenutku na scenu je stupio Dok Holidej!

*

Dok je stajao pored svog konja, s rukama podignutim do visine ramena. Nije se bojao smrti, ali je rezignirano mislio kako je ovakva smrt veoma neveseo način odlaska s ovoga sveta. Nije čak ni znao ko su bili njegovi dželati. Sve što je do tada mogao da vidi bio je jedan čovek koji je stajao malo ispred ostale dvojice. Revolver je, kako se Doku činilo, bio uperio negde između grudi i trbuha. I ona dvojica iza imali su uperene revolvare u rukama. Samo je nazirao nejasnu siluetu četvrtog čoveka, skljkoganog u podnožju glatkog zida jaruge. Konji su stajali okupljeni malo dalje, a prostor na tlu ispred onog skljkoganog bio je prekriven gomilom nečega što je ličilo na papir. Dok nije imao vremena da razmišlja o tome ni kakav je to papir, ni šta su ti ljudi radili na tom mestu. Zurio je u revolver čoveka pred sobom.

Onaj skljkokani se krkljajući zakašljao. Ostali se nisu okrenuli da ga po-

gledaju, ali je Dok osetio da je njihova nervoza od toga porasla.

– Stani malo, Klajne – rekao je skljkokani. – Saznaj prvo šta ovde traži. Možda ima prijatelje...

– Dakle? Odakle dolaziš? – obrati se Klajn Doku.

– Izdaleka – odgovori Dok. – Uputio sam se u Elinor.

– E, onda si mnogo skrenuo s puta, mister! – Klajn je digao cev revolvera prema Holidejevim grudima. – Smisli nešto bolje.

– Ne razumem zbog čega sve ovo, džentlmeni – reče Dok. – Ja sam samo običan putnik i putujem za Montanu. Naišao sam gore u brdima na jednog starog kopača zlata u gradiću koji se nekad zvao Džermenstaun. Bilo mi je ponestalo hrane i on mi je rekao da ovaj put vodi za Elinor, gde mogu kupiti sve što mi je potrebno.

– Dobar je lažov – izjavi Klajn. – Šta ti kažeš, Sentore?

– Pitaj ga šta ga je navelo da skrene s puta.

– To mogu odmah da vam kažem – odgovori zapadnjak. – Čuo sam neku buku, nalik na grmljavinu, iz pravca železničke pruge, pošao sam još nekoliko milja, a onda sam čuo i revolversku paljbu. Naravno da se sve to mene ništa ne tiče, ali sam smatrao da bi trebalo da vidim šta se dešava, pa sam zbog toga skrenuo s puta i pošao ovamo, u ovu jarugu, jer sam namirisao konje.

– Šta reče? – upita Klajn s nevericom.

– Imam dosta osetljivo čulo mirisa – objasnio je Dok. – Pretpostavljam

da je to neka urođena osetljivost ili tako nešto.

Moris se zakikotao, a Klajn se okrenuo kao ošinit bičem i zarežao:

– Šta je tu toliko smešno?

– Jadan čova – promrmljao je Moris. – Ta njegova urođena osetljivost nije mu pomogla da namiriše opasnost...

Zapadnjak nije imao vremena da proračunava svaku pojedinost. Klajn je bio upola okrenut, a cev revolvera takođe je za delić sekunde zurila na drugu stranu i Dok je zaključio da je to njegova šansa. Skočio je u stranu i provukao se ispod trbuha svog konja. Konj se digao na zadnje noge i spuštajući se ponovo izbacio Klajna iz ravnoteže. Holidej je nasumice potrčao, strepeći da će svakog trenutka osetiti udar vrelog metka u leđa. No, položaj jaruge mu je pomogao: nekoliko metara od mesta gde su stajali, jaruga je zavijala u stranu, a na izlazu je bilo nekoliko razbacanih velikih stena. Kada se Dok u trku bacio među te stene, Moris i Mejdži su pripucali. Prasak hitaca je odjeknuo u jaruzi, povećavajući opštu zabunu. Holidejev konj se uplašio i, okrenuvši se, jurnuo prema izlazu. Psujući naglas, Klajn je ispalio hitac u njega i životinja je tresnula na bok i ostala da leži, bacakajući se nogama u samrtnom ropcu.

Do tog trenutka Holidej je već bio izmakao neposrednoj opasnosti i, pomažući se rukama, penjao se što je brže mogao uz jednu padinu da bi se dočepao terena iznađ banditskog skrovišta. Znao je da mu je jedina

šansa za spas ako se dokopa šume koja se nalazila nešto više odatle. No, u jednom trenutku je zastao da predahne i oslušne. U prvi mah nije čuo ništa. Izgledalo je kao da se u jaruzi ništa ne miče. A onda, iznenada, tako da je Dok skoro poskočio, iz mraka u blizini začuo se nečiji glas:

– Ne vidim ga nigde, Šajlo!

– Onda se razdvojimo! Neka se jedan od vas popne gore.

Dok oseti grč u stomaku, a zatim olakšanje, jer je drugi glas rekao:

– Ma šta, dođavola! On je samo jedan čovek!

– Tačno, Šajlo, a sem toga, ubio si mu konja. Šta nam može?

Klajn promumla:

– Skoro ništa. Ostavimo ga onda i gubimo se odavde!

Krupnim koracima, koji su muklo odjekivali u noći, gonioci su se vratili u jarugu. Klajn je išao prvi i kada je bio nekoliko koraka udaljen od Ejba Sentora, zastao je kao ukopan. Za trenutak jedva je mogao poverovati ono što je video.

Sentor je sedeo naslonjen na zid jaruge, ali mnogo uspravnije nego ranije. Između njegovih nogu nalazila se gomila novčanica – ne samo njegov deo plena, nego ceo plen. U desnoj ruci držao je uperen svoj revolver, a u levoj revolver uzet od čuvara pošiljke.

– Ni koraka dalje, Klajne!

Klajn jedva da je došao do reči:

– Jesi li poludeo? Skloni taj revolver!

– Morise... Mejdži... stanite pored njega! Ne šalim se, momci! Ako na-

pravite samo jedan pogrešan korak, probušiću Klajnu kožu.

Klajn je s mukom promuklo progovorio:

– On je poludeo. To je od rane...

– Lud ili ne – prekinuo ga je Sentor – ja sam doneo svoju odluku. Vi ste se spremili da odete i da mene ostavite. Da ste za to imali šanse, vi biste me lupili po glavi i uzeli biste i moj deo. E, pa dobro, kada ste pošli da lovite onog neznanca, palo mi je na um da samo ja imam slabe šanse da se odavde izvučem živ, pa zašto bih se ja onda brinuo šta će se desiti s novcem?

– U tom slučaju – javi se Moris – zašto praviš ovakve ludosti, Ejbe? Dopusti nam da uzmemo naš deo i da odemo.

– Nikuda vi nećete otići – reče Sentor leđeno. – Nijedan od vas. Ako želite svoj deo plena, onda ostanite ovde sa mnom dok se odmorim. Možda do sutra ujutro.

– Ujutro! – uzviknu Klajn. – Mora biti da si potpuno šenuo!

– Ako ne želite vaš deo, slobodni ste da smesta odete. Ali ako ostanete ovde, onda to možete samo pod mojim uslovima.

– Čekaj malo, Ejbe...

– Morise, rekao sam ti da staneš pored Klajna. I tebi, Mejdži. Držite ruke dalje od revolvera ili ću, svega mi na svetu, početi da pucam.

– On to ozbiljno misli. Uradite kako kaže – reče Klajn užurbano.

Ostala dvojica poslušno priđoše i stadoše pored Klajna.

– Tako je već bolje – zaključio Sentor, osmotrivši svu trojicu. – A sada se okrenite, ali vrlo polako, tako da budete leđima okrenuti meni. Hajde, okrećite se!

Jedva odižući noge s tla, Klajn se polako okrenuo, držeći sve vreme ruke u visini ramena. Ostala dvojica slediše njegov primer.

– A sada, Morise, otkopčaj opasač s revolverom. Još uvek držim pištolj uperen u Klajna, ne zaboravi to!

Dok je Moris petljao sa svojim opasačem, Klajn je, jedva mičući usnama, dobacio Mejdžiju:

– Zgrabiću Morisa i okrenuću ga... a ti se maši revolvera...

– Jasnije – začu se Sentorov grubi glas. – Govori jasnije, Klajne, da bih te i ja mogao čuti!

Moris je promucuo:

– Klajne, budi miran, zaboga! I slušaj. Nije mu preostalo još mnogo...

– To je sasvim tačno – složi se Sentor i promuklo se nasmeja. Činilo mu se kao da mu je telesna slabost izoštrila sluh. Odjeknuo je tup udar opasača i zveket kopče na tlu, jer je Moris pustio da mu opasač klizne niz noge.

– A sada pođi dva koraka napred i klekni.

Stenjući od nemoćnog besa, Moris poslušao.

– A sada ti, Klajne! Hajde, čekam te!

Nekoliko trenutaka Klajn se nije ni makao. Svaki živac u njegovom telu vapio je za tim da potegne revolver i da pokuša da iskoristi šansu. No negde pored kičme kao da ga je peklo

nešto vrelo kao usijano gvožđe. Na to mesto pogodio bi ga Sentorov hitac. Šansa za kojom je instinktivno vapij došla je i prošla. Klajnov opasač s revolverom pao je na tle.

– A sad napred, Klajne! Na kolena!

Šajlo Klajn je poslušao i kleknuo pored Morisa.

– Tvoj je red, Mejdži!

Blejd Mejdži nikada nije bio naročito spretan s revolverom i on je hitro otkopčao opasač i spustio ga da padne. Kada je zakoračio napred, Sentor ga je opomenuo:

– Nož, Mejdži, nož! Izvuci nož i spusti ga dole!

Klečeći, Moris se zagledao u tle i osmehnuo se. Nije trebalo sumnjati u dovrtljivost Ejba Sentora, rekao je sebi. Bilo je smešno nadati se da će on smetnuti s uma kako je Moris najbrži i najveštiji čovek u baratanju nožem koji se u tim krajevima ikada pojavio. Bez svog noža on bi bio nemoćan kao Moris i Klajn bez svojih revolvera.

– Požuri – opomenuo ga je Sentor oštro.

Slegnuvši ramenima, Mejdži je pružio desnu ruku do specijalne kanije, koju je nosio za pojasom. Drška noža bila je dugačka, tako da je izvirevala iznad opasača i bila postavljena tako da se nož mogao lako izvaditi i hitnuti. Dugački Mejdžijevi prsti sklopili su se oko drške.

– Vreme brzo prolazi, Mejdži!

Udahnuvši brzo, Mejdži je izvukao nož i uhvativši oštricu između kažiprsta i palca, hitnuo je sečivo i istovremeno kao plesač skočio nekoliko

stopa u stranu. Nož je presekao vazduh i, kako se Sentor munjevito izvio u stranu, proleteo je pored njegove glave, udario o stenu i pao kraj njega. Sentor se ispravio i njegova ruka je munjevito poletela, kao ruka boksera koji uzvraća udarac. Mejdži je, međutim, već nestajao u dubokom mraku jaruge kada je crvenožućkasti plamičak blesnuo iz cevi Sentorovog revolvera i obasjao proplanak. U sledećem trenutku Mejdži je pao na tle.

Ostala dvojica okrenuli su se kao hipnotisani, vukući se kolenima po zemlji. Moris je zurio upola otvorenih usta. Klajn je rapavim glasom jedva progovorio:

– Ti si lično sotona iz pakla, Sentore!

– Bilo je on ili ja – odgovori Sentor i dunu ostatak dima iz revolverске cevi. – U redu, momci, izgleda da ćemo ipak plen deliti na tri dela.

– Ako se budemo živi izvukli odavde – progundā Klajn, ustajući na noge. – Nego, slušaj me, Ejbe...

– Vрати se nazad! – prekinu ga Sentor resko. – Ti, Morise... okreni se. – Kada se Otis Moris, stopu po stopu, okrenuo, sve klečeći, Sentor nastavi: – Uzmi svoj opasač i baci ga ovamo... Tako je već bolje. A sad i drugi opasač... I bez podvala, jer ćeš proći kao Mejdži.

– Zar misliš da sam lud? – odvrati Moris i dobaci opasač. Sentor pruži levu ruku, uze revolvere i složi ih pokraj sebe.

– A sada – rekao je – možete da se odmorite. Ja sam ovde, oružje je kod mene i ostaćemo tu sve dok ja ne ka-

žem da pođemo. Nemojte da vam na um padne suluda ideja da ću zaspati. Ja se samo odmaram a ako imate makar i malo razuma u glavi, i vi ćete se za to vreme odmoriti.

*

Ni za šta na svetu Dok Holidej ne bi propustio da jednom započetu avanturu dotera do kraja. U tom trenutku znao je, banditi su suviše bili zauzeti sopstvenim problemima da bi mislili na njega. I baš zato nije mu bila namera da ode. Uostalom, to bi bilo i nemoguće jer više nije imao konja. Zbog toga se šćućurio iza jedne stene iznad skrovišta, čekajući da vidi šta će dalje biti.

Vreme je sporo prolazilo i to ne samo zapadnjaku već i banditima u skrovištu. Od sve trojice izgleda da je Sentor bio najmanje zabrinut. Rana je prestala da mu krvvari i mada se s mukom kretao, bio je optimistički raspoložen posle dužeg odmora. Nadao se da će biti sposoban da pojaše i ode odatle, makar posle toga prešao samo nekoliko milja.

Druga dva bandita sedeli su neveselo šćućureni na zemlji na nekoliko metara od njega. Izvestan deo vremena Sentor je utrošio premeštajući metodično novac s gomile na gomilu, a onda pakujući novčanice u vreće kompanije, koristeći pritom levu ruku, dok je desnom čvrsto držao revolver uperen u dvojicu svojih doskorašnjih ortaka. Pošto je završio sa

slaganjem novca, on se sa zadovoljstvom naslonio na zid.

Moris, međutim, nije mogao da misli ni na šta drugo sem na novac u vrećama i na silna zadovoljstva i uživanja, koja bi tim novcem mogao dobiti kada bi svoj deo imao u džepu.

Šajlo Klajn je pritajeno besneo. Neprekidno je psovao u sebi zbog toga što je dopustio Ejbu Sentoru da ga tako izigra. I ranije mu se nije dopadalo Sentorovo vođstvo, a sada, kada je ovaj bio ranjen i bespomoćan, računao je kao sigurno da će preuzeti vođstvo u bandi. Razdražen svojim neuspehom sedeo je dok je u njemu ključao bes.

Otis Moris je prvi prekinuo dugotrajno ćutanje:

– Koliko dugo ćemo još čekati, Ejbe? – upita.

Ne odgovorivši odmah, Sentor se maši svog časovnika. Taj pokret prčinio mu je bol u grudima, ali on stisnu zube i pri slaboj svetlosti zvezda, žmireći, pogleda brojčanik. Vraćajući časovnik u džep, odgovori:

– Još malo pa će doći trenutak, kako mi se čini.

– Zašto da se zavaravamo? – progundā Klajn. – Ako osećaš u sebi snagu, onda hajde da odmah pođemo. A ako ne možeš...

– To bi bilo suviše loše za tebe, Klajne. Niko neće poći odavde bez mene... sem ako ostavi svoj deo novca.

Niko mu nije odgovorio i ponovo je zavlādala grobna tišina.

A onda se iz dubokog mraka jaruge, tamo iza mesta gde su se nalazili konji, začuo slab šum od koga su se

sva trojica trgli i zgledali. Sa svog mesta iznad skrovišta bandita i Dok je čuo taj šum, pa je napregao oči ne bi li bolje video.

Posle nekoliko trenutaka šum se ponovio. Neki čovek je stenjao. Zatim je iz mraka, teturajući se, izišao Blejd Mejdži. Prilazeći, mrmljao je nešto za sebe. Zaprepašćeni banditi mogli su jasno videti kako mu je lice pokriveno krvavom maskom. Jednu ruku držao je na temenu i ljuljao se u hodu, ali stajao je na nogama. Živ.

Sentor mu oštro doviknu:

– Nazad, Mejdži!

Kao da ga nije čuo, bacač noževa je nastavio da hoda i prišao ostalima. Zastao je, njišući se i promućao:

– Tvoj metak me je samo okrznuo, Sentore. Verovatno si mislio da si mi prosuo mozak, ali srećom dobio sam samo jednu čvorugu na glavi i ogrebotinu, koja mi je odnela pramen kose. Ali još nisam otišao na onaj svet, ubico!

Sentor je odgovorio, naizgled dosta prijateljski.

– Pa lepo, to je bila tvoja sreća, Mejdži. Sledeći put kad pokušaš neku prevaru sa mnom, budi siguran da ćeš iz mog revolvera dobiti glavni zgoditak.

– Osvetiću ti se – mrmljao je Mejdži. – Nemoj se zavaravati da neću! Izravnaću račune s tobom!

Rekavši to, Mejdži krenu da se udalji. Istog trenutka, ne obazirući se na Sentorov revolver, Klajn se uspravi i dozva ga:

– Hej, kuda do vraga misliš da odeš, šašavko? Novac je kod Sento-

ra, a sem toga, on nas drži na nišanu, pa moramo da igramo kako on kaže.

Mejdži je zastao i malo nakrivio glavu, kao da sluša, a onda odebljanim jezikom promumlao:

– Odlazim odavde.

Pošao je prema konjima i Klajn je zakoračio da pođe za njim, ali ga je u tom preseklo Sentorovo upozorenje:

– Stoj gde si, Klajne! Još uvek je mrak, ali ako treba rizikovaću da vas svu trojicu izrešetam.

Klajn je neodlučno zastao, a Mejdži je stigao do svog konja, dohvatio čuturicu s vodom i, odvrnuvši poklopac, prineo grlić ušhama. Zatim je izlio nešto vode na glavu, potom ponovo otpio nekoliko gutljaja i onda vratio čuturicu na mesto. Kada je dohvatio uzde, Moris je skočio na noge.

– Klajne! Hajdemo svi odavde!

Klajn se okrenuo ranjeniku, koji je zgrčen, sedeo pored zida:

– Šta kažeš, Sentore? Šta da radimo? Jesi li spreman za jahanje?

– Naravno. Ali ti ostani gde si, Klajne. Hteo bih da oprobam noge... pre nego što... – Govoreći to, pokušao je da ustane. Ispružio je levu ruku i prihvatio se za zid da bi dobio oslonac. Uspeo je da ustane i ostao tako neko vreme, ljuljajući se i držeći revolver preteći uperen u njih. Banditi su stajali i posmatrali ga kao hipnotisani. Sa ivice jaruge iznad njih Holidej je video kada je Sentor zakoračio, a onda se odjednom dohvatio levom rukom za grudi. Noge su mu zaklecale i kada je već hteo da padne, Klajn je priskočio. Istog trenutka Sentorov revolver je planuo i gejzir prašine di-

gao se između Klajnovih nogu. Uz glasnu kletvu ovaj odskoči unazad, a Moris se nasmeja.

Sentor je, međutim, kliznuo niz zid na tle. Između nogu ležale su mu vreće s novcem. U desnoj ruci držao je svoj a u levoj revolver ubijenog čuvara kompanije. S mukom je uspeo da izgovori:

- Još uvek nisam spreman.
- Sto mu muka – grmnu Šajlo Klajn.
- Nikada nećeš ni biti. Umrećeš! Shvati to!
- Ja najbolje znam šta treba da shvatim, Klajne. Pođite. Naći ćemo se na Bordenovom ranču.
- A novac?
- Ostaje kod mene.
- Dodavola...
- Štedi reči, Klajne. Tako će biti jer sam ja tako odlučio.

Moris na to reče:

- Ti možeš ići kuda hoćeš, Klajne. Što se mene tiče, ja idem s Mejdžijem.

Sentor na to dodade:

- Dobićeš svoj deo, Otise. Ne brini. Izvući ću se ja.

Klajn je još neko vreme ostao iza njih kao da je neodlučan šta da učini. Netremice je streljao očima ranjenika i u njemu je ključao bes. Konačno je uzeo vođice i skinuo ih s kamena za koji su bile zakačane. Zatim je pojahao i pošao za ostalima. Prolazeći pored Sentora, dobacio mu je:

- Ako se za tri dana ne pojaviš kod Bordena, ja ću se vratiti... da uzmem lov. Tada ću te i zakopati, Sentore.
- Nećeš imati prilike za to! – uzviknuo je Sentor i primeo ruku prsima da

bi u unutrašnjem džepu opipao nešto čvrsto... jednu rezervnu patronu dimanita, koju je, kao oprezan čovek, uvek nosio sa sobom pri napadu na vozove, za slučaj nepredviđenih problema.

Malo po malo, topot kopita je zamro. Zapadnjak je posmatrao Sentora, koji je još izvesno vreme sedeo ukrućen pored zida, a onda mu je revolver iskliznuo iz ruke i glava mlitavo pala na grudi. Sedeo je u tom položaju izvesno vreme tako nepomično da je Dok pomislio da je mrtav.

Zaključio je da je vreme da nastupi. Mrtav ili živ, Sentor je imao konja i taj konj je zapadnjaku bio potreban. Sem toga, tu je bio i novac. Nije želeo od tog novca ništa za sebe, ali je smatrao da ga treba vratiti vlasniku. Uzgred, dosetio se da nalazaču obično pripada nagrada, koja u ovom slučaju ne bi bila mala.

Sišao je u jarugu ne trudeći se da prikrije šum svojih koraka. A onda, kada je već zašao dole, palo mu je na pamet da je mrtav Sentor jedno, a živ nešto sasvim drugo i da bi ga mogao ustreliti jednim jedinim metkom. U tim krajevima smrt je uvek bila nadohvat ruke. Čak je ponekad mogao da oseti njen miris.

Zbog toga je nastavio da hoda vrlo oprezno. Obilazeći pored Sentora s druge strane jaruge, pošao je tiho prema usamljenom konju koji je oborene glave stajao u senci.

- Stani! Digni ruke i ne miči se.

Holidej je zastao kao da ga je neko lupio kamenom po glavi. Ponovo se začuo Sentorov glas:

– Mogao bih te ubiti, ti to znaš, ali neću. Potreban si mi. Otkopčaj polako opasač.

Ponavljala se igra od pre izvesnog vremena. Zapadnjak je stajao nepomičan i pri svetlosti zvezda nazirao je Sentorovu siluetu, udaljenu nekoliko metara. Pitao se da li razbojnik njega vidi isto tako nejasno, ili možda bolje. U jaruzi je tama bila veća i možda se Sentor na nju više prilagodio. Proklinjući svoju neopreznost, poslušao je naređenje.

– A sad mi donesi čaturicu. Žedan sam.

– Nije potrebno da mi pretite, mister – Dok je konačno došao do reči. – Dao bih vam vode i bez toga.

– Čaturica je na sedlu. Donesi je.

Holidej je pošao prema konju. Našao je čaturicu, zakačenu za jabuku sedla, ali je, pipajući, naišao na još nešto. Prsti su mu zastali na jednom čvrstom predmetu. Bio je to kundak puške, koji je virio iz futrole na drugoj strani. Sve vreme puška je bila tu, zaboravljena od svih... pa čak, izgleda, i od samog Sentora.

– Požuri! Šta radiš toliko? Umreću od žeđi.

– Dolazim – odvrati zapadnjak, nastojeći da mu glas zvuči mirno. Njemu za leđima nalazio se bandit, spreman da ubije. Pored njega nalazila se gomila novca o kojoj Dok nije znao ništa sem da je svakako negde ukradena. Negde u tim brdima nalazila su se još tri očajnika, svaki od njih još i gori od svog vođe. Trebalo je predati ih u ruke zakona.

Neprimetno je pružio ruku preko konja, zgrabio kundak i veštim pokretom nečujno izvukao pušku. Sentor je tog trenutka ponovo doviknuo:

– Šta se zadržavaš tamo, trapavko?

Dok je oprezno zapeo obarač puške, pazeći da ga šum ne izda i prikrrio je, ispruživši je pored svog boka. U levoj ruci poneo je čaturicu s vodom. Žustrim koracima prišao je mestu gde je Sentor sedeo i tek tada je primetio da je ovaj blefirao, jer mu je desna ruka još uvek bila prazna, a revolver je ležao pored njega u prašini. Zapadnjak je pažljivo naslonio pušku na zid, a zatim kleknuo na koleno pored razbojnika, i obgrlivši ga rukom oko ramena naslonio ga na zid i prineo čaturicu njegovim usnama.

Sentor je u početku pohlepno otpio nekoliko gutljaja, a zatim još nekoliko, ali sporije. Pošto je neprimetno sklonio revolver s domašaja njegove ruke, Dok mu reče:

– Malo umerenije s vodom. S obzirom u kakvom ste stanju...

– Mislim da to više nema značaja – odvrati Sentor, ali se ipak navalio leđima na zid jaruge i sklopljenih očiju, sačekao da prođe nekoliko minuta, pre nego što je ponovo prineo čaturicu usnama. Onda mu je Dok uzeo čaturicu i spustio je pored vreće s novcem. Namestivši se udobnije, rekao je:

– Lepo. Dobili ste vašu vodu.

– Nisi imao drugog izbora.

– Grešite – reče Dok samouvereno.

– Mogao sam vas ubiti u svakom trenutku.

Sentor otvori oči. Zagledao se u lice čoveka pred sobom i u njegovim očima blesnu plamičak saznanja.

– Moja puška! – uzviknuo je.

– Trebalo vam je dosta vremena da se setite – klimnuo je glavom Dok.

– S mog mesta, gore na obronku, sve sam video... i sve sam čuo. Da su vaši ortaci našli pušku pre nego što su odjahali, vi biste sada bili mrtvi, mister, a novac bi bio u njihovim rukama.

– Ipak, nisu je našli – reče Sentor.

– Istina je da sam zaboravio na pušku, ali mislim da je to jedina stvar koju sam zaboravio. – Pokušao je da se pokrene i lice mu se zgrčilo od bola.

– Zašto tim nevaljalcima nista dali novac i pustili ih da odu?

– Oni bi me ostavili ovde. Nisam hteo da im pružim to zadovoljstvo.

Našavši se sasvim blizu ranjenika, Dok je zapazio da je vođa bandita mnogo mlađi nego što je mislio. U njegovoj bradi nije bilo nijedne sede dlake, a na licu nije bilo previše bora, mada se to pri oskudnoj svetlosti nije moglo lako videti. Sentor je upitao, ali sada mnogo učtivije:

– Bili ste se uputili u Elinor?

– Da, ali to nije bio moj konačni cilj. Nameravam da otputujem još dalje.

– Noćas smo se – reče bandit – dočepali bogatog plena. Hoćete li nešto od toga?

– Ne želim da imam nikakvog udela u tome.

– Vi mora da ste čaknuti – reče Sentor. – Ali neću dalje da insistiram. Znate li ko sam ja?

– U ovom trenutku nije mi, mister, ništa važno da znam sem... – dodao je – da još uvek imam pri ruci vašu pušku.

Sentor se nasmeja:

– Iskreno govoreći, drago mi je da niste opalili iz nje. Nije da je to važno, ali devetorica od desetorice bi opalili.

– Možda sam bio radoznao da vas upoznam.

– Mislim da znam na čemu sam – klimnu glavom bandit. – Trebalo je da se odmah setim, ali bio sam smućen od gubitka krvi. Rekli ste da se zovete Džon Holidej, zar ne? Holidej koji nije lakom na novac, ne poteže oružje bez velike nužde, zna da bude milosrdan prema neprijateljima i iznad svega voli pustolovine. Vi ste Dok Holidej, čuveni avanturista, je li tako?

– Pogodili ste – potvrdi Dok, primećujući da mu se bandit sada obraća s više poštovanja. – Ali zar je to važno?

– Možda i nije, ali milo mi je što sam vas upoznao. Cenim ljude koji imaju smisla za rizik. Činjenica da ste ostali u blizini iako ste mogli pobeći, uklaapa se u ono što sam o vama čuo. To je nešto sasvim suprotno od Klajna.

– To je onaj što je pokušao da vas zaskoči?

– Da. Vidite, Klajn je opasan... ali nema stila. Izveo sam s njim nekoliko poduhvata i sve je bilo dobro. Ali prvi put kad smo se dočepali zaista velikog plena, on se promenio. Pokazao je da je sitan zločinac i... čifta.

– A ostali?

– Ostali su neki slučajni poznanici
– Sentor izbeže direktan odgovor.

– Mislite li da bi nešto škodilo ako bih saznao ko su oni? – upita Dok.

– Mislim da ne bi ništa smetalo – priznao je Sentor. – Oni su do sada već u bezbednosti, jer računam da će za šest do osam časova biti s one strane granice. Jedan se zove Otis Moris, a drugi je Mejdži... ne znam njegovo pravo ime ali ga zovu „Nož“. Mislio sam da sam ga ubio.

– Bio je to munjevit hitac – reče Dok. – Priznajem da ste brzi s revolverom, mister...

– Zovem se Sentor. Ejb Sentor i... hoćete li mi dati još malo vode?

Dok mu dodade čaturicu. Ovaj otpi i stavi je ponovo na zemlju. Onda nastavi:

– Razbili smo kasu u vozu koji je pošao iz Elinora. Klajn je morao da ubije čuvara.

– Je li plen veliki? – upita Dok.

– Najveći do koga sam ikada došao. Kako sam čuo, u pošiljci je oko šezdeset hiljada dolara.

Zapadnjak tiho zviznu.

– A kako ste to ranjeni? – upita.

– Ranio me je čuvar. Pogodio me je kad smo uskočili u vagon.

– Mislite li da vam je kuršum još unutra?

– Jeste, moj prijatelju, i to vrlo duboko. Čuo sam da ste vi čovek od medicine i u drugim okolnostima možda biste mi mogli pomoći... ali sada verujem da je kasno.

Sentor zabaci glavu unazad i slab sjaj zvezda obasjao je osmeh na njegovom licu. Bio je to osmeh mrtvog

čoveka i zapadnjak skrenu pogled na drugu stranu.

– Žao mi je, ali ne verujem da mogu nešto učiniti. Nemam instrumente za tako duboku ranu.

Nastalo je kraće ćutanje, a onda je Sentor ponovo progovorio:

– Od čega vi bežite?

– Zar sam rekao da od nečega bežim?

– Za čoveka vašeg kova uvek postoji razlog za bekstvo. U poređenju s vama, ja sam revolveraš sitnog kalibra, ali je mnoštvo još sitnijih ribica htelo da se ogleda sa mnom. Mora biti da je vaš život pravi pakao. Jeste li tamo, u Goušnu, ubili nekoga?

– Nisam. Ovaj put je u pitanju nešto drugo. Neka devojka je uvirtela sebi u glavu da želi da se uda za mene.

– I vi ste pobjegli! – Sentor se nasmejao. – I ja imam devojku, mister Holideje. U džepu mog sakoa naći ćete pisma i sliku. Ako mi se nešto desi dajte joj ta pisma, a na slici je ime grada u kome živi.

Posle kraćeg razmišljanja zapadnjak je poslušao Sentora. U njegovom džepu našao je svežanj pisama i jednu sliku zalepljenu na čvrstom kartonu.

– Stavite ih sada na stranu – reče ranjenik. – Tu sliku napravio je jedan umetnik u Ebilejnu. Koštala me je deset dolara... I ja sam se slikao i tu moju sliku dao sam Roni.

– Kako se zove vaša dragana?

– Rona Grej – reče Sentor i sklopi oči. Ćutao je dosta dugo tako da se najzad Dok nakašljao kako bi ga pod-

setio da je tu. Kada je bandit ponovo otvorio oči, Dok mu reče:

– Ne mogu vas pokrenuti odavde, to je sigurno. Uzeću vašeg konja i odjahaću u Elinor da dovedem lekara... i šerifa.

– Zar hoćete da me predate vlastima, Holideje?

– Mislim da je to moja dužnost.

– Želite da me obese?

– Neće vas obesiti. Klajn je ubio čuvara.

– Ko će to dokazati? Čuvar je mrtav, a kada se pucnjava odigrala kondukter je bio u nesvesti.

– Čujte, mister! Dovešću vam lekara da vam da nešto što će vam ublažiti bol. Ali pošto ovde imate šezdeset hiljada dolara ukradenog novca moram da vas prijavim predstavnicima zakona.

– Vi ćete daleko doterati, Holideje! Hvala vam što me niste odmah ubili i odneli novac. Vidim da ste inteligentan i častan čovek. Da, mister, daleko ćete doterati!

Zapadnjak se rezignirano osmehnuo, jer nije uopšte delio pljačkaševo mišljenje. Sve do sada njegovo poštenje, časnost i inteligencija donosili su mu samo nevolje i beskrajna lutanja. Ali u ovom trenutku nije imalo smisla govoriti o tome. Uspravio se i pošavši do drugog kraja jaruge, uzeo svoj opasač s revolverom i pripasao ga.

Sentor mu reče:

– Uzmite mog konja i dovedite lekara. Dovedite i šerifa... ali učinite mi jednu uslugu, hoćete li?

– Kakvu uslugu?

– Ostavite novac kod mene.

– Vidi sad ovo! To su gluposti. Uzeću te vrećice i...

– Želim da vreće budu kod mene kad dođu predstavnici zakona. Da nije bilo mene pljačka se ne bi odigrala. Ja sam sve smislio i ja sam namestio dinamit. Ja sam digao šine u vazduh! Klajn je samo sitan revolveraš, a ni ona druga dvojica nisu ništa bolji. Kad potera dođe do mene može uzeti novac.

Zapadnjak ga je neko vreme netremice gledao. No Sentor je odjednom pružio ruku iza sebe i dohvatio revolver ubijenog čuvara, koji je ležao skriven iza njega. Na Dokovo čuđenje, pružio mu je oružje drškom napred.

– Mislim da bi bilo dobro da uzmete ovo, Holideje. Trebalo bi da ponesete i pušku za slučaj da se negde uz put sudarite s Klajnom i njegovim pajtašima. Oni nisu suviše daleko i možda nisu ni otišli preko granice. To je još jedan razlog zašto bi trebalo da ostavite novac kod mene.

– Onda bi bilo bolje da vi zadržite pušku – reče Dok, odmeravajući u ruci težinu revolvera. – Za svaki slučaj.

– Nemam ništa protiv jer vi ionako bolje baratate revolverom. A sada pođite. – Sentor se nasloni leđima na zid jaruge.

Zapadnjak ga je zainteresovano gledao nekoliko trenutaka, a onda je revolver zadenuo sebi za pojas, a pušku prineo nadohvat Sentorove ruke. Žustrim koracima prišao je razbojnikovom konju i pojahao ga. Pro-lazeći pored Sentora, pogledao ga je

još jednom i shvatio da će pomoć Sentoru u svakom slučaju stići kasno, bez obzira koliko brzo on bude jahao.

Jedva da je izjahao iz jaruge, a Sentor se s naporom pridigao, bled u licu i stisnutih usana. Dohvatio je obe vrećice s novcem, stavio ih u podnožje zida i bauljajući na kolenima i rukama, pokrio ih s nekoliko velikih kamenova, najvećih koje je mogao podići. Zatim je preko toga nabacao sitnijeg kamenja i prašine, a povrhu svega stavio oduzete revolvare njegovih kompanjona.

S vremena na vreme morao je da zastane i duboko udahne vazduh. Onda je učinio poslednji napor. Uspravio se na noge i, ljuljajući se, ostao tako kratko vreme da se pribere. U jednoj ruci držao je palidrvce, a u drugoj patronu dinamita s kratkim fitiljem. Okrenuvši lice senovitom zidu, pošao je polako duž njega, pipajući svaki santimetar stene, sve dok nije došao do prvog procepa. Proveo je da li se može uvući u procep, pa se onda povukao nazad, kresnuo palidrvce, zapalio fitilj i dinamitsku patronu stavio u usta.

Zatim se bacio u uzani procep.

Nekoliko stotina metara dalje zapadnjak je čuo odjek eksplozije i okrenuo konja. Za trenutak je zastao osluškujući, a onda galopom poterao konja nazad. Probio se kroz zagušljivi oblak prašine i sjahao... Skoro se gušeći od kašlja, utrčao je u jarugu i odjednom zastao.

Ceo zid jagure bio je pretvoren u veliki odron kamenja. Dok se s nevericom osvrtao oko sebe, ne pre-

poznajući mesto na kome je do malčas stajao. Ejba Sentor je svoju zamisao ostvario bolje nego što je mogao očekivati. Dinamit je eksplodirao u procepu, a razorni udar proširio se unutar stene tako da je veliku masu kamena odvojio od glavnine litice. Kada se prašina slegla, Dok je prišao bliže da osmotri situaciju i nije mu bilo potrebno mnogo vremena da pronađe ono što je ostalo od Ejba Sentora. Kada je sa Sentorovog tela sklonio prve komade stena, shvatio je da se banditu više ne može pomoći. Jedva da će imati nešto da se sahrani, pomislio je i pošto se odmakao nekoliko koraka da još jednom osmotri efekat eksplozije, setio se da je Sentor u trenutku smrti imao kod sebe šezdeset hiljada dolara.

*

U Elinoru i okolini šerif Hart Brum uživao je reputaciju čoveka ne samo hitrog na revolveru, već i oštrog u mnogo čemu drugom. Onizak rastom ali temeljne građe, bio je žustar i okretan. Većina ljudi poštovala je Harta Bruma, a izvestan broj njih ga se i plašio, ali u svom domu on je bio pitom kao mačka kojoj su ostrugane kandže.

Glavni razlog tome bila je njegova kćer Lusi, koja je od smrti svoje majke pre nekoliko godina održavala očevu kuću i domaćinstvo. Bila je slične građe kao njen otac, samo, rezume se, vitkija i ženstvenija. Imala je dugačku svetlu kosu skupljenu u

bujnu punđu na temenu i kretala se brzo i neumorno.

Njih dvoje živeli su u stanu iznad šerifove kancelarije i zatvora, jer je Hart Brum voleo da se uvek nalazi blizu mesta gde radi. Noć u kojoj je voz opljačkan protekla je sasvim uobičajeno što se tiče šerifove porodice, ali negde pred zoru kuća se zatresla od gromoglasnog lupanja na ulaznim vratima. Šerif je prvi skočio iz kreveta. Proklinjao je dok je navlačio čizme na bosc noge i po prirodi temperamentan, bio je besan do belog usijanja kada je sišao niz stepenice i povukao rezu na ulaznim vratima.

– Šta je, dođavola – zaustio je, ali je zastao u pola rečenice kada je u tami ugledao izbezumljeno lice Džoba Keroveja, koji je bio jedan od najuglednijih građana i povremeno nastupao u ulozi šerifovog zamenika.

– Nevolja, šerife.

– Dobro, pa šta? Kakva nevolja?

– Šta se desilo, tata? – začuo se Lusin glas s vrha stepeništa.

Ne okrećući se, otac joj je resko dobio:

– Vрати se u krevet, devojko!

No mogao je sasvim mirno prištedeti sebi te reči. Bosonoga Lusi je na prstima hitro sišla niz stepenice i ušavši u krug svetlosti svetiljke, koju je njen otac držao, učinila se Džobu Keroveju veoma privlačnom. Preko providne spavaćice bila je prebacila jarko obojenu kućnu haljinu, a dugačka bujna kosa padala joj je u talasima na ramena.

– Rekao sam ti da se vratiš u postelju – odbrusio joj je otac, a onda se ponovo obratio Džobu: – Dakle, šta se desilo?

– Maločas je stigla vest. Dvojica su dojahali s brda... jedan od njih je Somers, naseljenik, a drugi je putnik iz voza koji je sinoć napustio stanicu...

– Šta se to, dođavola, desilo? – prekide ga šerif grubo. – Nisam tražio da mi držiš govoranciju! Šta se desilo, čoveče?

– Pljačka voza – odgovorio je Kerovej kratko. – Izgleda da se prepad odigrao na vrhu uspona pre nego što je pruga počela da se spušta prema Maunt Hagardu. Trojica ili četvorica napadača razvalili su šine i zaustavili voz. Ubili su Čarli Linda, ranili konduktera Mozisa i maltretirali osoblje i putnike.

– Koliko su odneli?

– Odneli su kasu kompanije Vels Fargo. Ne znam koliko je bilo...

Brum je iskolačenim očima pogledao svoju kćerku, koja je, ćuteći, bleđa u licu, stajala obasjana svetlošću lampe.

– Navuci nešto na noge, devojko, a onda mi osedlaj konja!

– Odmah, tata.

Lusi se okrenula i žurno pošla uz stepenice da bi se za iznenađujuće kratko vreme vratila potpuno obučena. Progurala se pored dvojice muškaraca i bez reči izišla da pripremi ocu konja.

U međuvremenu je Kerovej ispričao šerifu sve što je znao:

– Bio sam dole u gradu, kod udovice Bern. Krava joj je jako bolesna.

Zbog toga sam i ostao budan tako duboko u noć. Čuo sam topot dva konja koji su jurili kao da im je prerijski požar pod repom. Istrčao sam iz udovičine štale i zaustavio konjanike. Oni su mi ispričali šta se desilo i ja sam dotrčao pravo ovamo da vas obavestim, šerife.

– Gde su ti ljudi?

– Čekaju dole na ulici. Pretpostavljam da se vest već pročula po gradu. Neće biti potrebno mnogo vremena da skupimo poteru.

– Požuri i vrati se tamo, Džobe. Uzbuđeni ljude. Trebaće mi što više ljudi sposobnih da nose oružje. – Okrenuvši se da pođe uz stepenice, dodao je: – Koliko kažeš da je bilo ljudi?

– U napadu na voz? Nije sigurno... trojica, možda četvorica ili čak i više. Strašno je što su ubili jadnog Čarli Linda.

– Da – progundao je sumorno šerif. – Zbog Čarlija će nekolicini njih biti istegnuti vratovi, to je sigurno.

Rekavši to, potrčao je uz stepenice da se obuče. Kada se vratio, konj ga je već spreman čekao, a na ulici ispred zatvorske zgrade komešala se grupa od oko dvadesetak konjanika naoružanih do zuba i spremnih da pođu u poteru.

*

Holidej je jahao prema Elinoru. Na istočnom horizontu tek što se pojavio krajičak sunca i po svemu je izgledalo da će dan biti lep. Ali u tom trenutku zapadnjaka nije interesovalo

vreme. Jahao je pozajmljenog konja, a u bisagama imao je revolver koji mu je Sentor dao za slučaj nužde. Preko sedla je nosio prebačene svoje bisage, koje je skinuo s ubijenog konja, a u džepu je imao pisma koja mu je Sentor dao zajedno sa slikom i adresom njegove devojke u Ebilejnu.

Nije imao nikakav precizan plan šta će uraditi u Elinoru. Nameravao je da se prijavi šerifu, da mu ispriča šta se dogodilo i da onda nastavi put. Pomisao na Sentorovu devojku pomalo ga je zbunjivala i još uvek nije odlučio da li da joj iz Elinora napiše i pošalje pismo ili da to ostavi za kasnije, za neku priliku kada bude malo sređeniji.

Razvoj događaja, međutim, lišio ga je mogućnosti da o tome donese odluku. Put, jedva vidljivo obeležen točkovima kola, vodio je uz uspon do vrha jednog brda i spuštao se na drugoj strani. Kada je prešao vrh i krenuo drugom stranom začuo je nečiji povik i, okrenuvši se u sedlu, ugledao veliku grupu konjanika, koji su, izbivši na put, okrenuli konje za njim.

U očekivanju da mu se konjanici približe, zapazio je na svoje ne malo iznenađenje da većina konjanika nose puške, a da oni, koji ih nisu imali, drže u rukama spremne revolvare. Grupu je sačinjavalo desetak ljudi. Kada su mu prišli na domak revolverskog hica njihov predvodnik je glasno doviknuo:

– Ruke u vis, mister! I ne mičite se ili ste mrtvi!

Potera je okružila zapadnjaka. Vođa potere priterao je konja bliže i mr-

godno od glave do pete odmerio došljaka.

– Držite ga na nišanu, ljudi – opomenuo je ostale.

– Šta sve ovo treba da znači? – upita Dok.

– Pre nego što počnemo razgovor, uzeću vam revolver, mister.

Kerovej je pružio ruku i iz zapadnjakovog opasača izvukao revolver.

– Iz bisaga mu viri drugi revolver! – opomenu ga neko iz potere.

– Uzmi mu ga, Houde!

– Odmah. – Jedan od članova potere stuštio se ka Doku i iz poluotvorenih bisaga izvukao revolver čuvara Vels Fargoa. Džob Kerovej je malo povukao konja nazad i dobacio:

– Nemojte praviti nikakve gluposti, mister! Za početak recite ko ste.

– Zovem se Džon Holidej.

– Došljak ste u ovom kraju?

– Tako je – odgovori Dok. – Došljak iz daleka. – Primetio je da njegovo ime nije na konjanike ostavilo nikakav utisak i odmah se prisetio da neobrijan i u odelu prljavom i izgužvanom od veranja po stenama i uklanja kamenja i zemlje, članovima potere ne izgleda nimalo impresivno. – Možda nisam baš elegantan, džentlmeni – rekao je mirnim glasom – ali to ne treba da vas buni. Videćete da za to ima razloga. A ko ste vi? – upita vođu.

– Ja sam Džob Kerovej – odvrati ovaj strogo. – Ja sam zamenik šerifa u Elinoru, a njegova jurisdikcija obuhvata i ovu teritoriju. Ova gospoda su građani, takođe privremeni šerifovi pomoćnici. A sada... imate li ne-

ki dobar razlog zbog čega ste se našli u ovom kraju i u ovo doba dana?

– Potera, dakle – klimnuo je glavom Holidej, shvativši tek sada ko su konjanici. – U vaš grad je brzo stigla vest o pljački.

Jedan od konjanika na to uzviknu:

– Džobe, on zna za prepad i pljačku! Mislim da je on jedan od onih nevaljalaca koji su ubili jadnog Čarlija Linda!

Zapadnjak se okrenuo i nabravši obrve, pogledao čoveka koji je to izgovorio, a onda se ponovo okrenuo Džobu Keroveju:

– Nemojte pogrešno shvatiti stvar, gospodine zameniče. Ja nemam nikakvog udela u tom događaju, ali mogu mnogo šta da vam o tome kažem.

– Šta bi to trebalo da znači? – resko procedi Džob.

– To znači da vas mogu odvesti do mesta gde je plen. To je sve.

– Šta hoćete time da kažete, mister? – upita Džob.

– To je duga priča – odgovori Dok – i ispričaću je direktno šerifu.

– Za to ćete uskoro imati priliku – oštro odvrati Džob. Onda se obrati jednom od konjanika: – Ti, Somerse, poznaješ bolje ovaj predeo nego mi, građani. Ti znaš kojim putem je otišao šerif s ostalima iz potere?

– Naravno da znam – klimnu farmer potvrdno glavom. Bio je to mlad čovek pegavog lica i prerano opale kose. – Mislim da ih mogu stići za najviše jedan čas.

Drugi član potere stidljivo je dobacio:

– Misliš li da je to najpametnije što možemo da učinimo, Džobe?

– Naravno. – Zamenik šerifa se okrenu Somersu: – Pokušaj da to bude brže. Mi ćemo zadržati ovog zagonetnog gospodina dok se ti ne vratiš i ne dovedeš šerifa. – Onda se ponovo okrenu onom drugom: – Šta si ti hteo tvojom primedbom da kažeš?

– Pa... ovo bi mogao da bude i neki trik.

– Trik? – ponovi Džob zureći u njega.

– Da – ovaj sada potera konja ispred ostalih. – Pretpostavimo da je ovaj čovek jedan od izvršilaca prepada i da se na neki način odvojio. On zna da nema nikakvih izgleda da se izvuče i zato možda namerava da nas navede na neki pogrešan put, koji nas nikuda neće odvesti. U međuvremenu ostali napadači bi se izvukli s plenom.

– Ti bi mogao biti u pravu, Bene, ali u svakom slučaju šerif nam je potreban. – Džob se okrenu farmeru: – Najbolje bi bilo da odmah kreneš! Reci šerifu šta se ovde desilo i dovedi ga što pre!

Kada se Somers udaljio, mlatarajući laktovima kroz vazduh, zapadnjak reče:

– Pogrešno ste razumeli stvar, gospodine zameniče. Kažem vam da nisam imao nikakvog udela u pljački.

– To vi kažete.

– Ja to kažem i to je tačno. Znam i to – nastavio je – da su tri čoveka pobegla i mislim da su se uputili prema severu.

– Prema severu... to je velika teritorija, mister!

– Znam da jeste – odgovori Dok. – Ali nisam bio u mogućnosti da vidim kojim su putem tačno otišli. Ne zaboravite da je bio mrak.

– Bio je mrak i kada je Čarli Lind ubijen i kasa opljačkana – javio se jedan od prisutnih.

Džob se odlučio:

– Pružicu vam priliku da dokažete da je deo vaše priče istinit, mister. Koliko je daleko to mesto?

– Nije daleko. U onom pravcu – Dok pokaza rukom iza sebe. Džob na to reče:

– Držite ruke gore, mister! Uzeli smo vam oružje, ali ipak ne želim ništa da rizikujem! Vas dvojica – obrati se dvojici članova potere – jašite svaki s jedne njegove strane. Pustite ga neka pođe da pokaže put.

*

Jedan od članova potere ostavljen da motri i obavesti kada se šerif približi, odjednom je povikao:

– Evo ih, dolaze!

Džob Kerovej je iz jaruge pogledao prema vrhu stene.

– Daj im znak da smo ovde – naredio je kratko i okrenuo se da još jednom osmotri dno jaruge i odron kamena koji se pored zida jaruge srušio.

– Ovo je nešto najluđe što sam do sada čuo! – izjavio je.

Ostali članovi grupe šetali su se oko odronjenog kamena i zurili oko

sebe kao da očekuju da se iza svake od tih stena pojavi po jedan bandit. Našli su raskomadano telo Ejba Sentora i lešinu konja za koga je Holidej rekao da je pripadao njemu. Sam Holidej sedeo je na jednom kamenu, ruku opuštenih između kolena i posmatrao ljude šta rade. Jedan član potere stajao je iza njegovih leđa i držao pušku uperenu u njegov vrat.

Šerif Hart Brum ih je ubrzo našao i ušao u jarugu, praćen Somersom i još dvojicom. Jedan od te dvojice zvao se Pit Boumen i, kao i Džob Kerovej, bio je zakleti šerifov zamenik za slučajeve kao što je bio ovaj. Inače je bio vlasnik gradske štale. Treći čovek je za većinu prisutnih bio nepoznat, mada ga je Kerovej poznavao i znao da se zove Čet Blant i da je bio putujući kontrolor kompanije Vels Fargo. U Elinor je doputovao docnije napadnutim vozom i tu je prekinuo putovanje da bi čuvanje pošiljke poverio zlosrećnom Čarli Lindu. Kada je šerif pozvao građane da se dobrovoljno prijave za poteru, on je bio jedan od prvih dobrovoljaca.

Brum je skočio iz sedla pre nego što se njegov konj zaustavio.

– Šta se ovde događa? – upitao je i dodao: – Ko je on? – Rekavši to, pokazao je prema zapadnjaku, koji je živnuo i sa zanimanjem pogledao Bruma, na čijim prsima se svetlucala šerifska značka.

Kerovej je pošao u susret pridošlicama, otresajući prašinu s ruku.

– Desilo se mnogo štošta, šerife! Dole, u preriji, uhvatili smo ovog čoveka. Ispričao nam je prilično lucka-

stu priču, pa smo zaključili da će biti najbolje ako proverimo šta se iza toga krije...

– To sam već čuo – prekinuo ga je šerif. – Ostale sam poslao da pročešljaju teren istočno od mesta napada. Mislio sam da će biti najbolje ako sam dođem ovamo. Dakle, šta ovde ima novog, Keroveje?

– Ja sam već hteo da vam kažem, ali vi mi niste dali da dođem do reči.

– Je li on jedan od onih koje tražimo?

– Pretpostavljam da jeste. Kaže da se zove Džon Holidej.

– Džon Holidej? – šerif je zažmirio kao da pokušava da se nečega priseti. Pažljivije je osmotrio nepoznatog došljaka. Pogled mu se zadržao na prsluku od sivkaste svile i praznoj futroli za revolver. – Holidej – ponovio je još jednom za sebe i u tom trenutku zapadnjak je ustao i prišao Brumu.

– Došlo je do zbrke, šerife – progovorio je. – Ja...

– Džon Holidej mi poznato zvuči, mister – prekinuo ga je Brum. – Imate li još neko ime?

– Da. Ljudi me većinom zovu „Dok“.

– Tako je. Dok Holidej. – Šerif ponovo obuhvati zapadnjaka pogledom i dodade više za sebe: – Nisam vas tako zamišljao, ali to nije ni važno. Otkud vi ovde?

– Pa, upravo sam zaustio da kažem: bio sam na putu za grad, gde sam hteo vas da potražim, kada su me ova gospoda zarobila.

Iza šerifovih leđa javio se jedan glas:

– Ovde je još jedan, šerife! Glava i deo trupa su mu razneti!

Brum se naglo okrenuo i pogledao u pravcu koji mu je taj čovek pokazao. Zurio je u ostatke banditskog vođe. Zatim se polako ispravio do pune visine i onda prešao pogledom do Džoba Keroveja, koji je stajao stisnutih usana.

– To se zove eksplozija – prokomentarisao je.

Kerovej klimnu glavom:

– Mala dinamička patrona, kako mi se čini. Onaj ko je to učinio razumeo se u svoj posao!

Šerif se okrenuo na petama i vratio se do Holideja.

– U redu – rekao je – ja sam pravičan čovek. Očekujem da mi se pošteno odgovori. Ko je digao u vazduh ovu stenu?

– Čovek koga vidite da leži tamo.

– Ko je taj?

– Zvao se Ejb Sentor.

– Otkuda to znate?

– Dajte mi samo nekoliko minuta, šerife i ja ću vam sve lepo ispričati... od početka do kraja.

– U redu – šerif energično prekrsti ruke na prsima. – Imamo dovoljno vremena. Recite šta imate, mister, ali pazite da to bude pošteno i ubedljivo. Znajte da niste u zavidnom položaju.

*

Dok se to događalo, Lusi Brum je u gradu bila veoma zaposlena. Pomagala su joj dvojica građana koji su bili suviše stari da krenu u poteru za ban-

ditima. Jedan je bio Ben Mofet, vlasnik trgovine i saluna, koji je nekoliko puta bio biran za gradonačelnika Elinora. Drugi je bio sveštenik Dikon Ferli, uvaženi gradski propovednik, koji je prvi predložio da se uputi poseban voz, koji će stići do mesta napada i otuda dovesti preplašene i namučene putnike. Malo drugih je do tada na putnike i mislilo, ali energičnoj Lusi i njenim pomagačima nije trebalo mnogo vremena da probude zaspalog mašinovođu, da ga odvedu do železničke stanice, pomognu mu da naloži lokomotivu i s jednim rezervnim putničkim vagonom koji su prikopčali uz lokomotivu, upute voz prema Hagaru.

Posle toga Lusi se uputila prema telegrafskom uredu. Telegrafista Kol Krejn već je bio poslao izveštaj u oblasno sedište gradić Salem i u Maunt Hagard, gradić na drugoj strani, u kome je dostavio obaveštenje o prepadu na voz.

– Pripremi se za još jednu poruku, Kole. Poslaćeš je u stanicu Vels Fargoa u Salemu. Treba im javiti za smrt Carli Linda.

– Odmah, gospođice – klimnu glavom telegrafista, zveckajući ključevima. Lusi Brum mu je prepustila da smisli sadržaj poruke, a sama se žustrim koracima uputila glavnom ulicom prema zgradi zatvora. Uzevši u ruke metlu, počistila je šerifsku kancelariju i zatvor, popravila papire na stolu njenog oca, koje je rasturila promaja, a onda prešla preko ulice u mali restoran, gde je s apetitom doručkovala. Zatim se vratila u očevu

kancelariju i posadila se na njegovu stolicu.

Tako su je propovednik Ferli i Ben Mofet zatekli kada su nešto kasnije došli u šerifsku kancelariju.

– Ja vodim brigu o stanici dok su tata i njegovi pomoćnici odsutni – objasnila im je i stara gospoda su ozbiljno klimnuli glavom i zasevši svaki na jednu stolicu, počeli da čekaju dalji razvoj događaja.

*

– Dignite ruke – rekao je šerif rutinski, ali s prizvukom respekta u glasu i zapadnjak koji je tek završio svoju priču, iznenađeno ga pogleda.

– Učinite kako vam šerif kaže – obrati mu se Kerovej i svoje reči proprati pokretom revolvera.

Dok još jednom podiže ruke iznad glave i šerif mu priđe. Pretresao mu je džepove i jednu po jednu stvarčicu stavio na kamen pored njega. Dok je shvatio da je besmisleno protestovati, ali je ipak uputio šerifu reči prekora:

– Ovo je otišlo već predaleko, šerife. Nije potrebno da sa mnom postupate kao s kriminalcem!

– To ćemo već videti – odvrati Brum ozbiljno i koraknuvši nazad, počeo razgledati oduzete stvarčice. Zatim se okrenuo i pogledao krupnog Četa Blanta, koji je stajao u blizini.

– Pogledaj šta je ovo – rekao je i pružio mu svežanj pisama koje je Sentor pre smrti dao zapadnjaku. Blant je uzeo pisma, upitno pogledao

šerifa, koji je kratko klimnuo glavom i rekao: – Izvadi to prvo iz svežnja. Vidi kome je adresovano.

Blant je bacio pogled na pismo, a onda digao glavu:

– Ko je taj Ejb Sentor?

– Čovek kome su ta pisma pripadala – rekao je Dok i učinio pokret kao da će uzeti pisma, ali ga je šerif u tome zaustavio.

– Ostanite mirni tamo gde ste, mister. A sada da vas direktno pitam: vi ste Ejb Sentor, je li tako?

– Ja? – Holidej se nasmejavao mada u njegovom smehu nije bilo ni trunke veselosti. Nije spavao i nije stavio ništa u usta toliko dugo da mu se to činilo kao večnost, a živci su mu bili zategnuti do pucanja. – Jeste li ludi? Rekao sam vam ko sam i šta se desilo prošle noći.

– Znam, znam, rekli ste mi ko ste – klimnuo je glavom šerif. – Ali ova pisma ukazuju na nešto drugo...

– Ah, zaboravio sam da vam to pomenem. Pisma mi je dao Sentor pre nego što sam ga ovde ostavio. Pisala mu ih je jedna devojka... i on me je zamolio da joj javim šta se s njim desilo. Ona živi u Ebilejnu i...

– Umemo da čitamo – prekinuo ga je šerif, izvijajući usne. Stavio je paketić pisama u spoljašnji džep i uzevši Dokov zlatni časovnik, pružio mu ga. – Vraćam vam ovo... pretpostavljam da je vaš – dodao je uzgred, na šta je zapadnjak zajedljivo primetio:

– Mnogo sam vam zahvalan, ali tu ima još nekoliko mojih stvarčica, na primer tabakera i...

– Dobro, dobro – prekinuo ga je Brum – možete sve uzeti. Okrenuvši se, dobacio je svom zameniku: – Džobe, pogledaj šta ima u bisagama.

Kerovej je pošao ka mestu gde je zapadnjakov pozajmljeni konj bio vezan pored ostalih. Dok je on još bio zauzet pretresanjem bisaga, šerif se obrati Doku:

– Imate li neki dokaz da niste učestvovali u pljački prošle noći?

– Dokaz? Jedini dokaz je moja reč! Brum lagano zavrte glavom:

– To neće biti dovoljno, mister. Morate mi dati neki čvrst dokaz da noćas niste bili na brdskom prevoju Get i da niste učestvovali u ubistvu Čarlija Linda i pljački novca.

– Kako mogu tako nešto da dokažem? – upita Holidej žučno. – Rekao sam vam da sam na te zlikovce slučajno naleteo... Čuo sam pucnje i pošao da vidim šta se događa. Dabome, našao sam ih...

– To ste nam već rekli. – Brum se naglo okrenu: – Jesi li našao nešto, Džobe?

– Ništa. Sve same bezvredne sitnice.

– A šta ste mislili da ćete naći? – umešao se Čet Blant značajnim glasom. – Lukav je on. Svoj deo plena je negde sakrio.

Nastala je tišina koju je prekinuo Džob Kerovej. On je na svaki način želeo da dokaže kako je bio u pravu kad je uhapsio Holideja. Uzevši revolvere, koje je oduzeo od njega, upitao je:

– Jesu li ovo vaši revolveri, mister?

Zapadnjak je polako spustio pogled do oružja u Kerovejovim rukama i odgovorio:

– Oni s drškom od slonovače su moji, ali ako ih pregledate videćete da iz njih davno nije pucano.

– Mogli ste ga očistiti.

– Zašto bih? Za tako nešto nije bilo razloga.

– Recimo da je tako. A ovaj drugi? On još miriše na barut.

– Taj drugi dao mi je Sentor pre nego što je umro.

– I mislio sam da nije vaš, jer imate samo dve futrole na opasaču – primeći Kerovej. – Sem toga, na dršci je urezan neki žig.

Čet Blant koji se dotle nestrplivo premeštao s noge na nogu, odjednom se okrenuo i prišao.

– Dajte mi da vidim!

Zgrabio je revolver iz Kerovejove ruke, zagledao se u njega, a onda trijumfalno poskočio i ispružio ruku s revolverom, pokazujući kažiprstom druge na koricu drške:

– Ovo nije kalibar četrdeset pet! U ovim krajevima nećete videti mnogo ovakvih modela! To je specijalni model kalibra trideset jedan i napravljen je za čuvare kompanije Vels Fargo! Ovo je revolver poznat pod imenom „Vels Fargo kolt“!

Okupljeni su neprijateljski zažagorili. Obuzet gnevom i zaprepašćenjem, Holidej je povikao:

– Jeste li poludeli? To nema...

Nije uspeo da dovrši jer mu je Blant, crven u licu od gneva, prišao, zgrabio ga za prsa košulje i udario ga

pesnicom po ustima. Kada se Dok zateturaio, Blant je zauriao:

– Najbolje bi bilo da te odmah obesimo, ubico!

Zamahnuo je pesnicom i ponovo udario Doka. Ovaj je pobledeo i nešto kao da mu je škljocnulo u glavi. Izvio se u stranu i brzinom, koja je zaprepastila prisutne, zadao strahovit udarac Blantu u bubrege. Činovnik kompanije Vels Fargo se zakašljao i grč bola iskrivio mu je lice. Holidej je gnevno sevnio očima i zadao još jedan udarac Blantu u lice, od čega je ovaj posrnuo i pao na ruke šerifu, koji mu je pomogao da se uspravi a onda potegao revolver na Doka.

– Nazad! – prasnuo je. – Nazad ili...

Zapadnjak je spustio stisnute pesnice. Smrknut i gnevan, rekao je:

– Trpeo sam da me ovde nazivaju lažovom, čak više puta. Uhapšen sam bez potrebe i maltretiran, a sada još tražite od mene da stojim i trpim da me tuče čovek koga do sada nikada nisam video. U redu, šerife, svršite do kraja s ovom farsom. Neki od vaših junaka sigurno ima konopac na sedlu. Obesite me na prvo drvo i završite s tim.

Ponovo je zavládala mrtva tišina, a onda je, neobično izmenjenim tonom, Brum rekao:

– Neće više biti nikakve priče o vešanju. Što se tiče maltretiranja, mister, to ste sami krivi.

– Ništa ja tu nisam kriv – procedio je zapadnjak i bes je ponovo buknuo u njemu: – Kažem vam jednom za svagda: ja nisam bandit i nisam učes-

tvovao u napadu, a još manje u ubistvu. A sada idite dodavola!

Brum je zažmurio i zagledao se u revolver koji je Kerovej ponovo digao sa zemlje. Lagano je podigao glavu i pogledao Doka:

– Pa dobro – rekao je potpuno ravnodušnim glasom – gde ste našli taj revolver?

Dok je prigušio gnevne reči koje su pretile da mu se izliju iz grla i strpljivo odgovorio:

– Istina je ono što sam vam rekao. Sentor mi je dao taj revolver.

– I to opet da vam verujemo na reč?

– Da, na reč – procedio je Dok.

– Laže, šerife – umeša se ponovo Blant. – Zašto da se zamlaćujemo s njim? On je lažov i ubica i... šta još čekamo? Jasno je da je pored njega bilo i drugih, ali ovaj je sigurno ubio onoga od njih koji tamo leži. Druga dvojica su pobegla...

– Trojica – odjeknu glas iz pozadine i Blant se okrenuo kao ošinut.

– Šta to znači?

– Išao sam tragom koji se odavde udaljavao – rekao je Somers, probijajući se kroz gomilu, sve dok nije ušao unutra u krug koji su činili Brum, Kerovej, Blant i Dok. – Pratio sam njihov trag sve do potoka i pošto nije imalo smisla da idem dalje, ja sam se vratio.

Šerif ga je pogledao.

– To si pametno uradio, Somerse. To bi mogla biti lekcija svima nama. Umesto što stojimo i brbljamo kao babetine, trebalo bi da pođemo u poteru za ostalima. – Okrenuo se Blantu: – To što kažeš dosta je logič-

no, ali ja sam ovde predstavnik zakona i neću dopustiti da se nekome sudi bez pravog suda.

– Kakvog to smisla ima? – upitao je Blant. – Ovaj čovek nam je ispričao gomilu laži, ali mi smo našli pisma s drugim imenom, a ne onim kojim se on predstavio. Videćeš da je za Sentorom raspisana poternica.

– Možda – složio se šerif – ali...

– Čujte me vi, šerife! Kod njega je revolver čuvara Vels Fargoa. Ako bolje potražimo sigurno ćemo naći vrećice s novcem opljačkanim iz voza! Sigurno je i da je ovaj čovek kriv i peče me što ga vidim raspoloženog dok Čarli Lind leži mrtav!

Brum mu britko odgovori:

– U redu, svi mi mnogo žalimo za Lindom, ali... neću da govorim dva puta: niko neće biti obešen bez suda.

Lica pomodrelog od besa Blant mu je dobacio:

– U Salemu ima krupnijih riba od vas! Neće vam se dobro pisati kad se čuje da ste štitili ubicu!

Džobu Keroveju je zastao dah. Očekivao je da će se šerif sručiti na Blanta kao tajfun, ali Brum je mirno progovorio:

– Ciljate na pogrešnu stranu, Blante. Nikoga ja ne štitim. Činjenice govore protiv ovog čoveka, ali nije na nama da mu sudimo. – Onda se vnu očima: – A vama, mister Blante, kao poštovanom službeniku jedne ugledne kompanije ne dolikuje da se zalažete za linč!

Blant je skrenuo pogled i promrm-ljao:

– Čarli Lind je bio moj prijatelj.

– Onda pomozite njegovoj udovici – odgovori resko šerif, s mukom obuzdavajući svoj temperament. – Nema smisla da više ovde čekamo. Odvešćemo ovog čoveka u grad.

Džob Kerovej je istupio i upitao:

– A šta ćemo s ostalima?

– Neka pođu tragom trojice begunaca. Polovina od prisutnih poći će smesta za njima, a ti, Somerse, bilo bi najbolje da ih vodiš.

– Naravno, šerife. Mislim da moja žena može nekoliko dana i sama da vodi farmu.

– Idite tragom sve do mraka – upozorio ih je šerif. – Onda se ulogorite, ali pošaljite nekog nazad u grad da nas obavesti kako se potera odvija.

– A šta s ostalim ljudima, šerife? – upita Kerovej.

– Neka ostanu ovde i traže plen dok ga ne nađu.

Blant se na to glasno umešao:

– To znači da se slažete s mojom teorijom o događaju od prošle noći?

Ne gledajući ga, Brum mu odgovori:

– Samo do određene tačke, mister.

– Onda, znači, mislite da je novac ovde negde zakopan i da ga je zakopao ovaj čovek?

– Nisam rekao da mislim kako je Holidej zakopao novac – ispravio ga je šerif. – Ali verujem da je bilo svađe... to svako vidi! Mrtav čovek... mrtav konj... odvaljeno kamenje! Moramo da skupimo i procenjujemo sve činjenice, mister Blante, a to znači da moramo da potražimo i plen.

– Ja vam mogu uštedeti mnogo truda – javio se Dok.

Svi su se okrenuli i pogledali ga.

– Ostajem pri onome što sam već rekao. Koliko znam, novac je bio ovde, kod Sentora. Dve vreće. Kada sam bio otprilike četvrt milje daleko čuo sam eksploziju. Kada sam se vratio, zatekao sam ovaj prizor.

– A novac?

– Ni traga od njega. Zatrpan je kamenjem.

– Vi to pokušavate da nas uverite kako je Sentor digao sebe i stenu u vazduh da bi sakrio plen?

Dok je polako odmahnuo glavom:

– Mislim da je hteo da uništi i sebe i sve.

– Grešite – šerif kiselo iskrivi usne.

– Nema ovde ni jedne jedine novčanice, ni cele ni pocepane! Je li tako, Džobe?

– Naravno, šerife. Ja i ostali pregledali smo svaku stopu ovih stena i nigde nismo našli ni komadić dolara!

– Može biti da ste u pravu, šerife – složi se Dok. – Sentor je tako pode-sio eksploziju da kamenje pokrije plen.

– Ako je verovati vama, Holideje, ostala trojica su odjahala u neko skrovište, gde je trebalo da dođe i Sentor... s novcem... kada se oporavi?

– Tako je, šerife.

– Sećate li se gde su rekli da će poći?

– Pomenuli su neko ime. Morton... ne Borden... ili tako nešto. S mesta gde sam ležao nisam mogao da razaberem svaku njihovu reč.

– Ja sam dosta čuo od ovog slatko-rečivog govornika – progundā Blant. Pošao je ka svom konju. Šerif ga je

ispratio pogledom, a zatim se okrenuo Keroveju:

– Uradi kao što sam ti rekao, Džobe. Podeli grupu. Oni koji ovde ostanu tražiće i dalje. Ja ću odvesti uhapšenika u grad. – Zaćutao je, gledajući Četa Blanta, koji je, mamuzajući konja, pojurio u pravcu Elinora. – Može se desiti da ćemo s tim čovekom još imati muke.

– Mislite li na vešanje, šerife? Na linč?

– To se može dogoditi samo preko mog mrtvog tela – odgovori Hart Brum ozbiljno. – U redu, momci, dvojica će poći sa mnom. Ti, Džobe i ti, Boumene, jahaćete pored uhapšenika. Idemo nazad u grad.

*

Trojica razbojnika bili su prešli u Montanu. Blejd Mejdži bio je nepodnošljiv. Rana od metka na glavi učinila ga je zlovoljnijim i opasnijim nego ikad i bilo je trenutaka kada je Šajlo Klajn pozeleo da mu prosvira kuršum kroz glavu i nastavi dalje s Morisom.

No, konačno su u zoru sledećeg dana prešli reku i pred podne zašli u ravnicu pokrajine Souns. Ali tada su im konji već bili jako umorni i oni su s olakšanjem odahnuli kada su između drveća, na kraju ravnice, ugledali pramen dima.

– To će biti Bordenov ranč! – uskliknuo je Moris. – Ejbu se mora priznati da je temeljit.

– Dodavola s Ejbom – zarežao je Mejdži. Oko glave je imao vezanu

vratnu maramu, a preko nje nabijen šešir. Neobrijan i prljav izgledao je kao pravi desperados.

– Rekao nam je put – odgovori na to Moris. – Da nije to učinio, nikada ne bismo stigli dovde. Eno potoka, vidiš?

– Imam oči – prasnu Klajn. Poterao je besno konja i progundao: – Ne znam kako ćemo proći s Bordenom. Biće vrlo sumnjičav što Sentor nije s nama. Reći ćemo mu da je Sentor ranjen i da je skriven kod jednog prijatelja preko granice. U svakom slučaju, prepustite meni razgovor s njim.

– To mi odgovara – složio se Moris. Mejdži je zarežao:

– Koga je briga za Bordena? Nama je potrebna hrana i odmorni konji.

Klajn hladno primeti:

– Nećeš imati ni jedno ni drugo ako nam to Borden ne da. Zapamti: nemamo oružja, a Borden je opasan čovek.

Moris na to nervozno produži:

– Možda je trebalo da sačekamo mrak, pa da onda upadnemo, uzme-mo konje i...

– Ne! Treba nam hrana, kao što re-če Mejdži. Sem toga treba da se sakrijemo do Sentorovog dolaska.

– A ako Sentor ne dođe? – dobaci mu Mejdži.

– Daćemo mu tri dana – odgovori Klajn hladno. – Ako se za to vreme ne pojavi, mi ćemo se vratiti. Dotle ćemo se odmoriti, imaćemo sveže konje i pune bisage. Potera će za to vreme otići dalje i biće lako vratiti se u jarugu. Da, tako ćemo da uradimo!

*

Lu Borden je voleo da živi sam iz jednostavnog razloga što nikome nije verovao. U mladosti poznat kao vešt revolveraš, dva puta je uspeo da izbegne vešanje, pa ipak je proveo u državnom zatvoru četrnaest godina na robiji i bio bi tamo verovatno i više da nije oboleo na plućima tako teško da su mislili kako će umreti. Pre-mešten je u drugi zatvor u severnoj Montani, gde je trebalo da se oporavi. No izgleda da mu planinski vazduh nije pomogao, pa je bio otpušten da umre, jer su zatvorske vlasti raču-nale da u takvom stanju neće živeti duže od mesec dana.

To je bilo pre devet godina. U to vreme neprimetno se udaljio iz sever-ne Montane i prihvatio se kovačkog posla s jednom grupom nedaleko od reke Grande. Iz nekih razloga dim, vrelina uglja i teški čekić nisu ga ubili. Naprotiv. On se počeo oporavl-jati i posle godinu dana pluća su mu zacelila. Za to vreme narasla mu je brada, a on sam naučio je da ćuti. Bio je dovoljno pametan da zna kako ga sreća neće služiti ukoliko ne bude pažljiv. Kada je napustio Grande imao je nešto malo novca koji je ulo-žio u trgovinu konjima. Ako je nešto znao, to su bili konji. Po prvi put u životu počeo je pošteno zarađivati. Nije se trudio da promeni ime, jer u čoveku s bradom zatvorski čuvari ni-kada ne bi prepoznali svog nekadaš-njeg zatvorenika. Postao je poznat kao dobar poznavalac konja i uspeo

je da stvori prilično imanje i ranč za odgajivanje konja.

Iste noći kada je izvršen prepad i pljačka voza, Borden se vratio kući s jednog od svojih čestih putovanja u Kaspen, grad udaljen stotinak milja na severu. Odmorio se i prespavao celo prepodne, a onda poslao dvojicu svojih pomoćnika da na severnom delu prerije skupe krdo kobilica i pastuva, koje su tamo nekoliko dana napasali. Trebalo je da te noći radnici prespavaju u polju i da sutra ujutru konje doteraju na ranč.

Prišao je vratima i pogledao napolje. Po mirisu vazduha zaključio je da će pasti kiša i automatski je u podsvesti zabeležio zadatak da s pašnjaka donese nešto sena i skloni ga pod krov. Već je hteo da se okrene i zatvori vrata kad mu se učinilo da je među drvećem, nedaleko od kuće, opazio neko kretanje. Zagledao se u tom smeru, zaklonivši šakom oči od sunca, a onda, progundavši nešto, ušao, jurnuo prema suprotnom zidu, zgrabio tešku pušku marke „šarp“ i stavivši metak u ležište, izašao napolje.

Iz šumarka su izašla tri čoveka i bez žurbe poterala konje ka kući.

Žmirkajući zbog sunca, Borden je uočio da nisu naoružani.

– Ni koraka dalje – naredio je i prineo pušku ramenu.

Trojica konjanika su odmah stali, ali je jedan malo posle poterao konja napred i doviknuo:

– Vi ste Borden?

– Ako jesam, to je moja stvar.

Klajn je obuzdao svoje nestrpljenje:

– Vi mene ne poznajete, ali ja vas znam. Treba nešto poslovno da razgovaramo.

– Vi mi ne ličite na ljude s kojima poslujem – odgovorio je Borden, kome su duge godine banditske karijere izoštrile moć zapažanja. – Nastavite put i stići ćete u grad. Tamo ćete dobiti hranu.

– Zar sam rekao da nam treba hrana? – upita Klajn crven od ljutnje. – Sklonite pušku pa da porazgovaramo.

– Nemam šta da vam kažem. Nastavite put!

– Čujte... – zausti Klajn, ali ga Moris prekide:

– Znate, Bordene, rečeno nam je da ćete nas lepo dočekati. Izgleda da nas je Ejb Sentor prevario.

Borden žmirnu, ali ne spusti pušku.

– Ejb Sentor? – upitao je.

– Tako je – upao je sada i Klajn ponovo u razgovor. – Mislio je da ste mu prijatelj.

– Pridite bliže – obrati se sada Borden Klajnu – ali ne pokušavajte nikakvu podvalu, mister!

Klajn je poterao konja napred, a onda skočio na zemlju i krupnim koracima prišao bliže Bordenu.

– Vi imate pušku, Bordene, a mi nemamo. Hoćemo li da razgovaramo?

– Šta želite od mene?

– Sentor nam je rekao da vam je ispričao o našim planovima. Je li to tačno?

– Nastavite – reče Borden. – Samo ništa ne pitajte. Nisam raspoložen da odgovaram na pitanja.

– U redu – prihvati Klajn. – Evo kako stoji stvar. Bilo nas je četvorica: mi i Sentor. Naprvili smo dobar posao i došli do velikog plena. Sentor je ranjen i ostao je da se odmori. Rekao nam je da produžimo dalje i da ćemo se naći ovde, na Bordenovom ranču.

– Ne želim neprilike – procedi Borden kroz zube.

– Nismo došli da pravimo neprilike, mister. Kažem vam samo šta nam je Sentor rekao. Rekao je i da ćemo dobiti odmorne konje i hranu i skrovište za par dana. Šta kažete na to?

Borden izvesno vreme ništa nije odgovorio. Stajao je, ogroman i zarastao u bradu, s kundakom čvrsto priljubljenim uz rame i žmirkao na suncu.

– Koštaće vas mnogo novca ako ostanete ovde – rekao je najzad.

– To znamo – odgovori Klajn.

Moris se ponovo umeša:

– Sentor je smatrao da će sve biti u redu, Bordene. Nemate šta da brinete.

– Ja nikad ne brinem – rekao je odgajivač konja i preleteo pogledom, zaustavivši se na Blejdu Mejdžiju, kome je lice još uvek bilo umrljano krvlju.

– Kakav dokaz imate da vas šalje Sentor?

– Nemamo oružje – reče Klajn.

– Šta to znači?

– Zar mislite da bismo u po bela dana jahali bez razloga nenaoružani?

– Možda ste oružje sakrili u šumi da biste me obmanuli.

– Uopšte nije tako, mister – Klajn odmahnu glavom. – Kao što sam re-

kao, Sentor je ranjen. Rekao je da dođemo ovamo, ali da revolvere ostavimo kod njega. Bojao se nesporazuma među nama.

– To je ludorija – namršti se Borden kao da ne shvata.

Moris je brzo dodao:

– Ejb Sentor je lukav kao stari vuk i vi to dobro znate, Bordene.

– Video sam Ejba Sentora samo jednom u poslednjih deset godina i to na kratko. On nije moj prijatelj.

– Znači li to da nas ne primate?

– Zar sam to rekao? – Borden se naglo okrenuo i ušao unutra, a kada se ponovo pojavio na vratima više nije imao pušku u rukama. – Ako neko pita – opomenu ih – vi ste došli da kupite konje. Ja ne znam ništa o pljački.

– Zar smo uopšte pominjali pljačku?

– Ako mi još jednom upadnete u reč, mister, razbiću vam glavu – opakim pogledom presekao je Klajna. – A sada... vaša imena!

– Šajlo Klajn – izustio je ovaj ljutito.

– Ja sam Otis Moris, a ovaj pored mene je Blejd Mejdži.

– Imate li pri sebi nož?

– Nema ga više – reče Moris i Borden se okrenu, sležući ramenima. – Kad će Sentor stići ovamo? – upita.

– To je teško reći – odgovori Klajn.

– Ozbiljno je ranjen.

Borden se naglo okrenuo:

– Zašto ste ga onda ostavili ako je za vama krenula potera? Kakve šanse ima ranjen čovek da pobegne?

– Ostavili smo ga kod prijatelja.

– Kojeg prijatelja?
 – Jednog iz okoline Elinora – odgovori Moris brzo. – On je pomogao Sentoru da sazna podatke o vama, novcu i ostalo.

Borden lagano zaklima glavom:

– Može li mu se verovati?
 – Mislim da se nikome ne može sasvim verovati, mister.
 – To je tačno – složi se Borden i osmehnu se. – Klajn, Moris, Mejdži... da. To se uklapa.
 – Čuli ste za nas?
 – Sentor mi je rekao s kim će raditi.
 – Okrenuo se i ušao unutra, govoreći:
 – Operite se. Tamo je pumpa. Kad završite s tim, možete doći na večeru.

*

Potera je dovela Doka Holideja u grad i šerif ga je odveo u svoju kancelariju, još jednom ga pretresao, a onda ga odveo do najveće od četiri ćelije u zatvorskom bloku. Gvozdena rešetkasta vrata su zazvonila, ključ je škljocnuo i šerif se udaljio hodnikom prema vratima. Ostavši sam, odvojen od sveta, zapadnjak je nastavio da stoji na sredini ćelije. Po prvi put od kako se upleo u ovu aferu, do svesti mu je doprlo jasno saznanje u kakvom je položaju. U najboljem slučaju mogao je očekivati dugotrajno robijanje zbog pretpostavke da je učestvovao u napadu na voz. Sticajem okolnosti došlo je do toga da ga greškom smatraju za bandita. Nije se, naravno, moglo desiti da bude osuđen na robiju pod imenom Ejba Sentora,

čija je pisma nosio u džepu, jer su ipak postojale mogućnosti da dokaže svoj pravi identitet. Razume se, pod pretpostavkom da se u ovom gradu zakon poštuje i da pravda ne bude zadovoljena pre nego što mu se pruži stvarna šansa da dokaže ko je on.

Za sada mu je šerif izgledao kao razuman i odlučan čovek, ali nije bilo isključeno da događaji krenu nepredviđenim, opasnim putem. Ne bi u tom slučaju bio prvi kome bi presudio zakon linča. Toga se trebalo bojati.

Laganim korakom prišao je do svog ležaja, seo i zagnjurio lice u šake. Sedeo je tako, razmišljajući šta da preduzme i vreme je neosetno oticalo, a da on toga nije bio svestan. U jednom trenutku do uha mu je dopro jedva čujan šum koraka i on je digao glavu. Na svoje iznenađenje, ugledao je mladu devojkicu koja ga je netremice gledala kroz rešetke.

– Lepo, veliki ste i ružni i nema sumnje da ste strašan ubica, kao što se priča – obratila mu se. – Ali, koliko je vremena prošlo od kako ste poslednji put nešto prezalogajili?

Dirnut njenom pažnjom, Dok je ustao i polako prišao sasvim blizu devojci.

– Želite li vi to da me mučite? – upitao ju je. – To bi bilo čudno od jedne devojke s tako prijatnim glasom i još prijatnijim izgledom.

Ona se trgla i ozbiljnog izraza lica, odmerila ga od glave do pete.

– Ne biste izgledali tako loše – konstatovala je – da niste neobrijani i da vam je odelo urednije. Šta ste to radili sa sobom?

Holidej je bespomoćno podigao ruke kao da se pravda i pogladio se rukom po licu zaraslom u trodnevnu bradu, a onda beznadežno slegnuo ramenima.

– Jeste li gladni? – upitala ga je.

– Naravno. Čak vrlo gladan.

– Ja sam Lusi Brum, šerifova kći. Na zadnjim vratima je stražar, a moj otac i još mnogo ljudi su u zatvorskoj kancelariji. Prema tome, izbacite iz glave svaku ideju o bekstvu.

– Nikada nisam na to ni pomišljao, mis Brum.

– Moj otac još ne zna da sam ovde. Kada bi znao, digao bi kuću na glavu. On smatra da zatvorenike ne treba kljukati... najmanje kad su ubice i pljačkaši vozova. Ali...

– Dobro bi bilo da odmah shvatite jedno, mis Brum: ja nisam ni ubica ni pljačkaš.

Njene oči su ga ozbiljno odmerile. Konačno je rekla:

– Znate... želela bih da mogu u to da poverujem.

– Izgleda da mi niko ne veruje – odgovorio je Dok s prizvukom gorčine u glasu. Ali odmah zatim se razvedrio i dodao:

– Jeste li ozbiljno mislili ono o hrani?

– Doneću vam nešto – obećala je i naglo izišla.

Zapadnjak je nastavio da zuri tamo gde je ona do maločas stajala. Začuo je nečije povišene glasove, od kojih se najjasnije čuo šerifov. Kada se Lusi vratila s poslužavnikom punim hrane, za njom je u odeljenje s ćelijama ušao i šerifov zamenik Pit.

– Otključaj vrata, Pite – rekla mu je devojka. – Ti ćeš me štititi.

– Ali vaš otac je rekao...

– Moj otac je rekao da je sve u redu.

Pit je nekoliko trenutaka razmišljao, a onda prišao vratima, otključao ih i širom otvorio, propuštajući Lusi da uđe s poslužavnikom. Ne okrećući se, devojka reče:

– Sad zaključaj vrata i budi pripravan s tom puškom.

– Naravno, mis Lusi.

Kad su se vrata za njom zatvorila, devojka je prišla ležaju i stavivši poslužavnik na njega, odmakla se nekoliko koraka.

– Evo, izvolite – rekla je. – Nije bogzna šta, ali nadam se da nećete biti mnogo izbirljivi.

– Upravo sam ovako nešto pozeleo – odgovori joj Dok i s vučjim apetitom navali na hranu. Lusi je stajala po strani i s rukama prekrštenim na haljini posmatrala ga je kako jede. Kada je utolio prvu glad, ona ga upita:

– Vi ste, dakle, Ejb Holidej?

– Džon Holidej – ispravio ju je Dok i letimice je pogledao. Zatim je uzeo šolju s kafom i prineo je usnama. Lusi ga je ćutke posmatrala. Napolju, u hodniku ispred ćelije stajao je stražar i zurio kroz rešetke. Konačno je Dok počistio sve s poslužavnika i, duboko uzdahnuvši, zavalio se na ležaj.

– Čini mi se da je ovo najbolji obrok koji sam u životu pojeo – rekao je. – Nikada nisam okusio nešto tako ukusno.

– Drago mi je da vam se dopalo – odgovorila je Lusi. Onda se nagnula napred i ozbiljnim glasom dodala: – Mister Holideje, ili kako se već zovete, jeste li mom ocu rekli istinu?

– Naravno da jesam, ali moraću, izgleda, da mu to još mnogo puta ponovim.

– Hoćete li i meni ispričati šta se zbilo?

Odmahnuo je glavom:

– Ne bi ništa vredelo. Po pravilu, vi ne biste ni smeli biti ovde. Zar ne znate da sam ja pustahija?

– Sve više mi se čini da ste sve drugo nego to – odgovorila je devojkica.

– Fino – Dok je prikrrio osmeh. – Najmanje što želim jeste da sumnjam u mišljenje tako lepe devojkice kao što ste vi.

Porumenela je i pogledala ga, nakrivivši malo glavu u stranu:

– Izgleda mi da vi umete da se opihodite s devojkama, mister Holideje. Verovatno ste imali mnogo iskustva s njima.

– I previše – odvrati iskreno zapadnjak i načini važno lice, a onda hitro doda: – Nemojte me pogrešno shvatiti. Kad pomislim kako sam poslednji put srećno umakao... – Stresao se, potencirajući svaki pokret.

Devojkica reskim glasom upita:

– Umakli? Od čega?

– Ne znam baš sve do tančina, ali bilo je reči o svešteniku i venčanju, a ja još uvek nisam bio spreman da se skrasim pored neke kao što je ona...

Devojkica ljutito stisnu usne:

– Vi ste najuobraženiji čovek koga sam u životu sreća – izgovorila je, na-

glašavajući reč po reč. Stavivši ruke na kukove, nastavila je da ga gleda kroz trepavice. – Ostavili ste jednu devojkicu slomljenog srca. Pitam se samo šta li ćete sutra misliti i reći o meni?

– Šta bih imao da kažem? – Odmahnuo je ležerno rukom i odbio gust dim iz cigarete koju je u međuvremenu zapalio. – Rekao bih, evo, da ste me divno nahranili i da ste sa mnom razgovarali ljubazno, kao da ste mi sestra...

– Taman posla! Maska mi je i sama pomisao da budem sestra takvom neosetljivom razbojniku. Ne mogu da zamislim ništa gore.

Zapadnjak je na to uglađeno odgovorio:

– Eto, u nečemu se skoro slažemo, mis Brum.

Pogledala ga je razrogačenih očiju:

– Kako to mislite?

– Jednostavno. Ništa teže nego biti brat tako lepoj devojkici. Sve drugo je bolje... čak biti i njen dragi.

– Oh! – uzviknula je i lice joj buknu rumenilom. – Kako se usuđujete? Nadam se da će vas obesiti.

Holidej prikrrio osmeh:

– Zar želite smrt nevinom čoveku? – izgovori prekorno.

– Nevinom?! Čovek koji je u stanju da pobegne od devojkice koja ga voli, sposoban je za svaki zločin.

Zaboravljajući trenutno na svoj neizvestan i opasan položaj, Dok se potpuno predao igri sa simpatičnom i prostodušnom Lusi Brum. Sa uživanjem je pratio njene reakcije i njene jogunaste proteste, svojstvene samo-

svesnoj, neiskusnoj devojci, koja veruje u svetinju ljubavi.

– Vidite, mis Brum, čovek se uči dok je živ. Tek kada sam upao u ovu nevolju shvatio sam koliko bih bio srećniji da sam ostao u Goušnu. Zato mi je sada veoma stalo da dokažem svoju nevinost.

– Kako mislite to da izvedete? – upita ona.

Osmeh je nestao sa zapadnjakovog lica.

– Pre svega mora se pronaći novac, a on je negde tamo, u jaruzi. Ako dovoljno duboko kopaju, možda će ga i naći. To bi dokazalo da sam govorio istinu. Bar deo istine. Posle toga verovatno bi mi bilo lakše da nagovorim vašeg oca da pođe u poteru za zlikovcima, koji su pobjegli u Montanu. Kada ih pohvata, saznaće da ja nisam jedan od njih. Bila su četvorica, a jedan je mrtav. Od ostale trojice jedan je ranjen i oni se sigurno skrivaju na ranču čiji je vlasnik neki Borden.

*

Časovi su se lenjo vukli. Šerif se vratio u svoju kancelariju i tamo zatekao Bena Mofeta, koji ga je čekao. Skidajući šešir, zapitao je umorno:

– Šta ima novo, Bene?

– Jesi li opet bio van grada, šerife?

– Ne, nisam. Bio sam dole do telegrafa. Dobio sam obaveštenje da Vels Fargo šalje ovamo svog čoveka da vodi istragu. Baš će mi on biti od neke pomoći!

Šerif se spusti u stolicu i zagleda se u vlasnika saluna.

– U jaruzi ništa nije nađeno? – upita ga ovaj.

– Ne, nije – resko odvrati Brum. – Prevrnuli su svaki kamen, pa čak su nešto i kopali, ali ona eksplozija je srušila toliko stenja da bi trebalo dinamitom raskrčiti ruševine.

Ben Mofet je značajno klimnuo glavom:

– Ako počneš da rušiš dinamitom, mogao bi i novac razneti u prah... ako je uopšte tamo.

– U tome i jeste teškoća – rekao je šerif i nervozno se promeškoltio na stolici. – Jesi li još nešto hteo da mi kažeš, Bene?

– Neki ljudi su se vratili... iz potere.

– Znam i to! Ovdašnji muškarci su nežni kao žene! Čim su stigli do državne granice okrenuli su se i vratili kući. Ali ima ih još koji su napolju, u preriji i nameravam da im se i ja sutra pridružim.

– Baš zbog toga sam i došao – reče Mofet. – Neki ljudi misle da bi bilo najbolje ako bi s grupom dobrovoljaca već danas odjahao.

Brum kao da je samo to čekao. Skočio je na noge i gnevno izustio:

– Šta znači to?... Da mi čaršija određuje šta treba da radim!

– Čekaj, Harte... polako...

– Đavola polako! Celoga dana moram da se borim sa usijanim glavama koji hoće da linčiju ovog čoveka u ćeliji! Dobio sam telegram od železničke kompanije. Dolazi ovamo, kao što sam ti rekao, onaj specijalni čovek Vels Fargoa. Vlasnici železnice

dižu galamu do neba! Tu su, sem toga, i putnici... Nema za sve dovoljno mesta u gradu. Specijalni voz će doći po njih, ali tek kad se popravi pruga. Ceo dan na glavi su mi sve te brige, a ti dolaziš još da mi kažeš kako treba da pođem u poteru!

– Čuj, šerife... – Ben Mofet obrisa oznojeno lice. – Samo sam ti rekao...

– Lepo, ti si meni rekao, a sada da ja kažem tebi! Ako nemaš ništa pametnije da radiš, Bene... – zastao je usred reči, jer su se otvorila vrata i unutra je ušao Džob Kerovej. – Šta sad ti hoćeš? – obrati mu se ljutito Brum.

Džob je prešao preko neljubaznog dočeka i prišao pravo stolu. Uzbudnim glasom je rekao:

– Trebalo bi nešto da učiniš u vezi s Četom Blantom!

– Blantom? Šta je s njim?

– Okupio je oko sebe pola tuceta nekih ljudi i uputio se ovamo. Pretpostavljam da mu je namera da Holideja izvuče iz ćelije i da ga obesi!

– Zar tako? – Šerif je odjednom postao tih. Vrlo tih. Pružio je ruku i s police za puške dohvatio jednu vinčesterku i pružio je neodlučnom Džobu Keroveju: – Drži ovo!

– Čekajte malo, šerife... ne tražite od mene da pucam na svoje prijatelje...

– Zar su linčeri tvoji prijatelji? U tom slučaju oduzeću ti značku.

– Nisam to mislio, šerife, samo...

– Ne tražim od tebe da nekoga ubiješ! Idi tamo u odeljenje s ćelijama i čuvaj stražu s Pitom Brevijem.

– To hoću – prihvati Džob i žurno se udalji.

Bled u licu, Mofet upozori šerifa:

– Harte, može biti da su oni u pravu. Čovek koga držiš u zatvoru najverovatnije je učestvovao u ubistvu jednog Čarlija Linda.

– Slušaj me dobro, Bene Mofete! Dok sam ja živ i dok nosim ovu značku u ovom gradu neće biti linčovanja. A sada, ako ne želiš da budeš povređen, skloni se odavde.

– Šta nameravaš da učiniš?

– Videću već kad do toga dođe, Mofete. Videću šta ću morati da učinim.

Brum dogradi s police drugu pušku i uputi se prema vratima.

Glavna ulica je bila već puna ljudi, ali je glavnina mase zastala na nekoliko metara od zatvorske zgrade. Na čistini između gomile građana i šerifa stajala su šestorica na čelu s Četom Blantom. Istog trenutka kada je ugledao šerifa Blant je glasno rekao:

– Šerife! Ne tražimo od vas da sarađujete i da nam pomažete, ali ne želimo ni da se sukobimo s vama. Odbacite vaše oružje, sklonite se u stranu i pustite nas da stvar uzmemo u svoje ruke!

Brum se nije ni potrudio da odgovori. Jednim energičnim pokretom ubacio je metak u cev puške i prineo je ramenu. Gomila okupljenih je zaprepašćeno zažagorila.

– Tvrdoglavi ste, šerife. Od onog ubistva i pljačke u rukama imamo samo jednog čoveka i on je kod vas. Hoćemo njega, šerife i nameravamo da ga se dočepamo!

– Hajde, samo napred, Blante! Pokušajte da ga se dočepate... ali tvoji prijatelji ne bi trebalo da računaju na tvoju pomoć.

– Ne mislite to ozbiljno, šerife?

– Iskušajte me, Blante! Prvi koji zakorači nogom na trem dobiće metak u srce!

Blant je gnevno načinio korak napred:

– Nećete se usuditi!

– Samo ti to proveri, Blante. Ne zaboravi! Iza mene stoji zakon. Šta je iza tebe, Blante?

Čet Blant je neodlučno zastao. Petorica ljudi iza njega zbunjeno su se zgledali i počeli se premeštati s noge na nogu. Šerif je to iskoristio:

– Urazumite se, ljudi! Ništa nećete dokazati ako obesite Holideja!

– On nije Holidej, nego Ejb Sentor i vi to vrlo dobro znate! Bio je s bandom koja je napala voz i ubila Čarlija Linda!

– Opet pevaš iz početka istu pesmu, Čete Blante! – Šerif je polako spustio pušku. – Treba da znate da još jedan čovek iz kompanije dolazi ovamo. Treba svakog trenutka da stigne. Ti si izišao izvan okvira svojih ovlašćenja, Blante, i možda ćeš zbog toga biti otpušten iz kompanije!

Blant gnevno uzvrat:

– Pustite vi mene da sam brinem o svojim poslovima!

– A ti pusti mene da ja brinem o svojim poslovima – odbrusi mu na to šerif. – Dok sam ja ovde šerif, Holidej je moja briga. Ostaće tako sve dok ne bude izveden pred sud. – Brum povisi glas: – Zar vi, ljudi, nemate ništa pa-

metnije da radite nego da se movate po ulici i ometate predstavnike zakona u vršenju dužnosti?

Gomila se počela razilaziti, a za njom i petorica linčera. Jedan od njih je bacio konopac u prašinu i Blant je ostao sam. Hart Brum ga je podmešljivo gledao:

– Zar još nisi naučio kad treba odustati, Blante?

– Možda nisam, ali bi bilo bolje da svog zatvorenika čuvate dobro, šerife!

Okrenuo se ljutito i pognutih ramena udaljio se prema Mofetovom salonu.

Brum je nestrpljivo pljunuo u prašinu i vratio se u svoju kancelariju. Kada je stavio pušku na policu, Ben Mofet je nervozno izustio:

– Koliko sam čuo odavde, konačno si uspeo da donekle urazumiš Četa Blanta.

– Nemoj verovati u to – odvrati šerif. – On je tvrdoglav i gnevan je na Holideja.

U to se začuo topot kopita i nečiji glasan povik. Šerif se okrenuo i kroz otvorena vrata video je grupu konjanika, koji su zastali pred zgradom. Jedan od njih bio je farmer Somers. On je skočio s konja i ukrućenih nogu zakoračio na trem.

– Ima li novosti? – upita ga Brum.

– Mislim da ima, šerife. Našli smo tragove. Jedan od njih je ranjen i krvari. Našli smo odbačenu okrvavljenu vratnu maramu i krv na njoj još je sveža.

– Kojim pravcem su otišli?

– Kao što je uhapšeni rekao... pravo preko granice. Obišli su Big Horn i ušli u Montanu.

– Sudeći po tragovima... jesu li brzo putovali?

– Ne previše brzo – odgovori Somers samopouzdan. – Ostavio sam četvoricu na tragu, a mi smo došli nazad. Mislio sam da treba da saznate novost.

– Dobro je što si došao, Somerse. Srediću pitanje stražarenja u zatvoru, a onda ću se spremati da pođem s vama.

*

Došli su oko ponoći. Njih trojica: Čet Blant, Ves Merki i Konlan iz gradske štale. Merki je bio vozar u kompaniji i stari prijatelj Čarlija Linda. Konlan je pošao s njim zato što je mrzeo šerifa i želeo je da mu na neki način napakosti. On je i nosio kono-pac, Merki je u ruci držao revolver, a Blant je pošao goloruk.

Ušli su kroz dvorište sa zadnje strane zatvorske zgrade. Blant je znao da je u bloku s ćelijama straža udvostručena, a znao je takođe i da je šerif pre nekoliko časova otišao s grupom odba-
ranih ljudi tragom trojice odbeglih bandita. Na straži u zatvoru bio je Boumen, a na drugoj strani Met Sajn, koji se inače starao o čistoći zgrade i obavljao druge sporedne dužnosti.

Pre nego što su ušli, skovali su plan. Došavši na zadnja vrata, pogledali su se i na dati znak Blant je od-

jednom obema pesnicama zalupao na vrata, vičući:

– U pomoć! U pomoć! Boumene, pomagaj!

Zalupao je ponovo pesnicama o vrata i odmah zatim začuo škripanje reze, posle čega su se vrata širom otvorila.

– Šta je, dođavola... – začuo se Boumenov glas, koji se završio stenjanjem od udarca Merkijevog revolvera. Boumen je pao na kolena i Blant mu je oteo pušku iz ruke i zadao mu još jedan udarac kundakom. Boumen pade kao pokošen.

– Odlično! – izusti Blant i uđe u hodnik, koji je bio osvetljen samo jednom svetiljkom.

S drugog kraja hodnika pojavio se Met Sajn, na šta je Blant doviknuo:

– Jesi li čitav, Mete?

Met Sajn je zastao kao ukopan i s nevericom zapitao:

– Ko je to?

– Ja, Boumen!

Dok je Sajn neodlučno stajao, Blant je priskočio, a za njim i ostala dvojica.

– Znam te – izusti Sajn. – Ti si onaj iz... – Nije uspeo da završi jer ga je Blant šćepao, oteo mu pušku i udario ga po vratu. Met je bio krhke građe i od tog udarca srušio se na pod.

– Sredili smo obojicu i to bez ijednog metka! – uzviknuo je Blant trijumfalno.

Dok Holidej je stajao na sredini ćelije, ledeno miran i pribran. Posmatrao je šta se događa.

– Brzo, Merki, daj ključeve! – obrati se Blant svom saučesniku.

Merki se trgao:

– Ne znam gde su.

Blant je opsovao, požurio do ulaza gde je ležao Boumen, ali ključevi nisu bili kod njega. Nisu bili ni kod Sajna.

Proklinjući glasno, potrčao je u šerifovu kancelariju, gde je na stolu gorela još jedna svetiljka. Pokušao je da se priseti gde ključevi obično stoje i našao ih obešene o ekser na zidu. Dograbio je svežanj i potrčao nazad gde su ga saučešnici čekali.

Zapadnjak i dalje nije progovorio ni reč. Znao je zašto su došli i nije pružio nikakav otpor kada ga je Blant zgrabio i gurnuo prema vratima. To je bila upravo ona greška koju je Čet Blant učinio. Suviše olako je shvatio svoju žrtvu i Dok je tu šansu iskoristio, svestan da je to možda poslednja šansa koja će mu se pružiti. Kada ga je Blant gurnuo on je simulirao da se okliznuo i nagnuvši se prema Merkiju munjevito pružio ruku i izvukao mu revolver iz futrole. Sledećeg trenutka pištolj je bio zapet i pritisnut Blantu u pleksus.

– Izlazi! I vas dvojica! Napolje, ili ću Blantu prosuti creva!

Nastala je ledena tišina, a onda je Blant došao do glasa.

– Učinite što kaže... budale! – uspeo je da procedi.

– Imate pet sekundi – rekao je zapadnjak odsečno. – Toliko vam dajem da izađete ili će Blant biti mrtav! Šta ću izgubiti ako vas sve pobijem?

Merki se okrenuo i potrčao, pri čemu zamalo nije oborio Konlana. Odbacivši konopac za vešanje, Konlan je potrčao za njim.

– Ovo će biti zadovoljstvo za mene – reče Dok i izmaknuvši se korak, raspali Blanta snažno revolverom. Blant je pao, pa pokušao da ustane, ali ga je dočekala Holidejeva pesnica udarcem po ustima. Krv mu je potekla iz naprslih usana.

– Zašto ne ustaneš kao čovek, Blante – reče mu Dok. – Hajde da vidimo šta vrediš!

U Blantu je proključao bes. Zgrčio se, poskočio i zamahnuo pesnicama na Doka, koji je malo ustuknuo, odbio sve udarce, a onda zadao žestok udarac levom, pa desnom rukom, u kojoj je još uvek držao revolver. Doboš revolvera pogodio je Blanta u grlo i ovaj se zakašljao i tresnuo leđima o rešetke. Dok mu je priskočio i zadao još nekoliko udaraca od kojih je Blant pao onesvešćen.

Brzim pokretima zapadnjak dohvati konopac, namaknu omču Blantu na vrat i odvuče ga u hodnik. Tu ga je vezao za rešetke ćelije i naoružan revolverom seo na svoj ležaj i čekao.

Odjeknuli su užurbani laki koraci i u hodniku se obrela Lusi Brum. Jednim pogledom obuhvatila je prizor i prigušeno kriknula.

– Sve je u redu – rekao je mirno Dok.

Tek sada je devojkica ugledala i zapadnjaka koji je sedeo s revolverom pored sebe. Osetila je kako joj se grlo steže ali je, s naporom, uspela da progovori:

– Šta se desilo? Ne razumem!

Dok je ustao i prišao joj. Začudo, nije se uplašila kada je izašao na vrata ćelije, iako je u ruci imao revolver.

– Dobro bi bilo da uzmete ovo – pružio joj je oružje.

Utrnulog tela i ruku prihvatila je revolver koji joj je pružio.

– Najbolje bi bilo da sada pozovete šerifa – rekao je.

– On je van grada.

Iz prolaza se začulo stenjanje Meta Sajna, koji je došao sebi. Lusi iznenađeno upita Doka:

– Zašto niste pokušali da pobegnute?

– Nisam hteo. Da sam pobegao, gonili bi me kao besnog psa. Ne. Ostajem ovde jer je to jedini način da dokazem svoju nevinost.

Lusi je s naporom jedva uspela da prikrije divljenje, koje joj je sinulo u očima. Prišla je Metu Sajnu koji se s mukom dizao s poda. Kada je pokušala da mu pomogne, čula je kako su se vrata ćelije zatvorila i digavši pogled ugledala Holideja kako ih posmatra iz ćelije.

– Bilo bi dobro da okrenete ključ i da me zaključate – rekao joj je.

Pre nego što je devojka mogla nešto da odgovori, iz šerifove kancelarije začuli su se glasovi i građani su kroz vrata pokuljali u hodnik.

*

Nespokojno jutro svanulo je u Elinoru, gde je za građane te noći bilo malo sna. Za to vreme šerif Brum i šestorica njegovih ljudi nalazili su se u Montani. Bordenov ranč nalazio se pred njima. Cele noći je, na smenu, po jedan stražar motrio na kuću, ali

na celom ranču nije zapaženo nikakvo kretanje.

Kada je sunce granulo na istoku, dvojica konjanika obišli su kroz drveće i pazeći da ostanu neprimećeni, dojahali do stočnih obora na drugoj strani. Dvojica drugih, po jedan sa svake strane, zauzeli su položaj za slučaj da dođe do okršaja. Šerif Brum i Valt Somers pojahali su pravo prema rančerskoj kući.

U samoj kući bilo je prilično tiho. Kao i obično, Borden je s prvim svetlom dana ustao, natočio vodu na pumpi, pripalio vatru u peći i pripremio meso potrebno za dnevni obrok. Sve poslove je obavljao metodično, ne razmišljajući o trojici gostiju koje je imao pod krovom. No, u jednom trenutku obuzeo ga je osećaj da je pod prismotrom. Prišao je vratima, otvorio ih i zagledao se napolje. Već je hteo da se okrene i uđe kada je među drvećem uhvatio kratak odblesak sunčevog zraka na metalu. Zastao je kao skamenjen, izbuljio oči da što bolje vidi i kao zver počeo širiti nozdrve. Ugledavši još jednom odsjaj metala, jurnuo je unutra, zgrabio svoju tešku pušku i prišavši vratima, zalupio ih udarcem noge. Namaknuvši rezu doviknuo je promuklim glasom:

– Ustajte, kojoti! Ustajte!

Nastala je kratka pauza, a onda je Klajn mumlajući došao, još uvek bunovan od sna, neobrijan i crvenih očiju.

– Šta je? Zar doručak u ovo doba? Borden je procedio kroz zube:

– Može biti gužve! Probudi ostale i spremite se!

Klajn je zastao, iznenađeno ga pogledao i sa usana mu je sletelo:

– Zar neko dolazi?

– Ubrzo ćemo znati. Dovedi Morisa.

Navlačeći pantalone, Moris je ušao u sobu. Zapitao je šta se događa i odmah mu je rečeno da probudi i Mejđžija. Ovaj je bio bolestan, u groznici i bled u licu.

– Oružje! – rekao je Borden i užurbao se. Noć pre toga doneo je sa skrovitog mesta jedan revolver i skraćenu dvocevku-sačmaricu. Pored svoje puške i revolvera imao je još jedan kolt.

– To je sve što imamo, džentlmeni – rekao je svojim gostima – ali mislim da na Mejđžija ne možemo računati. Pogledaj napolje, Klajne, ali budi oprezan.

Klajn je odškrinuo vrata, provirio i odmah ih brzo zatvorio. U istom trenutku spolja se začuo nečiji glas:

– Hej, vi unutra! Bordene!

U kuhinji je nastala grobna tišina. Moris se okrenuo, a Klajn je, stojeći pored prozora, nemo buljio u Bordena, koji je odškrinuo vrata i, okrenuvši se, preleteo pogledom po banditima.

– Čujte me dobro! Pokušaću da ih udaljim, a ako to ne uspe, ti, Klajne, udari me po glavi.

– Šta? – Klajn pođe prema njemu, ali ga Borden zadrža pokretom ruke. – Čuješ li? Udarićeš me po glavi i uzećeš mi revolver, a onda ćete pokušati da se probijete. To mi dugujete.

Sa svog mesta pored prozora Moris je upitao:

– Misliš... da udesimo kao da izgleda da nemaš veze s nama?

– Nego šta – procedi Borden. – Ja sam vam pomogao. Sada vi igrajte moju igru.

– Izgleda da nemamo drugog izbora – promrmljao je Klajn.

Borden je slegnuo ramenima i odškrinuvši jače vrata, doviknuo:

– Šta je? U čemu je stvar?

Ni tridesetak metara daleko od kuće Brum je sedeo na konju, a nekoliko metara dalje od njega i Somers.

– Ja sam šerif Brum iz Elinora. Gonnim neke bandite, mister, i imam razloga da verujem da su u ovoj kući.

– Šta vam je, šerife? Ovde nema nikoga sem mene.

– Ko je još s tobom, Bordene?

– Samo ja! Moji radnici su na pašnjacima.

– Pazi da se ne uvališ u nevolju, Bordene! Osumnjičen si kao čovek koji već dvadeset četiri časa skriva trojicu bandita. Oni su opljačkali voz, ubili jednog čuvara i pobjegli s dve vreće novca. Biće učenjeni, Bordene, a takođe i ti, ukoliko ne dokažeš da si čist.

– Nema potrebe ništa da dokazujem. Ja imam dokaza da sam četiri dana bio odsutan i da sam se tek juče vratio. Ali mogu da vam pomognem.

– Reci!

– Pomogao sam trojici... begunaca. Pomogao sam im jer su prijatelji jednog mog starog prijatelja. To je prijateljstvo iz davnina i od tada ja živim kao pošten čovek. Kada su došli, ja sam morao da im pomognem i dao sam im odmorne konje.

– Gde su oni sada?

– Otišli su prošle noći.

– Lažeš, Bordene. Celu noć smo motrili ranč!

– Onda niste dovoljno dobro motrili. Otišli su jedan čas pre svitanja prema severu.

Brum reče tiho:

– Bordene, ranč je opkoljen. Izvršićemo pretres.

– Ne činite to, šerife!

– Dolazimo, Bordene, sviđalo se to tebi ili ne. Izadi s podignutim rukama!

Borden kriknu:

– Kako mogu da izađem kad me drže na nišanu?!

Istog trenutka Brum je okrenuo konja.

– U zaklon! – povikao je Somersu i ovaj je poterao konja u suprotnom pravcu, a istog trenutka s prozora je odjeknuo pucanj revolvera.

Šerif se u trku bacio s konja i šmugnuo u zaklon od gomile naslaganih cepanica. Zastao je, znajući da će jedan pucanj biti dovoljan da alarmira njegove ljude. Doviknuo je glasno:

– Bordene!

Neki nepoznat glas mu je odgovorio:

– Idite dođavola i ti i Borden!

Revolver je ponovo planuo i tane je odbilo malo kore s drveta tik iznad šerifove glave. On se sagnuo, a onda nanišanio i ispalio hitac na razbijeni prozor. S druge strane Somers je otvorio vatru iz puške i metak se zario u vrata iza kojih je ležao Borden s gadnom ranom na potiljku.

Bacivši pogled ka njemu, Moris reče Klajnu:

– Dobro si ga raspalio.

Puneći revolver, Klajn ljutito procedi:

– Sam je tražio, zar ne? Hteo je da sve izgleda vrlo ubedljivo.

U tom trenutku iz sporedne odaje u glavnu sobu ušao je, teturajući se, sablasno bleđ Mejdži i promrmljao:

– Daj mi revolver... daj mi revolver...

– Posluži se sam – besno mu odvrati Klajn. – Kad si već u sosu s nama, onda možeš s nama i da pogineš!

– Ja nemam nameru da umrem – odbrusi Moris odjednom odlučnim glasom i, odbacivši revolver, čvrstim korakom krenu ka vratima.

Klajn grmnu na njega:

– Prljavi, kukavni kojote!

– Jesi li lud? Bolje je zatvor nego smrt!

– Zatvor! O čemu ti sanjaš? Svu trojicu nas čekaju vešala!

– Ja ću okušati sreću – rekao je Moris i povukao rezu.

– Đavo te odneo, Morise! – prodrao se Klajn i nanišanio revolverom na njega, ali je zastao kao skamenjen jer je iza sebe čuo Mejdžijev glas:

– Ne čini to, Šajlo! Ne pucaj.

U Mejdžijevoj ruci blistao je oštar kuhinjski nož.

– Jesi li lud?

– Nisam. I ja idem s Morisom. Pokušaj da nas sprečiš i prikucaću te ovim nožem.

Prasak pucnjeva zaglušio je njegove reči i kiša kuršuma zasula je unutrašnjost prostorije. Sva tri bandita baciše se na pod. Ostali su da leže sve dok se paljba spolja nije uti-

šala. Onda se začuo Brumov snažan i jasan glas:

– Vi unutra izađite ili ćemo vas mi izneti napolje!

Moris je prvi ustao. Posrćući, pošao je prema vratima, vičući iz sve snage:

– Predajemo se! Prekinite paljbu!

– Čekajte – doviknuo je šerif i dao znak Somersu i još jednom članu potere. Kada su ovi uperi puške ka vratima rančerske kuće, šerif grmnu:

– Sada izađite, jedan po jedan, s dignutim rukama!

Otis Moris je izišao prvi i kolebljivim korakom pošao napred, a onda zastao dignutih ruku.

– Sledeći! – povikao je šerif i iz kuće je izašao Mejdži, bacivši iza sebe kuhinjski nož. Bio je toliko slab da nije mogao dići ruku i već posle par koraka pao je na kolena.

– Koliko ih još ima unutra? – upita šerif.

– Samo jedan – izusti Moris.

– A šta je s Bordenom?

– Mislim da je živ.

Odmah zatim izašao je i Šajlo Klajn, trepćući očima na suncu. Ruke je držao upola dignute.

Šerif je prepustio bandite svojim ljudima, a on sam požurio je u kuću i ušao u kuhinju, u kojoj je još uvek lebdeo dim baruta. Ispružen na podu, ležao je Borden i Brum je u prvi mah pomislio da je mrtav. Okrenuo ga je na leđa i ustanovio da mu srce još kuca. Stojeći pored njega, Somers prijeti:

– Izgleda da su ga udarili s leđa.

– Jeste – klimnuo je glavom šerif i zamišljeno se ugrizao za donju usnu.

– Ono što je rekao za davna vremena navodi me na jednu pomisao.

– Na šta, šerife?

– Možda je Borden govorio istinu.

– A šta ćemo s pljačkom i plenom?

– Pretražićemo kuću i sve stvari koje su ovi tipovi doneli sa sobom. Ali imam predosećaj da ništa nećemo naći.

– Bar smo uhvatili one koji su izvršili zločin.

– Da – odgovori Brum i počea se po bradi. – Jedan bandit je mrtav, trojicu smo uhvatili žive i... tu je još jedan, koji se nikako ne uklapa, a sedi i čeka u ćeliji.

Somers se osmehnuo:

– Vi verujete da je on još tamo, šerife?

– Zar misliš da bi Džob Kerovej i ostali dozvolili da im se on izvuče? Ne, biće on tamo kada se vratimo.

*

Specijalni istražitelj kompanije Vels Fargo Orson Flajn prispeo je popodnevnom diližansom iz Salema. Zatekao je šerifa u njegovoj kancelariji, a s njim su bili i Kerovej, Ben Mofet, propovednik i još dvojica uglednih građana.

– Mislim da ima mnogo toga o čemu bi trebalo da vas obavestim – rekao je, nakon upoznavanja, Brum. – Najbolje bi bilo da pođete sa mnom na sprat. Tamo je moj stan.

– Ne bih želeo da uznemiravam vašu suprugu...

– Nemam suprugu, a moja kći će sa zadovoljstvom spremi nešto za ručak, a uz put i da porazgovaramo. – Šerif obuhvati pogledom prisutne građane. – Mislim da u ovom trenutku nemamo više šta da razmatramo, gospodo.

– I ja mislim – potvrdi Kerovej. – Vi idite gore, a ja ću ostati ovde.

Šerif sačeka da njegov gost skine ogrtač i okači ga na čiviluk. Onda pođe uz stepenice i stigavši do vrha, glasno pozva kćer, koja se odmah pojavila, brišući o kecelju brašnjave ruke. – Lusi, ovo je gospodin Orson Flajn iz Salema. On će voditi istragu u ime Vels Fargoa...

Lusi se nasmejala i prijateljski pružila ruku:

– Milo mi je što smo se upoznali, mister Flajne. Baš sam spremala kolače. Moj otac veoma voli pitu od jabuka.

– A mister Flajn mnogo voli dobar ručak – reče joj otac. – Možeš li mu nešto na brzinu pripremiti?

– Naravno. Samo izvolite, mister Flajne!

Dok su čekali da jelo bude zgotovljeno, Brum je gosta poslužio pićem.

– Sto stvari se desilo, Flajne – započeo je razgovor. – Nikada u životu nisam imao nešto slično. Tu je taj čovek koji se predstavlja kao Dok Holidej, ali...

– Dok Holidej? Onaj poznati pustolov?

– Da, ali postoji sumnja u to da li je to stvarno on. Kod njega smo našli svežanj pisama adresiranih na ime Ejb Sentor. Proverio sam podatke o

Sentoru i utvrdio da ima podebeo dosije. Za njim je raspisano dvanaestak poternica u šest država.

– Da li se opis slaže?

– To pitanje ste s pravom postavili, Flajne... ali, nažalost, u poternicama nije dat dovoljno precizan Sentorov opis. U nekim detaljima taj opis bi se mogao podudarati s čovekom koga držim u zatvoru.

– A recite mi, šerife, koliko nam je uopšte važan taj Holidej, Sentor ili kako se već zove?

– Mislim da on zna gde se nalazi novac... a to vas sigurno zanima.

Istražitelj Vels Fargoa klimnuo je lagano glavom.

– Taj novac nam je vrlo važan. Priпада jednom novom klijentu koga smo hteli da zadivimo.

– U tom slučaju taj čovek nam je važan, ali, kao što vidite, on bi mogao biti bilo ko. Možda neki kriminalac sa istoka, koji se udružio s bandom pljačkaša...

– Ne optužuješ li ga pre nego što mu je suđeno?

Oba muškarca se žustro okretoše. Nedaleko od njih stajala je Lusi i gledala ih ljutito.

– Slušaj, Lusi, devojko...

– Nemoj ti meni ništa „Lusi, devojko“! Bez obzira kakav je on čovek, mislim da je to ponižavajući način razgovora o nekome za koga nema pouzdanih dokaza ko je i šta je učinio. Štaviše, ima razloga verovanju da je čist – nastavila je Lusi energično. – Kada je imao šansu da pobegne, on to nije učinio. Jesi li rekao to mister Flajnu?

– Baš sam nameravao da kažem – promrmljao je njen otac i dobacivši Lusi kratak pogled ispod kosmatih obrva, dodao: – Vрати se na svoj posao, devojko. Samo nam smetaš svojim primedbama.

– Dobro, ali nemojte više da čujem da nekoga osuđujete bez suda, to je sve.

Lusi ode u kuhinju, a njih dvojica izmenjaše poglede.

– Pre nego što nas je prekinula nameravao sam da vam kažem da smo uhapsili Holideja i pošli u poteru za trojicom ostalih bandita. Kao što rekoh, bila su četvorica, jedan je ostao u jaruzi mrtav, a trojica, među kojima i jedan ranjen pobegli su preko granice. Pošli smo za njima, pohvatili ih i jutros smo ih doveli ovamo. Uz njih smo doveli i čoveka koga su držali kao taoca. Zove se Borden.

– Lu Borden?

– Da, tako se zove.

– Odgajivač konja?

– Da. Izgleda da ga poznajete?

– Mislím da ga znam. Čudo da nije bio predmet vaše pažnje i ranije. Mada je to bilo dosta davno, Borden je nekada bio bandit.

– I pretpostavljao sam da je tako nešto bilo, ali nije čudo što dosad nisam natrapao na njega. Ja većinom ne prelazim u Montanu, jer to nije moja teritorija.

– Razumem. Znate, Lu Borden je u stara vremena bio opasan razbojnik. Služio sam neko vreme gore na severu i tako sam mnogo šta doznao o Bordenu. U zatvoru je oboleo na plućima i trebalo je da završi na grob-

lju, pa su ga otpustili. Ali Borden nije umro.

– Pustili ga i on se opet vratio pljački?

– Ne verujem da je tako bilo – Flajn odlučno odmahnu glavom. – Pre nekih godinu dana čuo sam o njemu. Pravio je dobre poslove kao trgovac konjima i od kako je pušten nije skrenuo s poštenog puta. Bio bih zaista iznenađen kad bih čuo da je umešan u pljačku.

– Može biti da je govorio istinu – reče šerif. – Od kako smo ga doveli suviše je slab da bi govorio, jer su ga banditi dobro tresnuli po glavi. Sada je u doktorovoj kući. Izgleda da su ga pljačkaši prinudili da im pomogne, a kad su događaji pošli naopako po njih, onesvestili su ga i pripucali na nas. – Nalio je piće u čašu svog gosta. – Sada dolazimo na ono što mrzim da vam kažem, a što se ni vama neće dopasti.

– Šta je to?

– Tiče se vašeg agenta u ovom području.

– Četa Blanta? Šta je bilo s njim?

– On je bio dobar prijatelj s pokojnim Čarlijem Lindom. Svima je mnogo žao što je tako završio život.

– Tačno. Mnogi su bili prijatelji s Lindom.

– Da, ali Čet Blant je zbog toga izgubio moć rasuđivanja i kad smo priveli Holideja uvrteo je sebi u glavu da treba da odigra ulogu sudije i porote, te da uhapšenika obesi na najbližu granu. Od tada stalno agituje da Holidej bude odmah obešen.

– Šta je toj budali? – uzviknu Flajn.

– Ne znam, ali dok sam prošle noći bio u poteri za odbeglim zlikovcima, on i još dvojica prodrli su u zatvor, onesvestili čuvare, izvukli Holideja iz ćelije i...

Flajn skoči sa stolice:

– Linčovali su ga?

– Čekajte, čekajte – umiri ga šerif.

– Verovali vi ili ne, iako su oni imali revolvere, Holidej ih je onemogućio. Uspelo mu je nekako da se dočepa Blantovog pištolja, da dvojicu napadača izbací iz zatvora i da Blanta sveže. Što je najvažnije, ostao je tu gde je i tražio je da bude zaključan u svojoj ćeliji.

Flajn se polako spusti na stolicu.

– Hoćete da kažete da nije ni pokušao da pobjegne?

– A zašto bi? – umešala se ponovo Luis, prilazeći sa stolnjakom, koji je energičnim pokretima raširila u nameri da prekrije sto. – Hoćete li mi dopustiti, gospodo?

Oba muškarca povukoše žurno stolice unazad i oslobodiše prostor.

– Hvala! Mister Flajne, ja sam prva stigla na lice mesta. Zatekla sam dvojicu čuvara onesvešćena u hodniku, a isto tako onesvešćenog i svezanog Blanta. Pored njih je stajao Holidej s revolverom u ruci i kao što je moj otac rekao, zatražio je da ponovo bude zaključan. – Poravnala je rukom stolnjak i ozbiljno pogledala gosta: – Da li to liči na postupak krivca, mister Flajne?

– Teško mi je da se izjasnim – Flajn se nelagodno promeškolji. – Možda je računao kako nema nikakvih šansi da pobjegne...

– Upravo ono što sam i ja rekao! – uzviknu Brum pobedonosno. – Taj čovek nije budala, to nikako! Takvi kao on su vrlo bistri. Kako bi mu inače uspelo da sredi trojicu naoružanih linčera?

– Jeste li razgovarali s njim?

– Jesam. I Lusi takođe. Tvrdi da je nevin i da je bio u Goušnu u poseti kod nekog Vintersa, i da se otuda izvukao zbog neprilika s nekom devojkom.

– A šta je s Četom Blantom?

– Pa... – šerif se nakašlja. – I on je u zatvoru. Pritvorio sam i dvojicu njegovih pomagača. Trojica bandita su u drugoj ćeliji, a Holidej je sam.

– Jeste li ih već saslušali?

– Nisam, jer sam tek stigao. Da nije pala kiša ja bih ih još danas sproveo do Salema, ali ovako moraću da pričekam.

– A Holidej?

– Ne znam šta ću s njim.

– Jeste li nekako pokušali da proverite njegovu priču kod tog Vintersa u Goušnu... ili možda kod nekog od predstavnika vlasti u drugim gradovima. Možda bi valjalo pripitati i Vajata Erpa.

– Poslao sam telegram u Goušn. Očekujem da će mi tamošnji šerif poslati Holidejev opis i druge podatke, pa ćemo se onda dogovoriti šta da radimo.

– U redu – klimnu Flajn glavom. – A šta ćete s Blantom?

– Prošle noći on je počinio kriminalan prestup: napao je dvojicu stražara pri vršenju dužnosti. A meni moja značka mnogo znači!

– Gospodin Flajn to zna, oče. – Lusi stavi poklopljenu zdelu pred gosta. – Čet Blant bi trebalo da bude kažnjen kao i svaki drugi ko pokuša da uzme pravdu u svoje ruke. Da su događaji krenuli drugim pravcem, Dok Holidej bi sada bio mrtav.

– To ne bi bila nikakva šteta – promumla njen otac.

Ona se žustro okrenu ka njemu:

– Kako se usuđuješ tako nešto da kažeš? On je možda pustolov, uobraženko, pa i prestupnik, ali ima pravo na pravdu kao i svaki drugi čovek.

Flajn ustade i načini pomirljiv gest rukom:

– Smirite se, mlada damo – očinski je potapšao Lusi po ramenu. – Mislim da znam kako se osećate i šta mislite, ali srećom sve je ispalo dobro i zato nema razloga za gorčinu. A što se tiče Četa Blanta... imate sva moja ovlašćenja, šerife, i ako je potrebno, isterajte to do kraja. Neka iskusi kaznu za svoj nerazumni postupak.

– Odlično! – šerif lupi rukom po stolu. – Zadržaću ga u zatvoru do dolaska terenskog sudije, a to će biti krajem ovog meseca.

– Tata – reče Lusi – prvi put u toku današnjeg dana ponašao se razumno, kako i dolikuje šerifu!

– Mogu li sada dobiti ručak? – osmehnu se Flajn.

*

Kao što u životu često biva, u događaj oko pljačke voza igrom slučaja umešala se jedna osoba, koja sa svim

tim nije imala nikakve veze, ali čija je pojava unela nov obrt. Bio je to Zip Ouklin, koji je posedovao mali ranč nedaleko od Bordenovog. Tokom poslednjih godina njih dvojica su napravili nekoliko poslova i ostali dosta povezani uprkos razlici u temperamentu. Ouklin je bio bojažljivi poštenjak i veseo čovek, iako mu poslovi nisu baš najbolje išli.

Nekoliko meseci pre pljačke voza neki Lejf Kedmen kojeg je Borden znao iz starih vremena, ponudio je da mu proda konja za koga je Borden znao da je ukraden... On ga je uputio Zipu, koji je konja kupio u dobroj veri. Dva dana kasnije konjokradica je ubijen pri pružanju otpora hapšenju. Izvestan broj ukradenih konja nije nađen, a za ostale raspisana je potražnica. Borden je tih dana otišao da obiđe Zipa i zatekao ga u žalosnom duševnom stanju. Zip je bio smrtno uplašen, bojeći se da ne bude slučajno osumnjičen kao Kedmenov saučesnik. Iz svojih mutnih razloga Borden se pravio da misli kako je Zip bio u dosluhu s Kedmenom i insistirao je da se Zip otarasi konja pre nego što bude uhvaćen. Učinili su to zajednički. Pri povratku kući Borden je tobož iskreno savetovao Zipu da više ne posluje s kradljivcima. Obećao mu je da ga neće izdati, ali kasnije nije propuštao nijednu pogodnu priliku da Zipa podseti na taj nemio događaj. Želeo je za svaku eventualnost da starog rančera drži na uzdi.

No starom poštenjaku nije to odgovaralo i odlučio je da to raščisti. Poja-

hao je konja i pošao da to raspravi s Bordenom. Ali došavši na njegov ranč saznao je od njegovih radnika da su pri povratku iz prerije s krdom konja zatekli kuću praznu, a u njenim odajama još se osećao miris barutnog dima. Ta zagonetka je bila rešena kada je jedan naseljenik, koji je živio nekoliko milja od Bordenovog ranča, ispričao šta se desilo. Sada je već celo susedstvo brujalo o tome kako je neki šerif iz Vajominga dojahao s poterom i uhapsio na ranču trojicu odmetnika koji su Bordena držali kao taoca i da je Borden, pošto je povređen, odveden u Elinor da bi mu se pružila pomoć.

Zip Ouklin se odmah odlučio da i on krene tamo. Brinuo se zbog toga što se moglo desiti da Borden umre pre nego što potvrdi njegovu nevinost. Zbog toga je pozajmio jednog od najboljih Bordenovih konja, nabacio mu sedlo i uputio se u Elinor.

Jahao je po kiši i najzad stigao, pa je pored saluna vezao konja i ušao u salun da se raspita. Pošto ga je uslužio pićem, barmen mu je na pitanje gde može naći Bordena odgovorio na skrivajući svoje negodovanje:

– Borden, kažete? To je onaj kod koga su se skrivali pljačkaši? Ispašće na kraju da je i on u dosluhu s njima, kao i onaj što tvrdi da se zove Holidej.

Ouklin ga začuđeno pogleda:

– Holidej?

– Da, ali ja mislim da je on Sentor, bandit.

– Hoćete da kažete da je tu neki čovek koji se predstavlja kao Dok Ho-

lidej, a postoji sumnja da je neko drugi, možda jedan od pljačkaša? To neće biti teško utvrditi. Ja znam Holideja i mogao bih ga lako prepoznati. Čim posetim Bordena otići ću do šerifa da mu to kažem. A sad mi recite gde mogu naći mog čoveka? Čuo sam da je povređen.

– Jeste, dobio je udarac po glavi. Sada je u doktorovoj kući na lečenju.

Zip je klimnuo glavom, ispio piće i izišao. Lako je našao kuću doktora Zole. Popeo se na verandu i pokucao na vrata. Otvorila mu je doktorova žena.

– Šta mogu učiniti za vas?

Zip skinu svoj mokr šušir.

– Rečeno mi je da je ovde čovek po imenu Borden.

– Jeste – potvrdi gospođa Zola. – Jeste li vi njegov prijatelj?

– Želeo bih da govorim s njim – reče Zip uzrujano – naravno ako je sposoban za razgovor.

– Sada mu je mnogo bolje. A bilo mu je jako loše. Hoćete li da uđete?

– Veliko hvala, gospođo.

Zip je pošao za domaćicom do jedne sobe u zadnjem delu kuće. Otvorivši vrata žena veselo progovori:

– Mister Bordene, jedan prijatelj je došao da vas poseti.

Borden, koji je ležao na sofi, digao je pogled i namrštio se. Lice iznad crne brade bilo mu je blede, a oči zamucene. Kada je ugledao svog posetioca, on je nešto promumlao.

– Ostavljam vas da porazgovarate, gospodine...

– Ja sam Zip Ouklin – predstavi se stari rančer.

Domaćica se osmehnula i izišla. Zip žurno zatvori vrata.

– Bordene! Čuo sam šta se desilo s tobom.

– Čini mi se da je već cela pokrajina čula. Šta te dovodi ovamo?

– Bojao sam se da si možda ozbiljno povređen. Hteo sam da neke stvari među nama raščistimo.

– Šta to treba da znači? – resko izusti Borden.

– Bordene, onaj posao s Kedmenom strašno opterećuje moju savest...

– Jesi li poludeo? Ta stvar je zauvek završena i zaboravljena. Ti si čist.

– Ali ti lično ne misliš da sam čist, je li tako, Bordene?

– Ah, ostavi sad to – Borden počeo da gubi strpljenje. – Pusti me na miru i idi.

– Neću otići dok to ne raščistimo. Hoću da znaš da sam nevin i da mi priznaš da si o meni pogrešno mislio.

Borden se uspravi na sofi. Nasmijao se:

– Ma zar je važno šta ja mislim? Imam ja svojih muka i šta si mi još ti potreban!

– Možda nisam, ali samo jedna tvoja reč i ja ću se očas naći iza rešetaka.

– Ja neću reći tu reč – Borden je već bio na rubu strpljenja.

– Kad bih znao da će mi to nešto koristiti – uzdahnu Ouklin – iz ovih stopa bih otišao i rekao šerifu istinu.

– Onda tako uradi. Idi odmah!

– I hoću. Sve ću mu reći i istovremeno identifikovati Doka Holideja, ili kako se već zove taj četvrti pljačkaš.

Učiniću uslugu zakonu i to će možda biti uzeto u obzir.

Ouklin nije opazio začuđen izraz Bordenovog lica, jer je u tom trenutku u sobu ušla misis Zola s poslužavnikom i dve šolje tople kafe.

– Izvinite što vas uznemiravam, gospodo, ali mislila sam da topla kafa neće škoditi ni pacijentu ni gostu. Uzgred, ako sam dobro čula – obrati se posetiocu – vi rekoste da poznajete tog Holideja koji je uhapšen u vezi s pljačkom?

– Da, mogao bih ga prepoznati ukoliko je to taj čovek.

– To bi nešto pojasnilo slučaj, ali pitanje novca ipak ne bi bilo rešeno. Ceo grad bruji o tom čoveku i novcu za koji se ne zna gde je i pitanje je hoće li se ikada saznati.

U međuvremenu Borden se pribrao i krijući svoje interesovanje, upitao:

– Kakve veze ima taj čovek, Holidej ili kako se već zove, sa pljačkom?

Budući pričljiva kao i sve žene, gospođa Zola je izlila bujicu reči:

– Taj čovek je uhapšen pod sumnjom da je bandit Sentor, ali izgleda da ipak nije Sentor, već da je samo umešan u ceo slučaj. Izgleda da je Sentorov raskomadani leš pronađen na licu mesta. Za ovog se priča kako zna gde je skriven opljačkani novac, ali šerif će to već otkriti.

U Bordenovoj glavi počeo se začinjati podmukao plan. Opljačkani novac je, dakle, bio negde u blizini i trebalo je na njega staviti šapu. Nije ga u tom trenutku zanimala Sentorova sudbina. Ako je uhapšenik znao gde je novac, sve drugo nije bilo važno.

No, krijući svoje misli, obratio se domaćici ugladenim, nezainteresovanim glasom:

– Sve će biti na najbolji način rešeno, gospođo. Uzgred, u kakvom je stanju onaj jedan ranjeni bandit?

– Ne bih vam to znala reći, mister Bordene – odgovori domaćica. – A i ne mogu više da ostanem i traćim vreme u razgovoru jer me mnogo poslova čeka! – rekavši to, izišla je.

Čim je izašla, Borden je ustao sa sofe, požurio do vrata i pažljivo ih zatvorio, a onda se okrenuo prema starom Zipu:

– Slušaj, smislio sam način kako da se oslobodiš griže savesti zbog onog ukradenog konja.

– Kako? Šta imaš na umu?

– Onaj čovek koji je uhapšen tvrdi da se zove Dok Holidej. Ti si hteo da ga identifikuješ, je li? E, lepo, ti ćeš reći da ga ne poznaješ i šerif će ga dalje zadržati u zatvoru.

– Ali šta ako je to stvarno Holidej?

– Zar je to važno? Ako je umešan u pljačku, neka ispašta za svoju krivicu. A ako nije, on će već sam dokazati i ko je i da je nevin. Važno je da se ti u to ne petljaš i da svakako izjaviš da ga ne poznaješ.

– Ali zašto?

– Ti si došao kod mene da bi dokazao kako nisi umešan u krađu konja, je li tako? E, pa, učini mi uslugu ovako kao što kažem i dajem ti reč da više nikada neću izustiti ni reč o onoj trgovini s Kedmenom, važi? Mnogo ćeš profitirati ako učiniš šta ti kažem.

Zip se počeo kolebati.

– To bi mi odgovaralo, ali još uvek ne znam zašto to sve radiš.

– Ne mogu sada da ti sve to objašnjavam. Važno je da ćeš posle ovoga biti čist kao suza.

Zip lagano klimnu glavom.

– Dobro. Nemaš pojma koliko me je to mučilo.

– Ne brini više! – Borden protrlja ruke. – Evo šta treba da radiš: idi kod šerifa i reci mu da si došao da identifikuješ zatvorenika. On će te odvesti do ćelije, a ti znaš šta valja da činiš.

– Naravno. Reći ću da ga nikad u životu nisam video.

– Odlično! A sada slušaj pažljivo! Želim da odneseš poruku jednom od ljudi koji se nalaze u ćeliji do Holideja. – Rekavši to, žurno je prišao pisacem stolu u uglu, uzeo komad papira iz jednog bloka i olovkom žurno ispisao nekoliko redaka. Zatim je savio papir na četvoro i vratio se do Zipa, koji je sedeo, zbunjeno gledajući u njega.

– Sakrij ovo brižljivo! Čim ti se pruži prva prilika, doturi to pisamce Klajnu.

– Ko je sad, dođavola, taj Klajn?

– Jedan od bandita – objasni Borden strpljivo. – Čim stigneš tamo odmah ćeš ga poznati. Bitno je da šerif ne primeti da si mu doturio pismo. U stvari, bolje da to niko ne primeti.

Zip je polako pružio ruku i uzeo papir. Počeo je da ga razvija, ali ga je Borden oštro opomenuo:

– Bolje ti je da ne čitaš ako nećeš da sebe opet uvališ u neku nevolju!

Zip je žurno ispresavijao papir da bude još manji i gurnuo ga u džep

prsluka. – Po cenu da se uvalim u novu nevolju – reče – mogu nešto da te pitam?

– Izvoli, pitaj.

– Otkud to da ti šalješ poruku učenjenom banditu?

– Oukline, da li si ikad bio talac bande razbojnika i da li te je ikad neko tako tresnuo po glavi?

– Koliko znam, nije.

– E, da ti se to desilo, moj prijatelju, znao bi kako se ja sada osećam. Nisam zadovoljan kako šerif vodi stvar. Zato se mešam. Ta poruka će pokrenuti nešto i ako bude sreće, sve će se završiti onako kako ja želim.

– Ali šta to treba da znači, Borden?

– Sačekaj i videćeš – odgovori Borden zagonetno. – Veruj mi da tom Klajnu i ostalima mnogo dugujem. Kada se ovo završi, siguran sam da će požaliti što su ikada naišli na mene!

Zip lagano klimnu glavom:

– Nadam se da si u pravu... ali bolje bi bilo da nisam ni polazio od kuće!

*

Dok Holidej je sedeo na ivici ležaja i zamišljeno zurio u pod. Bio je razočaran i pomalo zabrinut. Budućnost mu se počela činiti beznadežnom. I ako mu se potvrdi identitet, niko mu nije mogao jamčiti da njegovo prisustvo u jaruzi neće biti dovedeno u vezu s pljačkom i da se neće posumnjati kako je iz Goušna otišao da bi se po unapred utvrđenom planu pridružio bandi. Niko živi nije mogao

potvrditi da su bila samo četiri napadača. Po prvi put je pomislio da bi možda bilo bolje da je pobegao, jer bi aktivnije mogao potražiti dokaze svoje nevinosti. Sve je bolje od čekanja.

Na zvuk glasova trgao se i digao glavu. Pred vratima ćelije stajao je šerif, a s njim je bio i neki stariji bradonja, koga Dok nije poznavao.

– Eto, to je on!

Zapadnjak je ustao. Začuo se zvecket ključeva, brava je škljocnula i vrata se širom otvoriše.

– Pogledajte dobro, gospodine Oukline!

Bradonja je ušao i odmerio zapadnjaka od glave do pete. Ovaj ga je mirno pogledao. Šerif se obrati starcu:

– Rekli ste da ste videli Doka Holideja i da ga poznajete. Je li to ovaj čovek?

Zip se počeo dvoumiti, a onda se prisetio šta mu je Borden rekao. Promuklim glasom je izustio:

– To nije on.

– Koliko dugo niste videli ovog čoveka? – upita šerif.

– Pa, prilično dugo – odvrati Zip s nelagodnom.

– U tom slučaju, da li biste ga sigurno mogli odmah prepoznati?

– Mislim da bih. Imam dobro pamćenje.

– Ali ako ga dugo niste videli, možda čak nekoliko godina...

Bojeći se da ga šerif ne uhvati u laži, jer pred njim je zaista bio Holidej, starac je zabrzao i učinio pokret kao da će poći.

– Zašto gubite vreme, šerife? Ovaj čovek se lažno predstavio.

Brum lagano klimnu glavom, mada mu je na licu lebdeo izraz čuđenja.

– Trebalo bi da ste sasvim sigurni u to što kažete, mister Oukline. Život ovog čoveka mogao bi zavisiti od vaše reči.

Izraz straha zaigrao je na Zipovom licu i on se iskolačenih očiju zagledao u šerifa.

– Kako sad to?

– Ako bude utvrđeno da je kriv zbog napada na voz, biće obešen.

Zip se pogladi po bradi:

– Ako je kriv to me nije briga.

– Ne brinite vi za to je li kriv ili ne – preseče ga Brum nestrpljivo. – Želim samo da znam da li je pravo ime ovog čoveka Dok Holidej ili nije.

– Ako on sebe tako naziva, onda je lažov – promrmljao je starac i uputio se prema vratima ćelije, ali mu je Dok priskočio i ljutito mu se uneo u lice.

– Ne shvatam zašto vam treba ova presna laž, čoveče. Ja vas ne poznajem i nisam vas nikada video, pa ne znam zbog čega tvrdite nešto što i sami znate da nije tačno!

– U redu, u redu – šerif zadrža Doka rukom. – Nema smisla raspravljati se. Vratite se tamo gde ste stajali.

– Ispitajte bandite, šerife. Oni mogu potvrditi da nisam s njima u vezi.

– I oni nisu ništa izjavili. A i zašto bi? Njihova sudbina se zna i ne tiče ih se šta će biti s vama.

Zapadnjak lagano zaklima glavom.

– Mogli bi otkloniti sumnju od mene ako hoće. – Okrenuo se i ukrućenim korakom prišao ležaju i bacio se na

njega. Stvari su se počele sve više komplikovati i ako za kratko vreme ne učini nešto odlučno, može se još desiti da bude osuđen. Šerif je zaključao vrata, pogledao Doka još jednom, a onda pošao ka Ouklinu, koji ga je čekao stojeći kraj ćelije u kojoj su se nalazila tri bandita.

– Šteta što ništa nismo mogli utvrditi – reče mu Brum.

– Šteta – potvrdi starac, ali mu se u očima ogledala zbunjenost. – Šta mislite: je li taj čovek kriv?

– Nije na meni da to kažem – odvрати šerif. – Ja nisam sudija. – Prošao je pored starca u svoju kancelariju i okačio ključeve o klin. – Idite i popijte nešto – reče mu.

*

Šajlo Klajn se naslonio na zid naspram vrata ćelije, odmah ispod prozora zatvorenog rešetkama, kroz koje se probijalo mutno, sivkasto svetlo. Moris i Mejdži izigravali su dokoličare, onako kako im je Klajn rekao.

– Ponašajte se kao da se dosađujete... pričajte nešto. Stražar može naići svakog trenutka.

Moris progunda:

– Video sam kad ti je onaj matori lupež doturio nešto kroz rešetke. Šta je to bilo, Klajne?

– Ovo – Klajn pokaza komad papira i odmah ga sakri iza leđa.

– Poruka? – U Morisovom glasu zazvučala je nada.

– Da, poruka od Bordena. Samo nekoliko reči, ali dovoljno da stvari izgledaju mnogo drugačije.

– Na šta to ciljaš, Klajne? – procedi Mejdži.

– Samo polako – odvrati mu Klajn. – Ti ćeš nam omogućiti da izađemo odavde, Mejdži.

– Ja?

– Da, ti. Ti umeš da glumiš. Borden nam je poslao poruku da odglumimo da ti je zlo pa da udesiš da te odvedu kod doktora, gde te on čeka. Počni da jaučeš.

– Jesi li poludeo, Klajne?

– Čuješ li šta ti govorim? Lezi na krevet i zapomaži kao da si na samrti. Moraće nešto da preduzmu. Jauči!

Podvala je uspela. Mejdži je napravio takvu gužvu da je odmah dotrčao ne samo šerif, nego i dvojica njegovih pomoćnika. Mejdži je iznesen, stavljen u kola i odvezen do doktorove kuće. Dok je doktor pregledao Mejdžija, Borden je na sofi u uglu strpljivo čekao svoj trenutak. Pre toga, u doktorovom odsustvu pretresao je ordinaciju i našao ono što mu je trebalo.

– Šta te boli, čoveče? – upitao ga je doktor.

– Sve – promrmlja Mejdži.

– Glupost. Malo si okrznut po glavi i slab si... ali ne može sve da te boli.

– Boli me glava... i ramena... pa srce, doktore.

– Srce – promrmlja lekar i raskopča Mejdžijevu košulju. Osluškiavao je neko vreme rad srca i onda pogledao bandita:

– Sve je u redu sa srcem. A što se tiče glave, daću ti nešto za umirenje bolova.

Lekar se okrenuo i ušao u malu apoteku pored ambulante, odakle se začulo zveckanje flašica. Borden nije gubio vreme. U dva koraka našao se ispred ležaja na kojem je bio Mejdži. Čušnuo je nešto u Mejdžijev džep i tiho rekao:

– To je vitriol! Daj to Klajnu i reci mu da upotrebi na stražaru. Otmite mu pištolj i dočepajte se ključeva. Oslobodite vas i Holideja.

– Holideja? Ali... – uzviknu Mejdži.

– Tiše, budalo! – prosikta Borden, ne skidajući pogled s vrata na kojima se lekar svakog trenutka mogao pojaviti. – Holidej je ključ svega. On zna gde je novac. Izvucite ga iz zatvora i odvedite ga u brda. Klajn će već znati šta treba činiti.

– A kad se dočepamo novca? – Mejdži se pridigao na laktove.

– Ubijte ga – odgovori Borden. – I dođite na moj ranč.

Pre nego što je Mejdži uspeo nešto da odgovori, Borden se vratio do sofe i legao očekujući da se pojavi doktor, koji je ubrzo zatim i ušao u ambulantu, noseći u ruci čašu s nekom mešavinom lekova, rastopljenih u vodi.

– Ispij ovo – naredio je svom pacijentu i Mejdži se poslušno podigao s ležaja i ispio tečnost. Napravio je grimasu i ponovo legao. Posle nekoliko minuta doktor ga upita:

– Kako se sada osećaš?

– Mnogo bolje, doktore – odgovori Mejdži iskreno i pođe da ustane.

– Polako, glupane! Možda grešim, ali čini mi se da si sve ovo simulirao.

– Doktor proviri u predsoblje i pozva Keroveja, koji je Mejdžija doveo.

– Jeste li završili, doktore? – upita ga Džob.

– Da, možeš da ga vratiš u zatvor.

Kerovej klimnu glavom i pogleda drugog doktorovog pacijenta:

– Je li to onaj koga su mlatnuli... odgajivač konja?

– Jeste – rekao je doktor i ravnodušno pogledao Bordena.

– Kako se vi osećate?

– Ne tako loše. Mislim da ću moći da odem do hotela.

– Ne morate, ali ako vam je volja...

– doktor sleže ramenima.

*

Bio je već sumrak i pod težinom olovnog neba noć se brzo spuštala. U zatvoru je bilo tiho. Kada je Klajn dozvao stražara, najbliži ćeliji bio je Džimi Doren, mladić pegavog lica. Prišao je bliže rešetkastim vratima, gde je zastao sa skraćenom dvocevkom pod miškom.

– Šta hoćete? – upitao je usiljeno grubo.

Prišavši sasvim blizu rešetkama, Klajn je tiho rekao:

– Želiš li da zaradiš sto dolara?

– Sto dolara? – uzviknu Doren. – Je li ti to pokušavaš da me podmitiš, mister?

Klajn je klimnuo glavom:

– U roku od nedelju dana u tvojim rukama će biti sto dolara, a možda i

više ako nam dodaš ključ od ovih vrata.

Doren se ljutito nasmejavao:

– Samo gubiš vreme, Klajne! Znam šta je moja dužnost i nećeš me potkupiti. Sem toga, ja i nemam ključ! A sada nazad na tvoj ležaj!

– Nema potrebe da budeš tako oštar – reče bandit. – Ali kajaćeš se što si me izneverio.

Njegova ruka munjevito se provukla kroz rešetke i žućkasta svetlost lampe mutno je blesnula na staklenoj bočici. Vitriol je pljusnuo Dorenu u lice i on je kriknuo jer mu je ljuta tečnost prsnula u oči. Pre nego što je mogao da se izmakne, Klajn je dograbio skraćenu dvocevku za cev i trgnuvši je iz sve snage, oteo oružje stražaru. Onda je prosiktao:

– Samo pisni i mrtav si!

Provukavši pušku kroz rešetke, Klajn ju je uperio u bravu. Jedan gromki pucanj i brava se razletela u hiljadu komadića, a banditi su izjurili u slabo čuvani hodnik. Iz šerifove kancelarije dotrčao je Džob Kerovej s revolverom u ruci i Klajn je metak iz druge cevi opalio Keroveju u noge. Ovaj je pao kao pokošen i ispustio revolver.

– Vadi Holideja napolje! – dobaci Klajn Mejdžiju, pružajući mu pušku, a sam je zgrabio revolver s poda. Još dok se uspravljao, iz šerifove kancelarije zapraštali su meci i banditi su shvatili da im je izlaz na tu stranu onemogućen. Dok je Mejdži pod pretnjom puške gurao zapadnjaka u hodnik, Klajn je smišljao kako da se do-

čepaju zadnjih vrata. U tom mu je sama sudbina išla na ruku.

Uzbunjena pucnjavom, niz stepenice je iz šerifovog stana dotrčala Lusi. Stigla je do prolaza pre nego što je njen otac uspeo da je opomene. Prituđen očajanjem, Klajn je izveo možda najbriljantniji potez u svom životu. Skočio je munjevito i obuhvativši devojkicu jednom rukom oko pasa, prislonio joj je revolver na leđa, viknuvši:

– Odbaci oružje, šerife, ili ću ubiti devojkicu!

Proklinjući u sebi, Brum je shvatio da je šansa da razbojnik ponovo pohvata izgubljena. Slika njegove voljene kćeri u kandžama bandita – to je bilo previše za njega. Bez reči je, klonulim pokretom, pustio da mu revolver iz ruke padne na pod.

Prolaz je bio slobodan. Držeći, sigurnosti radi, devojkicu ispred sebe, pošao je hodnikom ka zadnjim vratima, praćen Dokom Holidejem, kome je Mejdži držao revolver uperen u leđa. U koralu iza zatvora našli su svoje konje, osedlali ih i pojahali. Posle samo nekoliko minuta kavalkada je odjahala punim trkom iz grada i nestala u noći.

*

Kao i većina drugih građana, i Borden je čuo pucnjavu, koja je dopirala iz zatvora. Brzo je stupio u akciju. Bekstvo se odigralo onako kako je on planirao i sada je trebalo da odigra svoju ulogu.

Sudbina mu je išla na ruku, jer je na ulici našao kola kojima je nešto ranije prenesen Mejdži. Bez razmišljanja je uškočio na sedište i poterao kola ka izlazu iz grada. Računao je kao sigurno da će Klajn posle bekstva krenuti u brda, pa je i on pošao tamo. No nije prešao ni pola milje, kada je naglo zategao vođice. Šta će oni onda, palo mu je na pamet. Koliko je saznao iz odlomaka razgovora, novac se nalazio u jaruzi, zatrpan stinama. Kopati golim rukama po mraku bio bi jalov posao.

Dinamit, palo mu je na um. Dovoljno dinamita da digne u vazduh stene ispod kojih je ležao novac. A dinamit je mogao naći samo u stanici Vels Fargoa! Da, to je bilo rešenje! Sačekajte Klajna i ostale, a onda će se vratiti u grad po dinamit.

Nije morao dugo da čeka. K njemu su, tutnjeći, jurila četiri konjanika: Klajn, Moris, Mejdži i Holidej. Klajn je čvrsto držao Lusi u naručju. Jedan Bordenov poklič i grupa je stala. Borden je dobacio Klajnu nekoliko reči, a onda okrenuo kola i cela grupa se uputila nazad prema gradu. Izbegavši glavnu ulicu stigli su do stanice Vels Fargo. U prostoriji u prizemlju gorela je svetlost. Skočivši s kola, Borden je izvadio revolver i stavivši prst na usta dao ostalima znak da budu tihi.

Orson Flajn je bio sam u kancelariji. Čuo je pucnjavu u gradu, ali nije ni slutio da su zatvorenici u bekstvu i kada je Borden pokucao na zadnja vrata i uskočio unutra s revolverom u ruci, zatekao ga je nespremno.

Flajn je instinktivno skočio ka stolu, gde mu se nalazio revolver, ali ga je Borden pretekao i prislonivši mu revolver na uho, procedio preteće:

– Gde držiš dinamit?

– Ne znam – promuca Flajn. – Ne radim ovde.

S verande ispred vrata javi se Klajn:

– Dođavola s dinamitom! Bežimo odavde!

– Dok imamo devojk u rukama nemamo se čega bojati. Čuvajte stražu kod konja! – dobacio je Borden Morisu i Mejdžiju, pa nastavio: – Mora biti u kasi. – Prišao je pisaćem stolu i u jednoj fioci našao nekoliko ključeva. Jedan je odgovarao, ali se kasa ipak nije otvorila, jer se ona otvarala i zatvarala kombinacijom ključeva i brojčanika i trebalo je znati šifru. Borden se trudio i trudio, a onda je besno udario nogom vrata sefa. – Mora postojati neki način da se dočepamo eksploziva – gundao je.

– Zašto ne pustite mene da pokušam?

Borden se okrenuo. Holidej, koji je ovo rekao, stajao je naslonjen na dovratak, bled ali pribran.

– Ti zaveži – proderao se Klajn. – Niko te nije pitao.

Borden žmirnu.

– Je li to onaj...

– Ja sam Dok Holidej – reče zapadnjak. – U pravu ste što mislite da vam je dinamit neophodan. Znam gde je novac i ništa sem dinamita neće pomoći.

Još uvek žmireći, Borden ga upita:

– Ti bi mogao da otvoriš kasu?

– Mogao bih pokušati. Imam osetljive prste i znam kase tog tipa. Šifra je jednostavna.

Borden i Klajn izmenjaše poglede, a onda Borden reče:

– Ne škodi da probaš... ali samo jedan pogrešan pokret i poslaću te u pakao.

Dok klimnu glavom i priđe kasi. Razgibao je prste desne ruke i polako, sasvim polako počeo okretati brojčanik. Iz mehanizma se začulo tiho škljocanje.

Za to vreme Orson Flajn je ležao na podu, udaren od Bordena. Uzdajući se da je pažnja bandita prikovana na Holideja, neprimetno je pružio ruku prema donjoj fioci pisaćeg stola u kojoj je, znao je, bio rezervni revolver.

U tom trenutku zapadnjak je zastao u okretanju brojčanika, a zatim je okrenuo kružić za milimetar unazad i onda povukao ručicu. Vrata su se širom otvorila.

– Prokletstvo! – uzviknuo je Klajn, a Borden je prišao korak bliže.

– Stojte gde ste – opomenu ih Dok. – Ova stvar je vrlo opasna.

Borden zastade: – Je li eksploziv tu?

– Jeste – potvrdi zapadnjak i pruži ruku u kasu. Izvukao je svežanj dinamitskih patrona i koturić žice za aktiviranje. – Sve je tu! – Još uvek pognut, zagrizao je zubima žicu i spojio je s nečim što je držao u ruci.

– Šta do vruga radiš? – viknu Borden.

– Gotovo je – odgovori Dok s osmehom, prinoseći dinamit prsima. – Treba samo da spojim ove dve žice i svi ćemo odleteti na onaj svet.

– Šta to radiš, budalo? – ciknu Borden.

– Uzmite se u pamet! Ako pucate sigurno ćete me ubiti, ali eksplozija će vas sve razneti.

Lusi Brum ga je pogledala blistavim očima. Na drugom kraju odaje Flajn je zaprepašćeno buljio. Bio je zaboravio i revolver i sve i samo je gledao visokog zapadnjaka s divljenjem u očima. Borden i Klajn su stajali nepomični s rukama nad drškama revolvera. Lica oblivenog znojem, Borden krenu korak napred. – Čekaj! – zavapio je. – Spusti eksploziv na pod pa da razgovaramo.

– Vreme za razgovor je isteklo – odvrati Dok ozbiljno. – Uostalom, ja sa vama nikada nisam imao nikakve veze. Je li tako, Klajne?

– U redu – promrmlja Klajn – niste imali nikakvog udela u našem poduhvatu i slučajno ste natrapali na naše skrovište, ali, čujte, mister, polako s tim dinamitom...

– Nema više polako. Odbacite revolvere!

– Nećemo... ne možete nam to učiniti...

– Možda biste želeli drugačije? Aktiviraću eksploziv i baciću ga, a sam ću iskočiti kroz vrata. Da li bi to bilo bolje?

Klajn je zaurlao:

– Bežimo odavde, brzo!

– Da se niste makli! – grmnuo je Orson Flajn, koji se s natčovečan-

skim naporom digao s uperenim revolverom u ruci. Nategnuvši obarač, dodao je: – U redu, Holideje. Ja dalje preuzimam stvar!

Klajn je učinio grešku i mašio se oružja. Revolver u Flajnovoj ruci nije bio ništa spram vešala koja su ga čekala. Ali Flajn ga pogodi u desnu ruku. Borden u istom trenutku podiže ruke u vis.

– Hvala vam – reče Dok i odjednom pusti dinamit iz ruku. Uz neljudski krik Borden je zaklonio glavu rukama i bacio se unazad. Orson Flajn se trgao i pobledeo.

Dok se nasmejao:

– Kada budete u zatvoru, gospodo, imaćete dosta vremena da naučite šta je dinamit. Da bi on eksplodirao treba da bude pravilno aktiviran, a ovako je samo svežanj bezopasnih štapića. Srećan put na vešala, gospodo – dodao je i izašao.

*

Nekoliko dana kasnije voz iz Salema je uz mnoštvo drugih putnika dovezao jednu visoku mladu brinetu, koja se uputila pravo ka šerifovskoj kancelariji. Predstavila se šerifu kao Rona Grej i rekla kako je iz novina saznala za pljačku i Sentorovu smrt. Želela je da o tome sazna nešto više i Brum ju je uputio na Doka Holideja.

Deset minuta kasnije pokucala je na vrata hotelske sobe i iznutra je do nje dopro prijatan bariton:

– Napred!

Otvorila je vrata i našla se licem u lice s muškarcem sivoplavih očiju. Činilo joj se da njegov pogled prodire do dna njene duše.

– Ja sam Rona Grej – rekla je. – Čula sam da imate moja pisma pa sam došla da ih uzmem.

Primetila je da joj njegov prodoran pogled ne smeta. Naprotiv. Iz njegovog pogleda kao da se u nju slivala omamljujuća toplina koja ju je sve više preplavljivala. Prihvatila je pisma koja joj je zapadnjak pružio i od tog posrednog dodira srce joj je brže zakucalo. Oh, koliko je vremena prošlo od kako je poslednji put osetila ne-

što slično! Uz veliki napor uspela je da se osmehne zamamljivo.

– Hvala na trudu, mister Holideje. Biće mi zadovoljstvo da vam na neki način uzvratim.

Ljubazni osmeh razlio se zapadnjakovim licem i nešto nestašno blesnulo mu je u očima.

– Možda ćete i moći, mis Grej. Ja se ponekad osetim usamljen i poželim društvo neke prijatne osobe.

Rona mu je uzvratila osmeh:

– Ako poželite moje društvo, ne morate daleko ići – rekla je izlazeći.

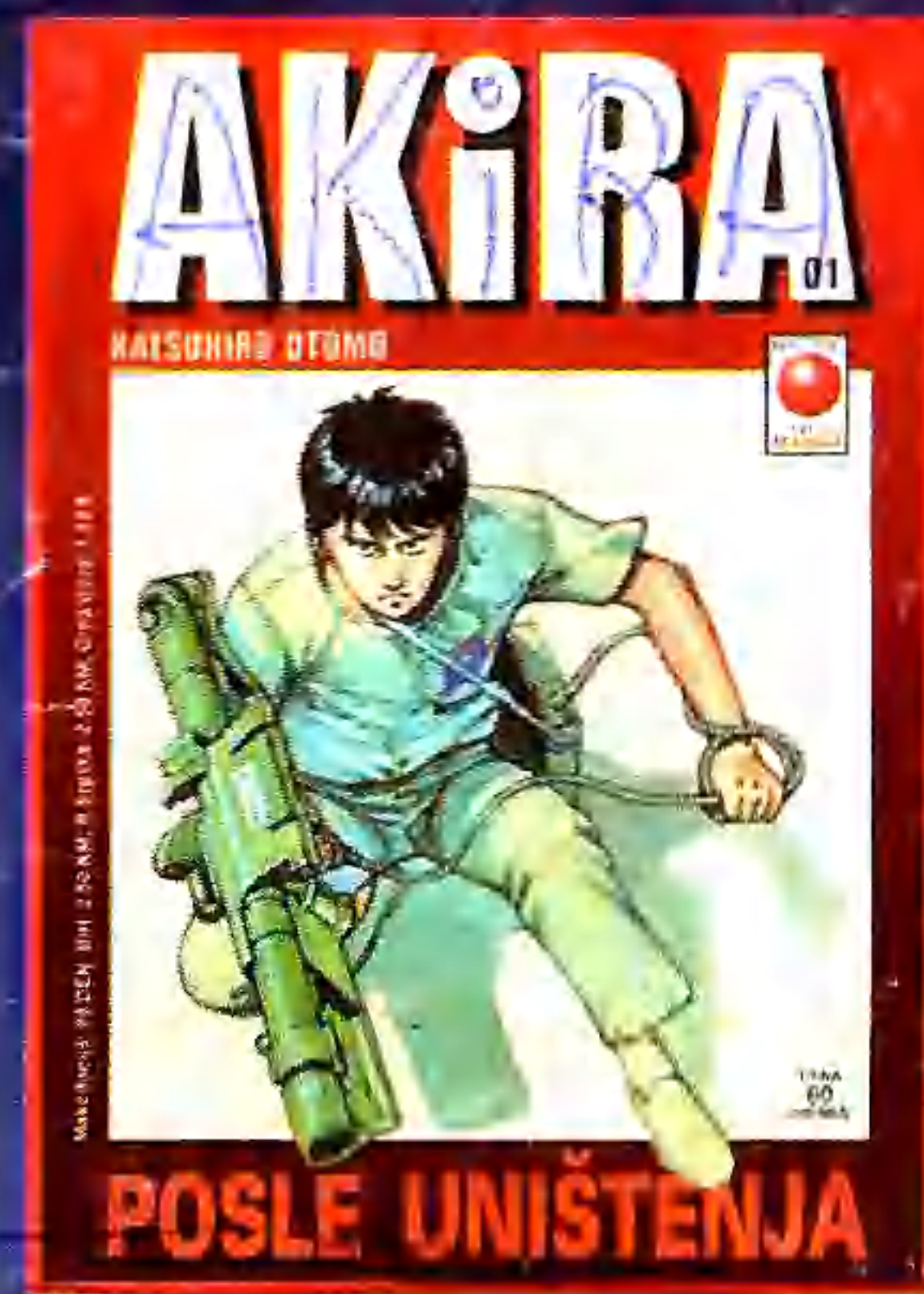
– Ali požurite, jer sutra putujem!

– Hoću, mis Grej. Svakako hoću!

KRAJ

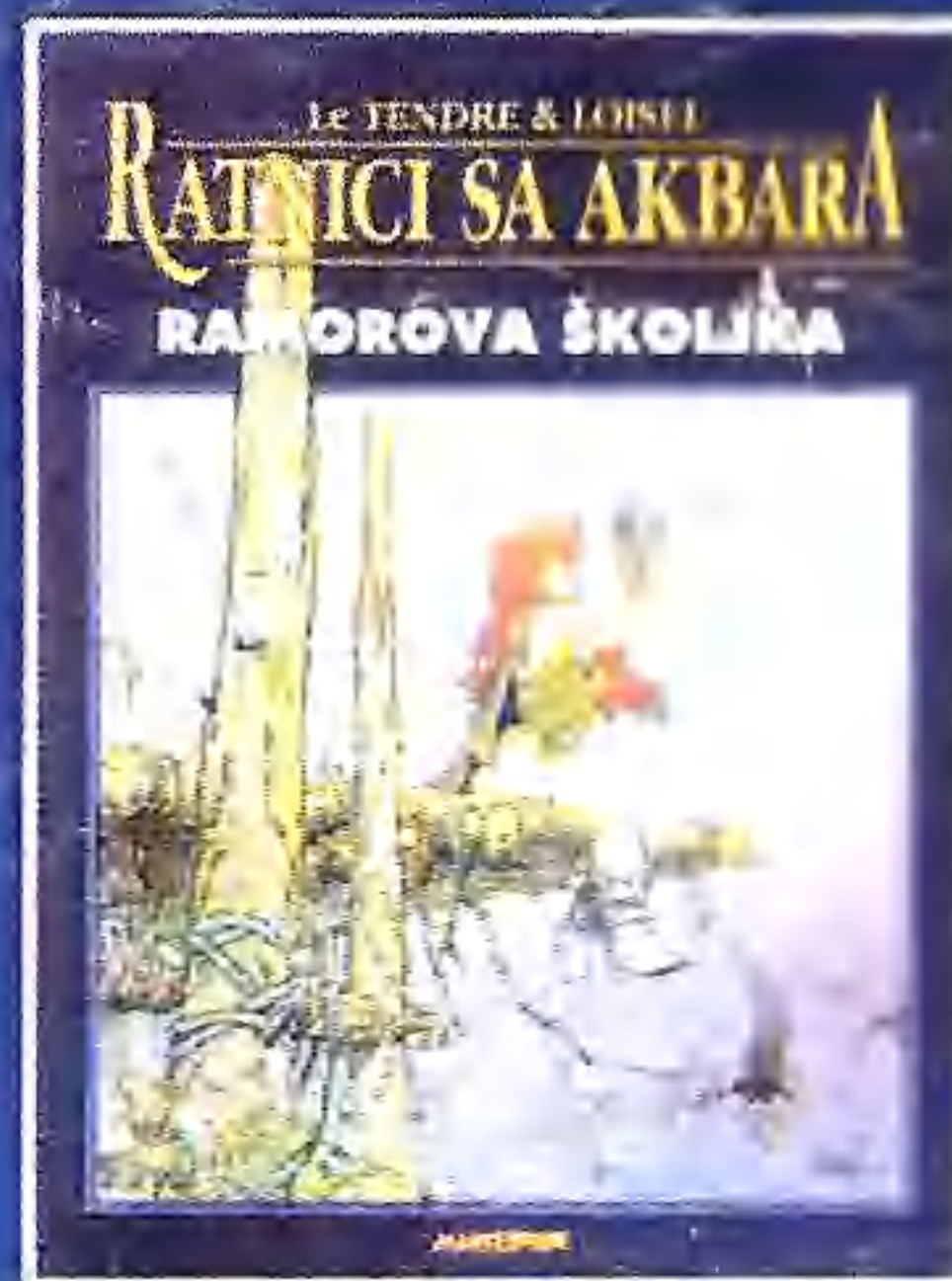
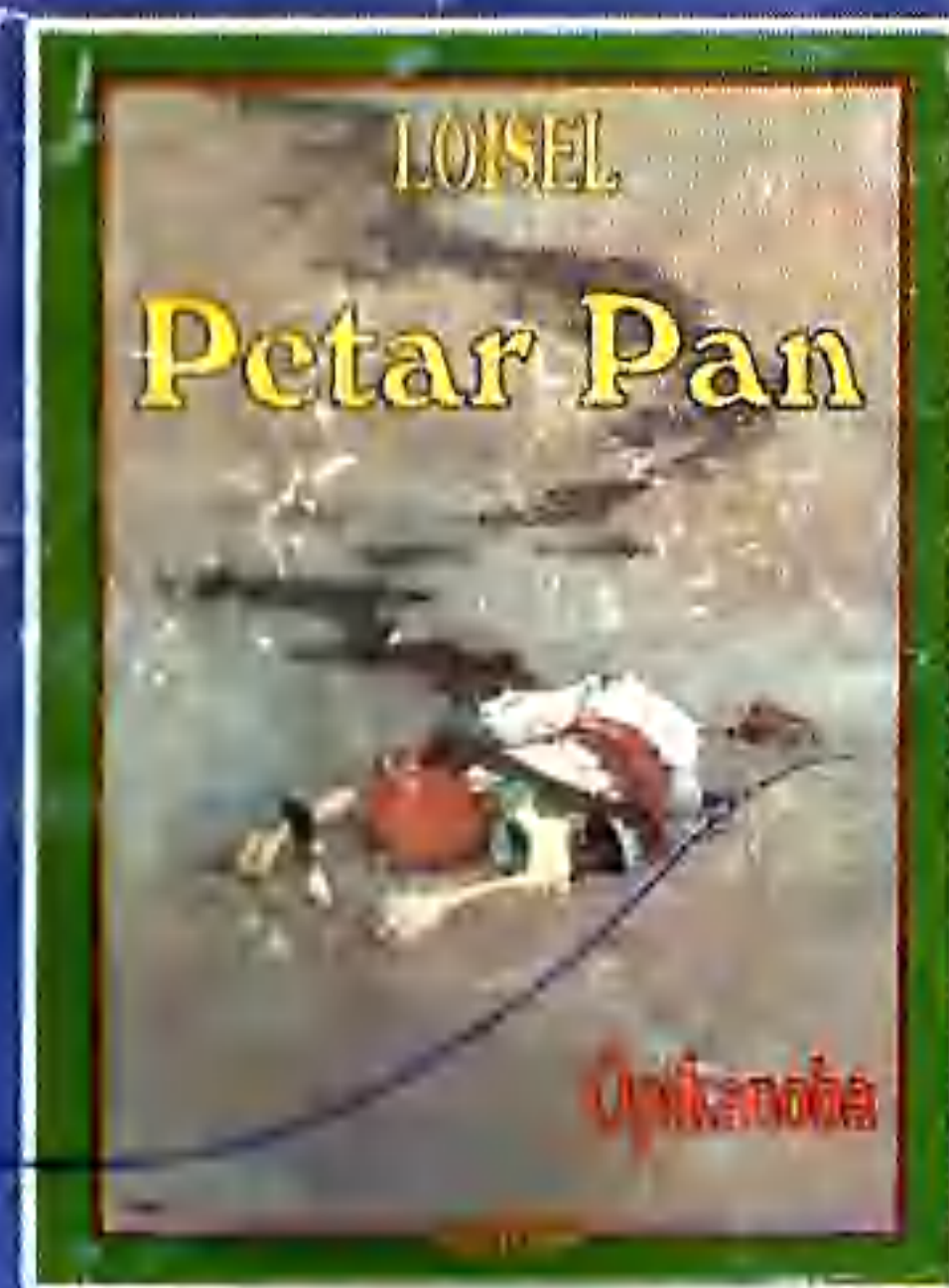
POTRAŽITE NAŠA REDOVNA STRIP IZDANJA

početkom meseca

sredinom meseca

VELIKI IZBOR STRIP ALBUMA

INFORMACIJE
NA TELEFON:
021 332 220

MARKETPRINT

YU ISSN 0353-0000

9 770353 000002

00349

